

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	500 " 20 "
	1000 " 30 "
	2000 " 40 "
	3000 " 50 "
ezen felül	100 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

OMGE postatakarékpénztári csekkaszámja: 10.399

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.

Szerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866-01.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Ühöl-ut 25. Telefon: Aut. 899-32.

Előfizetési árak:

M. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádió gazdasági előadások” című füzetek egyháza	
OMGE-tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő
Fél évre	11 "
Egész évre	20 "
Romániában:	
Negyed évre	300 lei
Fél évre	600 "
Egész évre	1200 "
Előfizetést elfogad bármely romániai, illetve jugoszláviai hírlapiroda és könyvkereskedés.	
Postatakarékpénztári csekkaszámja száma: 26.576	

TARTALOM:

- Az Országos Törzskönyvelő Bizottság gyűlése. Pro domo.
- Szocialista program a szocialista dogma ellen. Az orosz gabonapiac helyzete. (S-ó.)
- Cselekedjünk! (Gosztong Sándor.)
- A kettős termesztés mérése. (Fleiner Károly.)
- Havass Géza mutatója elmélete. (Szabó Zoltán dr.)
- Lelejtő tehénzetek állományának kiegészítése. (Zaitzschek Artur dr.)
- Adatok a juhok fejéséhez. (Hafász Miklós.)
- A Magyar Alföld öntözése. II. (Rattkay Udó.)
- Könyvismertetés.
- A gazdalközösség köréből. (Egyet-mást a minőségügyről. — Vilcs Fekete Imre.)
- Dánia gazdasági helyzete. (Valkó Rudolf dr.)
- A III. országos tenyésztési és tejelési díjazás. Nem lesz ásványolajmonopólium. (R.)
- Vegyes közlemények.
- Időjárás.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Melléklet: Rádió gazdasági előadások IV. évf. B. sorozat 33. számú füzet. (A gyümölcsfák trágyázásáról. — Horváth János.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter 10.358/1928. sz. rendelete alapján szervezett

mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyamot

rendezi.
A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okoszerű talajművelés és a géperejű szántás alapvető ismereteit, valamint a motor, a traktor és a traktorok szerkezetét, a mezőgazdaságban használt traktorok működését, helyes gyakorlati kezelését, üzemi karbantartását és leg gazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyamon a traktorra vonatkozó tananyagot kívül ismertetni fogják a csepőgépek üzemi karbantartását és a vetőmagtisztító gépek kezelését.

A tanfolyam 1932 január 11-én reggel 8 órákor kezdődik a M. Kir. Állami Felsőipariskolán (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz., I. em. 44.).

Időtartama 20 tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végétével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik sikerrel vizsgáztak, bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni.

A hallgatók lakásáról és ellátásáról maguk gondoskodnak.

A felvételi kérelmek levél formájában az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.)

Intézendők. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beiratást és tandíj küldendő az OMGE pénztárába, mert a hallgatókat csak a pénz vétele után vesszük fel a tanfolyamra. Megokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet. A tandíjmentességet levélben kell az OMGE titkári hivatalától kérni.

Jelentkezési határidő 1932 január 5. A résztvevők száma korlátozott van. A felvételnél a tandíj befizetésének sorrendje mérvadó. A tanfolyamot csak megjelölt számu jelentkezés esetén tartjuk meg.

Budapest, 1931 december hó 10.

Mutschenbacher Emil dr. s. k.,
az OMGE ügyvezető igazgatója.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság gyűlése.

(1931 december 4.)

Jelen voltak: Wellmann Oszkár dr. bizottsági alelnök elnöklésével Batta Sándor, Békessy Jenő, Belet Ferenc, Czeglédy Ákos, Ebner Jenő dr., John Sándor, Knoll Károly dr., Kovács Gyula, Kraemer János, Kristály Aladár dr., Legény Oszkár, Mészáros József dr., Öblényi Dezso dr., Pavlicsek Adorján, Pazár Géza dr., Reichhardt Béla, Szalay Gyula és Wilthen Lajos dr. bizottsági tagok és vendégek, továbbá az OMGE titkárság részéről Konkoly Thege Sándor dr. titkárság, Batta Pál titkár és Heródi Sándor dr. s. titkár.

Távolmaradásukat kimentették: Licsi Károly elnök, Kemény Szilárd, Pohl Henrik, Raft Pál, Rácz Mihály dr., Tolnay Pál és Vuchelich György bizottsági tagok.
Wellmann Oszkár dr. elnök kimenté a hivatalos elfoglaltsága miatt megjelenésben akadályozott Licsi Károly elnököt és a gyűlést megnyitja.

Az országos tejelést és tenyésztést díjazás odaítélése.

Batta Pál előadó-titkár bejelentéssel, hogy az érdeklét szarvasmarhatenyésztő szervezetek megküldötték a legkiválóbb tejelést és tenyésztési eredmények díjazására vonatkozó bejelentéseket. A kitűzött díjak szerint ismerteti a legkiválóbb eredményeket, amelyekre lapunk más helyén teljes terjedelemben közlünk. Tekintettel a rossz gazdasági viszonyokra, a kitűzött nagytenyésztőket ez évben csak erkölcsi elismerésben lehet részesíteni, de a kiváló eredményeket felmutató kistenyésztők részére a földművelésügyi minisztérium szíves volt készpénzdíjakat kiállításba helyezni. Javasolja, hogy a bizottság a díjazás megértő támogatásáért a földművelésügyi minisztériumnak köszönetet mondjon.

Békessy Jenő sajnálatát fejezi ki afelől, hogy a kiváló tenyésztői érdemeket ebben az évben nem lehet tiszteletdíjakkal jutalmazni. Javasolja, hogy a bizottság legalább az egyes csoportok két első helyezettje részére a földművelésügyi minisztériumtól érmekeket kérjen.

Wellmann Oszkár dr. elnök örömmel állapítja meg, hogy a díjazás eredménye a válságos gazdasági helyzet ellenére is szarvasmarhatenyésztésünk további fejlődéséről tesz bizonyosságot. Különösen örömeletes, hogy a dunántúli tehénzetek mellett már egyes alföldi tehénzetek is kimagasló eredményekkel szerepelnek. Ezek között teljes elismerés illeti meg a mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtokot, amelynek telivér szilmentáli tehénzete az egyedi eredményeknél is helyekre került. A földművelésügyi minisztériumnak a díjazás megértő támogatásáért, a szarvasmarhatenyésztő

szervezetek vezetésének pedig az adatok összeállításánál végzett értékes munkásságáért a bizottság nevében halás köszönetet mond. (Éljenezés, taps.)

Folyó ügyek.

Batta Pál előadó-titkár ismerteti a Felsődunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségének a javaslatát, amelyben kívánatosnak tartja, hogy a bizottság a törzskönyvi felvétel előfeltételül 2500 kg-ban megállapított évi minimális tehozamot a rossz takarmányozási viszonyokra és a katasztrófálsan alacsony állatárakra való tekintettel az 1931/32. ellenőrzési évre 2000 kg-ra szállítsa le. Előadó rámutat arra, hogy a termelési színvonalnak ez a javasolt csökkentése nem megokolt, mert a 2500 kg-os tehozamot csaknem minden téhen elérte és így ez a korlátozás még eddig sem érvényesült hatáson tenyészkiválasztási eszközként.

Pavlicsek Adorján szerint az eddigi tapasztalatok alapján inkább a 2500 kg-os tehozam felemelésének a gondolatával kellene foglalkozni.

Meisner Károly a bizottság tudomására hozza, hogy több oldalról javaslat merült fel a tisztántúli szarvasmarhatenyésztő egyesületeknek egy szövetségbe való tömörítésére, amelynek Debrecenben lenne a székhelye. Az OTB elvi állásfoglalását kéri abban a tekintetben, hogy célszerűnek tartja-e ennek a szövetségnek a megalakítását. Ugyancsak a bizottság határozatát kéri arra nézve is, hogy a vármegyei egyesületek foglalkozzának-e a magyar marha törzskönyveléssel, vagy ezt a Magyarmarhatenyésztők Országos Egyesületének engedjék át.

Wellmann Oszkár dr. elnök, Békessy Jenő, Konkoly Thege Sándor dr. és Pavlicsek Adorján hozzászólásai után határozatképpen kimondja a bizottság, hogy anyagi okok miatt jelenleg nem tartja időszerűnek a tisztántúli szarvasmarhatenyésztő szövetség megalakítását. Ezzel kapcsolatban felhívja a Szabolcsvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületet, hogy az eddigi tejelésellenőrzés és bírálatok alapján kezdje meg az anyag törzskönyvelését. A magyar marha törzskönyvelése tekintetében az a bizottság állásponjtja, hogy költségmegtakarítási szempontból célszerűbb lenne, ha a törzskönyvelést kizáróan a Magyarmarhatenyésztők Országos Egyesülete végezné.

Más tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést berekeszti.

Egyről-másról.

Pro domo.

Ne vegye rossz néven az olvasóközönség, hogy ezúttal a magunk portájának hajáiról, mondunk el egyet-mást. Ritkán teregetjük háztartásunk ügyeit a nyilvánosság asztalára, de most kénytelenek vagyunk vele. El kell mondanunk, hogy az OMGE anyagi zavarokkal küzd, amelyek azért keletkeztek, mert az egyesület tagjai nem fizetik a tagsági díjakat. A tagsági díjak befizetésének elmaradása miatt az OMGE komoly válságba került, amely, ha tovább mélyül, fennmaradását is kérdésessé teheti.

Az OMGE-nek tudvalevően egész számottevő vagyonát két ház teszi; az egyikben, a székházban lakik, a másik jövedelmét pedig a két ház adója és tartozásai költsége jórészt elnyeli. Ráfizet a „Köztelek” lapra is, mert fagjainak önköltségi áron alul adja. Mellékjövödelmei csekélyek. Fő bevételi forrása a

LÓTAKARÓK

egy nehéz uradalmi, miat könnyebb gazdasági kivitelben

moghízható előrendű jó minőségben logóány 1/6-1/7 szerkesztő be a

Magyar MEZŐGAZDAK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

ADÓMENTES PETRÓLEUM ÉS ADÓZOTT KÜLÖNLEGES TRAKTORLAJOK BENZIN GÉP- ÉS KOCSIKENŐCS GÁZOLAJ

tagdíjakból ered, ebben bírja költségvetésének fedezetét. Ha tehát a szokásos óvatossággal előirányozható tagdíjvédelem nem folyik be, olyan hiányok keletkeznek, amelyeket csak tartalék alapokból lehetne pótolni, a szerény tartalékokat azonban már kimerítették az idáig jelentkezett hiányok, illetve behajthatatlan tagdíjhátralékok, amelyeket aztán törölni kellett. Az 1931. költségvetési évben az egyesület bevételei minden vonalon csökkentek, az erre az évre esedékes tagsági díjakból pedig 40,000 pengőt megközelítő összeget a mai napig sem fizettek be. Az egyesület előző három évi követelésével együtt a tagdíjhátralék jelenleg kerekén 70,000 pengő.

Ilyen körülmények között már a folyó évben deficit keletkezett, amelyet csak a szélső takarékoság alkalmazásával, különösen pedig a tisztviselői fizetések csökkentésével lehetett ellensúlyozni. Noha azonban az egyesület minden kiadását megszorította és tisztviselői javadalmazását a 10, illetve 15 százalékot jelentékenyen meghaladó mértékben alászállította és tisztviselőire hártotta az adókat is, a következő évre már nem tudott deficitmentes költségvetést összeállítani. Ha most már az előirányzott bevételek, elsősorban pedig a szokásosan előirányzott tagsági díjak nem folynak be, olyan hiányok állanak elő, amelyeket semmiképpen sem lehet többé pótolni és az OMGE léte alapjában megrendül. Nyen komoly a helyzet a köll, hogy ezzel végül a gazdaközönség is tisztában legyen.

Somssich László gróf, az OMGE elnöke laméltelen felszólalt a figyelmet a közönséget a tagdíjfelvételi kötelezettség teljesítésére, nehogy az egyesület működése fennakadjon. Mi tudjuk legjobban, hogy a gazdaközönség példátlan megpróbáltatásokkal küzd. Mindemellett az esetek többségében nem azért nem fizeli a gazda a tagsági díjat, mintha erre képtelen volna, hanem nem veszi komolyan a dolgot, nem is jut eszébe arra gondolni, hogy azért, mert nem fizeti ki idejében a rá eső összeget, az OMGE bajba, sőt veszedelembé kerülhet. Pedig ez így van. A szerény tagsági díjakból adódnak össze az OMGE anyagi létfeltételei, minden fillérvnyi összeg bele van illesztve a végső takarékoság jegyében készült költségvetésbe s ha elmarad vagy csak csökken is a jövedelem, felborul a költségvetés és megbénul az OMGE akcióképessége, amire pedig nem kevésbé lesz szűkösg a jövőben, mint volt az elmúlt évszázadon át.

Ha a gazdaközönség akarja, hogy az OMGE fennmaradjon, tessék pontosan megfizetni a tagsági díjakat; tessék benzint adni a motorhoz, mert hajtóerő nélkül a legjobb gépszerkezet sem működhetik. Abba a gondolkodásba, hogy tartsa fenn más az egyesületet, a munkája hasznát én úgy is kivesszem, ebbe a gondolkodásba menthetetlenül bele bukunk. Mert ki legyen az a más? Hiszen az agrárértelmiség köre olyan kicsi, hogy képtelenség helyállani érte az országos közvélemény erejével, ha maguk az érdekeltek is kimaradnak, megtagadják a közteher-viseletet s a munkát és az áldozatkészséget másokra igyekeznek áthárítani. Amelyik társadalmi osztály másokra bizza az élethez való jogának kiverekedését, az menthetetlenül elveszti a csatát.

A nagy ügyeket megillető komolysággal hívjuk fel a gazdaközönség figyelmét az OMGE háztartási bajaira, amelyeket csakis pontosan fizetés teljesítéssel lehet orvosolni. A tagdíjhátralékok lerovása az egyetlen módja annak, hogy az egyesület átmenthesse magát és helyálló képességét a mai megpróbáltatásokon. Aki nem teljesíti az egyesület irányában vállalt kötelezettségét, az rögtön segít is megrántani a halálharangot. Pedig mikor legszegényebbek vagyunk, akkor szabadna legkevésbé lemondanunk közéletünknek arról az értékéről, amely még megmaradt.

Szocialista program a szocialista dogma ellen.

A magyarországi szocialdemokrata párt a napokban tartotta kongresszusát, amelyen a párt parlamenti képviselői ismertették programjukat. Az egyik alapadó a következő politikai programot adta: a Belügy-kormány vád alá helyezése, titkos választó jogról szóló törvény alkotása, ennek alapján új választás és az új parlament vegye a kezébe a szociális, a pénzügyi és a gazdasági feladatok megoldását. Szeder Ferenc képviselő a szocialista párt „agrárprogramját” ismertette. Mélyreható és gyökeres földreformot, a hitbizományok megszüntetését, a nagybirtokok felosztását követelte és a szocialista követelések sarkalatos pontjának jelölte meg a szövetségi alapon való földművelést. Szemére vetette a magyar mezőgazdaságnak, hogy amikor más országokban traktorok, arató-

és cséplőgépek százezrei teszik könnyebbé és olcsóbbá a termelést, mi nem tudunk belekepesedni ebbe a modern termelő technikába. Megállapította, hogy nálunk a válságot a nagy bankok, a frösztek, a kartelek és a rossz kereskedelmi szerződések okozták és azután merész fordulattal a válság megoldásának feltételeit az egyházi javak szekularizációjában, a hitbizományok eltörlesztésében és kisbirtokok létesítésében állapította meg.

Ennyi és nem több, de nem is kevesebb a magyarországi szocialista párt politikai és „agrárprogramja”. Ugyanazt a nótát játszik ugyanazon a verkin több évtized óta és nem veszik észre, hogy a világgazdaság fejlődése egészen más irányban halad, mint amit ők képzeletszülte kívánságaikban hosszú idő óta hangoztatnak. Maguk is érzik azonban, hogy az állatuk sürgetett új társadalmi és gazdasági rend, a kollektív termelés gondolata távol áll minden eredményes gazdálkodás legerősebb motorjától, a birtoklás, a magántulajdon serkentő erejétől s ezért fittyet hányva apostolok, Marx tanításainak, taktikáiból legalább is egyelőre földosztást, kisbirtokok létesítését követelik. Követelik pedig azért, mert „a feudális nagybirtok nem alkalmas arra, hogy a termelés terén az általuk végrehajtsa, nem tudja a termelést fokozni”. A rideg számok azonban ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják. A földművelésügyi minisztérium és a statisztikai hivatal hiteit érdemi, pontos adatgyűjtéssel évről-évre megállapítják, hogy a nagyobb, szakszerűen kezelt birtokok területességükben jelentősen nagyobbak a terméseredmények, mint a kisbirtokokon, nem is szólva arról, hogy a nagyobb birtokok terméneinek minősége mennyivel jobb.

A szocialisták nem veszik, de inkább nem akarják észrevenni azt, hogy a kisbirtok hátrányosabb helyzetében csak azért állja úgy ahogy a versenyt a nagyobb üzemekkel, mert a kisbirtok termelését nem terheli a munka költsége és a kisember a föld birtoklásának tudatában olyan munkateljesítményre képes, ami sokszorosan meghaladja a nagy gazdaságokban dolgozó bérmunkások munkáját. Amellett, ha a viszonyok rászorítják, a magyar kiszgada életigényeit olyan alacsonyra szorítja, ami jóval alatta marad az ipari munkások létminimumán.

Szemére vetette Szeder „elvtárs” a magyar agrártársadalomnak azt is, hogy ma, a modern termelő-technika századában, nem használják a termelést olcsóbbá tevő traktorokat és aratógépeket. Bárki jogosabban vádolható ezzel a birtokosokkal, a mezőgazdasági munkásság hivatalos prókatorává feltalokodott szocialistáknak. Avagy éppen ők nem akarják tudomásul venni, hogy a magyar birtokos társadalom a szociális áldozatkészségnek világszerte páratlanul álló példáját mutatja azzal, hogy lemond a géparatás előnyéről, csak azért, hogy ezután százezernyi mezőgazdasági munkásnak az aratóésszel egész évre megélhetését biztosítsa. A birtokosok járnának a legjobban, ha aratógépeket használnának, mert a ma ráfizetéssel járó gabonatermelés költségeit lényegesen csökkenteni lehetne azáltal, ha az egyenkint tíz aratópárt helyettesítő gépeket alkalmaznák a gazdaságokban. A mezőgazdaságban a gépmunka kiterjedtebb alkalmazásának szocialista oldalról való követelése nyílt arculverése annak az állandóan hirdetett okoskodásuknak, hogy a munkanélküliséget a gépek, a kapitalista termelés fő eszközei okozzák.

A szocialista „agrárprogram” nem oldja meg a mezőgazdasági válságot és kétszínű politikája nem segít a kisemberek bajain sem. Az orvoslásnak ma egyedül hatásos módja a gazdasági szaktudásnak minél szélesebb körben való elterjesztése a földművesek között, hogy azok boldogulni tudjanak a saját portájukon. Aki arra való és gyökeret tud verni a földben, előbb-utóbb a maga emberségéből is gyarapítani tudja birtokát. A nagyobb birtokok felaprózódása állandó, természetes folyamat, amit megakadályozni nem lehet, de mesterségesen szétvetni nem tanácsos. Sajnos, a mostani és a maihoz hasonló válságok úgy is a kellelénél gyorsabban resztylik szét a nagyobb birtokfeleket. Az állami birtokpolitikának ezért ma arra kell törekednie elsősorban, hogy ezután az eredményesen dolgozni tudó és dolgozni akaró földművesek jussanak birtokhoz.

Az orosz gabonapiac helyzete.

Az 1920/30. év szerencsés gabonaterméserejénél után az orosz szovjet az elkövetkezendő évekre vonatkozóan meglehetősen optimista számítással áll. Jóllehet az 1930/31. gazdasági évben az őszi vetés-

terület növelését további 9.600.000 ákerrel irányozta elő, a végeredményben ettől eltérően csak 3.000.000 ákerrel sikerült azt növelni. Az idei 1931/32. gazdasági évben azonban már az őszi vetésterület tervbeveti további fokozását nemcsak hogy elérni nem tudta, hanem a múlt évéhez képest az közel 4.000.000 áker csökkenést mutat.

A szovjet sajtó most emiatt szeretőlt panasz-kodik, annyival is inkább, mert hiszen az idei őszi vetés tervzete a múlt évével szemben 6.000.000 ákerrel nagyobb előirányzatról szól.

A hivatalos szovjet jelentés a következő egybevetéssel szemlélteti a múlt évi és az idei őszi vetés (buza és roza) végrehajtsát ákerekben:

Időpont		1930	1931
Bevetett:	szepember 10-ig	35.000.000	46.500.000
	szepember 11-15-ig	10.200.000	10.100.000
	szepember 16-20-ig	8.300.000	7.100.000
	szepember 21-25-ig	8.500.000	5.200.000
	szepember 26-30-ig	6.700.000	4.500.000
	október 1-5-ig	3.800.000	3.200.000
	október 6-10-ig	5.100.000	3.200.000
	október 11-15-ig	4.000.000	2.700.000
	október 16-20-ig	3.600.000	3.500.000
	október 21-25-ig	3.500.000	1.600.000
	október 26-31-ig	2.900.000	2.000.000
	november 1-5-ig	1.800.000	2.200.000
	november 6-10-ig	2.900.000	600.000
Összesen:		96.300.000	92.400.000

A fenti hivatalos kimutatásban feltűnik, hogy míg az év szeptember 10-ig 11 1/2 millió ákerrel — tehát azt mondhatni, hogy óriási mértékben — sikerült a szovjet területén az őszi szántás múlt évi eredményeit felülmúlni, addig szeptember 10-e után rohamos visszaesés következett be. Hogy pedig ez a körülmény nemcsak egyedül a kedvezőtlen időjárásnak tulajdonítható, az kétségtelen. Sokkal nagyobb szerepet játszanak itt a technikai nehézségek. Joggal számbavehetjük ezt a körülményt, mert míg Amerikában egy traktor egy év alatt átlag 96 munkanapot dolgozik, addig Oroszországban egy traktor egy év alatt átlag 264 munkanapot teljesít. A gépek igénybevétele és ennél fogva felhasználásuk is sokkal nagyobb, mint bármelyik más műveltebb mezőgazdasági államban. Mindezekhez még hozzá kell számítani a kezelő személyzet csekélyebb kiképzését, hozzáértését és intelligenciáját is. Tudják ezt nagyon jól a szovjetnek szállító ipari államok, amelyek az orosz öt éves terv ipari vonatkozásaitól nem is féltek soha, mert szerintük Oroszország az öt éves terv végén nem gépekkel, hanem csak ószakavassal fog rendelkezni és kezdheti az egész ipari termelését előlrel.

November 10-ig tehát az őszi vetés bevetett összes terület a hivatalos orosz kimutatás szerint is pontosan 3.900.000 ákerrel kevesebb, mint a múlt év ugyanebben az időszakában. De úgy látszik, hogy az 1930/31. évi termésből kivételre kerülő orosz gabonaszállítások is sokkal hamarabb kimerültek, mint a múlt évben. Az utóbbi 3 hét alatt mindössze 801.000 quartert tett ki az orosz gabonaeport, szemben a múlt év ugyanebben az időszakában leszállított 2.367.000 quarterral.

Az 1931. évi termés gyűjtési eredményéről — az előirányzathoz képest százalékban kifejezve — az alábbi kimutatást állította össze a szovjet:

juliusban	114%
augusztusban	97%
szeptemberben	69%
októberben	52%

Amíg tehát júliusban a gabonagyűjtés eredménye 14%-kal multa felül az előirányzott mennyiséget, addig a további hónapokban a gyűjtés fokozatosan és rohamosan esett úgy, hogy október havában már csaknem a felére süllyedt annak a mennyiségnek, amely az előirányzatnak megfelelt volna.

Oroszországban a tavaszi vetés eredményei sokkal fontosabbak, mint az őszié, ezért a szeptember és október hónapok gabonagyűjtési is sokkal nagyobb horderejűek, mint a július és az augusztus hónapokéi. A gyűjtési eredményekből így azt is következtethetjük, hogy míg az idei őszi vetések hozama elég jól sikerült, addig a tavasziaké igen gyenge hozamot adott, aminek következménye a gabona világpiacon helyzetére nem lesz teljesen hatástalan. (5-6.)

TÖZEGGEL ALMOZZON
 OLCsó, GAZDASÁGOS NITROGENGYŰJTŐ!
 gróf ZICHY BÉLA fonyód-feketehézsényi tözeggyűjtőinek bérlete, Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 14. Telefon: Automata 46-4-89 (1-6) 2-14)
 KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

MAG...
 Telefon: ...
 Fogl...
 val, já...
 közvetit...
 Gazdatá...

Közlelvé
1931/101-104
1263. lapot a

Cselekedjünk!

Írta: Gosztony Sándor.

A gazdák bírják a nemzeti vagyon tulnyomó részét, a szent anyaföldet, amely minden megterem, nemcsak rizst — de devizát is. Ebredjünk végre tudatára annak, hogy majdnem kizárólag a gazda termeli ezt a drága kincsét. A mezőgazdasági export teremti elő a gyáripárnak szükséges importnyersanyag fizetési eszközét és fizeti a kamatokat nemcsak az agrártartozások után, de az állam, az ipar és a bankok külföldi kölcsönei után is. Hogyan oszlik meg a külföldi egész kamattartozásunk, ki tudja? Ahol nincs telekkönyv, ott homály fedli a külvilág elől az adósság nagyságát, természetét és eredetét. A vállalt garanciák összege sem ismeretes, szintugy a tartalékok nagysága sem és csak részben tudjuk az évenkénti leírások összegét is.

Tudva, hogy a miénk, gazdáké a nemzeti vagyon legnagyobb része és hogy a mi terményeink egyedül döntő jelentőségűek a külkereskedelmi mérlegben, két következményt vonhatunk le:

1. Megokolt az a követelésünk, hogy a dolgozó vagyon és a kifejtett munka eredményének arányában a gazdáké legyen a döntő szó az országos ügyek viteleiben.

2. Jogosan követeljük a gazdasági helyzet tényleges állásának teljes felderítését.

Ezeket az életfeltételeket nem helyezik majd megelégedésünkre a karácsonyfa alá, ezt ne várjuk, sőt elkészülhetünk gazdák arra, hogy éles harcot kell minden hadállásért vívni, ha ezek előnyeinek egy részére követelést támasztunk. Segítő kézre nem várhatunk, rajtunk a sor. Tul soká vártunk, itt a cselekvés utolsó pillanata. Az életfenntartási ósztón parancs-szava időközönként elvonja a gazdát iródjából, földjéről, az éke szarvától és otthona szük látóköréből az élet-halálharc tágas mezejére rendell.

A gazdák elszegényedése a fő oka a belső gazdasági válságnak és itt kell kezdeni az építő munkát. Ha eddig a gazdák kaparták ki más termelő ágaknak a gesztenyét a tűzből, ne várják most ezt másoktól. Magunkra vagyunk utalva, a közömbösség, a tekintetes magány, sóhajtozó nagyság és unott méltóság ideje végleg letelt.

Az OMGE nagyteljesítményű vezetősége teljes erővel küzd a gazdákért, de nyílt titok, hogy ez érdekképviseletünk mögött csak ritka és felszerelés nélküli sorok állanak, akik évente fényes közgyűléseken magas szónoklásban beszédeket tanácskoznak — egymásközül. Nem elég, ha elírjuk magunknak a magunk baját, nem elég, ha protestálunk és javaslatokat terjesztünk felfelé, ha a döntő fórumnál mi, gazdák, nem vagyunk döntő tulsúlyban és a győzelmet szavunkkal ott ki nem vívjuk. Kétszáz vérbeli és tényleges gazdáképviselet tömörülése a közös célért másként döntene sorsunk felett. Nem kőzza álom ez, ha meggondoljuk, hogy az ország lakosainak tulnyomó többsége a mezőgazdaságból él. És ezeknek, a nagy-, közép-, kisgazdáknak és napszamosoknak egy és ugyanaz az érdekük, egy köteleen húznak, egy a célunk — a magyar föld jövedelmezőségének a helyreállítása.

A közeljövőben nem lesz választás, de ez is bekövetkezik egyszer és már most kell megkezdeni az előkészítő munkákat. Napoleon is a mindent megalapozó előkészítéssel vívta ki győzelmét, nem a vérszótott csataterén a veszedelem pillanatában támadt ötletekkel.

Ezenkívül is sokat tehet minden gazda, a kisember és a nagy, mindenki kövessen el minden tőle feltehető, mindenki rakjon egy követ az általános, szűz jövő jól fundált épületébe. Kifelé is hallatszon a gazda szava, hacsak tekintélye. Az ipar és a kereskedelem majd minden ága kartelek zárt soraiiban küzd jövőjéért, miért nem alakíthatnak a gazdák is legalább érdekközösséget? Az érdekképviselet döntő sulya alapozza meg a sikert. A haragokat félrevertik, itt a tizenkettő óra. Még nem késő, hogy a gazdák egy-egy és zártan tömörüljenek az OMGE mögé és ennek szervezetét részletesen kiépítsék, körzeti, megyei és járási képviseleteket állítsanak. Öncélból és nem állások kreálására. Minden birtokos és bérlő vegye ki részét ebből a tevékenységből és szenteljen minden nap csak egy fél órát a közös ügynek. A tagok válasszák meg soraikból az egyes képviseletek vezetőit és ezek segédeit tudásuk és eddigi működésük eredménye szerint. E közegek minden fizetés nélkül, de teljes felelősséggel tevékenykedjenek. Elvégre mindenki felelős Isten és önmaga előtt jobb jövőjének megteremtéséért. Mindenki köteles a „közös jobb gazda-

sors" érdekében teljes odaadással működni. Havi 12 munkaóra nem nagy idő, de sokat lehet ez idő alatt kidolgozni, oltáo az eszköz, de nagy siker érhető el.

A kormány, bel- és külföldi hitelezőinknek be kell bizonyítani, hogy más, reformált alapon a földbirtok jövedelmezősége igenis megvan. Számbeli és vagyoni tulsulya alapján a gazdák döntő szavának kell érvényesülnie a főbb vezetésben és akkor megnyílik az egyetlen kiút a bajból, a tervszerű gazdálkodás (Planwirtschaft) előfeltétele. Csak nagyvonalú és hosszú időre előirányzott fizetmervi gazdálkodás biztosítja a rentabilitást, a sikert, mindegyikünk kitértő célját. Ezt elérni csak meglevő, de racionalizált és kifizető eszközökkel lehet. A racionálnak kell az erőfeszítés munkalerovásának költségét a minimumra, a gazdaságos keretbe szorítani. Ekkor ériük el a teljes racionalizálás sikerét. Ha így folyik a munka tervszerűen, ha célunkat szeretjük, ha lelkesedés a motorunk gyújtószárája és ha ezért szükség szerint ma nélkülözünk is, akkor biztosítva van nemcsak a gazdátársadalom minden rétegének, hanem szent hazánk minden munkás polgárának a jobb jövője.

A racionális munka egyik előfeltétele, hogy időről-időre kigyó mójára kivetkőzzünk a keletkezett rögöszmek bóréből. A közzgazdaságban a célok és nem az elvek vezérnek. A közös sor javulása a cél, a pengő csak eszköz, annak stabilizálása is csak eszköz, nem vézélrel. Ha megszünt általános, országos viszonylatban reális értékemő eszköz lenni, le kell vonni a következményeket. Elérjük-e az áldozattal a célt? Ez a lényeg. Kétségtelenül javul az adós bonitása, ha kamatját pontosan fizeti, de öngyilkossággal határos fizetni akkor, ha a tehetőség nincs hozzá, mint ahogy ez ma általában nincs meg. Nem érdeke a hitelezőnek az adós pusztulása, inkább önéből egyezik ki a helyzet kényszerében, hogy adósa fizetőképességét visszanyerje.

A tervszerűség megköveteli, hogy a „gazdálkodás egyéni akció" megszűnjön. A többtermelés jelszava alatt végzetes hibák történtek. A minőség rovására fokozták a mennyiséget, aminek oka a világháboruban a hadseregek élelmezésének a biztosítása volt. A nyakló nélküli kenyérmagotbőtermelés a világ legelső és legkorábbi piaci buzamarkját, a tiszavidéki búzát, teljesen a háttérbe szorította.

A tervszerű kibontakozást sok csüggedő kishitűség és ellenkező ellenvetés éri. „Senki sem lehet kényszeríteni, hogy mit és hogyan vessen" — hangsztatják. Ez igaz. De nem is az érdekképviselet és nem a hatóság fogja az általános munkatervvel ellenkező gazdát a táborunkba készíteni, hanem a szükség fogja őt önkénytelenül kényszeríteni, mert szervezetlenségben menthetetlenül el fog bukní. Az individualitás csorbát nem szenved, mindenki tervezhet és a sikeres és eredményes tervezők kerülnek felül.

A gazda figyelme mindenre ki nem terjedhet és a szakmával összefüggő kérdések tömegét nem képes eldönteni, nem lehet egy személyben gazda, jogász, technikus, kereskedő, könyvszakértő, kőc- és nemzetgazda, ezért szükséges a nagy vonásokban változt és felülről, az érdekképviseletből történő irányítás. A központ kidolgozza az országos munkatervet, amely a munkát felosztja körzetekre, megyékre, járásokra, esetleg a községekre. Így alkotná egy-egy járás munkaterve integrans részét az országos munkatervnek. A szervezettség kimagasló előnye ismeretes, annak hiányát a károsult magyar gazda sulyosan érzí és érezni fogja mindaddig, amíg sorsát más alapra nem helyezi. Nem nagy munkateljesítmény szükséges a cél megvalósításához, csak egy kis szervezés, propaganda és a tőke bizalmának a megszerzése. Eddig mindennek az ellenkezője történt.

A vármegyey gazdasági egyesületek a legnemesebb ambíciók mellett sem tudnak a szükséges tőke hiányában sikert elérni. Munkaközpontnak csak jelenlegi országos érdekképviseletünk, az OMGE alkalmas, a további szervezés a közzgazgatási hatóságok befolyásának teljes mellőzésével végezendő, mert nem vezetne célhoz, ha a megyei érdekképviseletek működésébe a megyei hatóságok beleszólnának. Érdekképviseleteink kizárólag munkaközpontot jelentenek, amelyek a belügyminiszter előzetes engedélyével szervezve és a tagok által választott közegek lakásán kétszer-háromszor havonta összejöve, dolgoznak a tervek kivitelén. Az egyes tagokra háruló feladatokat mindenki saját hatáskörében végezn.

Válságos a mai helyzet mindenkire, de nem reménytelen. Végre felébredt a tudat, hogy a gazda sorsa egybefügg minden más foglalkozási ág soraival és

viszont a gazda is tudja, hogy szüksége van fejlődőképes és őt támogató iparra, ennek pedig virulnia kell, ami csak együttes munkával érhető el. Ma végre mindenki belátja, hogy agrárországban élünk, amelyet csak fokozatosan, a szükségesség szerint iparosíthatunk és ha a gazda az őt megillető mértékben részt vesz a vezetésben, akkor tervszerű és szervezett munkával hazánk ismét boldogabb jövőnek néz elébe.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS

TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A kettős termesztés mérlege.

Írta: Fleiner Károly.

Lehet-e egy rókaról két bört nyuzni? Ahányszor csak a kettős termelés kérdése szóba kerül, okvetlenül felmerül ez a kérdés. Aranyigazság, hogy egy rókaról semmiféle módon sem lehet két bört lehuzni, de ezzel a közmondással a kettős termesztés kérdése korántsem intőzött el. Minden hasonlat sántít: állítom és öt éves tapasztalataim alapján be akarom bizonyítani, hogy a kettős termesztés jövedelmezően üzhető, csak meg kell keresni a módját és tervszerűen beilleszteni a gazdaság üzemtervébe, esetleg pedig a kettős termesztés kedvéért, ha ez csakugyan jövedelmező, tehát érdemes vele foglalkozni, meg kell változtatni részben a gazdaság üzemtervét.

1927-ben kezdtem behatóbban és tervszerűen foglalkozni a kettős termesztés kérdésével. Az önlőzést ahhoz németországi tapasztalataim adták, ahol azt láttam, hogy főként Szászországban, minden talpalatnyi földet a végsőkig kihasználják, de alkalmas módokon mégis sikerül a termőerőt csorbítatlanul fenntartani. De ezenkívül volt egy kényszerítő ok is: gazdaságomnak ugyanis legnagyobb baja az állandó, évről-évre megismétlődő takarmányinség volt: rétem nincs egy talpalatnyi sem, szántóföldem nehéz, kötött agyag, amely ugyan jó erőben van, de a legnagyobb mértékben savanyu, csak igen erős meszezéssel tudok tührethő löhere- és lucernatermést elérni. Célom tehát elsősorban is a takarmánykérdés megfelelő rendezése volt, hiszen a takarmányok olcsó önköltségi arán fordul meg — igen nagy mértékben — a gazdaságok léte. Azt kellett elérnem, hogy a kalászosok és az ipari növények, magvak területének összege ne csökkenjen és mégis nagyobb területen tudjak takarmányt aránylag olcsón előállítani, mert az addigi takarmánytermő területek egységéről betakarított mennyiséget már nem tudtam lényegesen fokozni.

A gazdaság szántója 920 magyar held, ebből 1927 táján mintegy 180 holdat birtam évenként betrágyázni, éppen a takarmányhiány miatt aránylag kis állatlétszám folytán. Tehát átlag ötvenként jutott a földnek trágya, a vetésforgó a következő volt: I. trágyás kapás vagy trágyás csalamádé-zabosbüköny, II. buza, vagy sörárpa, III. löhere, biborhere, repce stb., IV. buza, rosz, vagy öszí árpa, V. zab, csillagfürt magnak, maglen stb.

A legelső kérdés az volt: hová tudom beilleszteni helyesen a termelendő másodterményeket, amelyek, hogy takarmányok, vitás nem lehetett. (Másodterménnyel magyerés céljára, pl. kölessel még nem próbálkoztam.) Ez az első évi trágyás termények után lehetetlen: ezek későn hagyják el a földet öszel; a második évi buza vagy árpa után sem lehetséges, hiszen ezek után löhere, biborhere vagy repce jött. A harmadik termés után sem lehetett másodterményt vetnem, hiszen a negyedik évben buza, illetve öszí következett, de a negyedik termény után már jöhetett a másodtermény, épp így az ötödik után is, ha az ötödik termény zab volt és ennek a tartóhára nem került kora öszel trágya, hanem csak későn tavasszal. Mindenesetre ugy osztottam be, hogy amely föld a negyedik főttermény után másodterményt adott, attól nem kívántam ezt az ötödik év után és fordítva. Ilyen módon öt évben hat termést kaptam, azaz a szántó egyötöd részén volt másodtermény.

A másik fontos kérdés az volt: melyek lesznek a legalkalmasabb takarmánynövények? Több évi próbálgatás után végre az a nézetem alakult ki, hogy a legmegfelelőbbek erre a célra: a csalamádé, a mohar, a kerekrépa, a takarmányrozs, a biborhere és a pannobükönyös buzakeverék. Megpróbálkoztam a kölessel és más nyáron vethető növényekkel is, de ezek termelése-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: Aut. 10-7-84, 12-9-14, 12-9-16

V. AKCIÓTÁRSASÁG

Székhely: MEGALÉR BUDAPEST

Foglalkozik: Mindennemű haszon- és vágóállatadás-vételével, jármű- és beállítási úkrök szállításával, sovány sertések közvetítésével, hizott marha, sertés és juh birtományi értékesítésével

Állatgyógyászati tanácsadó központok:

Budapest: Szarvasgyógyászati, borjú- és juhoknál: Budapest-Ferencváros - Marhavásártér, Sertésnél: Budapest-Ferencváros - Sertés-úti Állatorvosok Társasága, Párhuzamos - Párhuzamos - Párhuzamos - Párhuzamos

Gazdátársadalmi intézményi • Mindennemű állatorvosi tevékenységben tevékenykednek • Meghívásra szakértőket a helyszíni munkákhoz

vel felhagytam, mert nem váltak be úgy, mint az előbb említettek, amelyeket a következő, lassankint kialakult tervezet szerint termeltek: rozs és őszi árpa után csalamádé jön (fontos: olyan őszi árpát termeltek, amely általában június 10-ére elhagyja a tarlót, mikor is széles, egyenes kepesorokba kerül, hogy a traktor jól dolgozhasson a sorok közt), buza után mohar és kerekrepa következik, az ötödik évi zab után pedig részben rozsos borsó, biborhere vagy pannonbükönyös buza jött.

A mohar mellett azért maradtam, mert nagy szárazságban is szokott sikerülni, még akkor is, ha csak kora ősszel kapott nagyobb esőt és az állatok szívesen fogyasztották. Az idén előfordult, hogy nem akarták enni, de kétnapi, mezőn való fenyasztás után, pedig kissé elkésvé történt a kaszálása és már szórós volt, szívesen megették és igen jó kondícióban voltak tőle erős munka mellett, abraktakarmány nélkül; míg a csalamádéeténél abrakot is kellett adnom.

Csalamádénál a fajta kiválasztása okozott bizonyos nehézséget: a lófogu fajták, amelyek nagy tömeget adnak, drágák erre a célra, sok vetőmagra volt szükség. Legalkalmasabbnak az iregi fehér gyöngy bizonyult, igen apró magú, tehát olcsó vetőmag, nagyon leveles, igen nagyra nő, a szára vékony és puha, még kissé elfásodva is számottevő ízék nem marad utána. Ezt úgy érem el, hogy annak ellenére, hogy nagyon apró a magja, belőle magyar holdankint 70 kg-ot vetek és így a szára egész vékony marad a tömeg veszélyeztetése nélkül. Próbálkoztam a csalamádé kapálásával is, főként a száraz nyarak miatt (ötösoros Deyl répakapával, amely 12 holdat teljesít naponként egy lóval), de nem vált be, mert bár magasabba nőtt, mint az ellenőrző parcellák, tömegre nem kaptam többet és a szár is durvább volt. (A csalamádé kapálásán azonban mégis jelentőséget tulajdonítok az esetben, ha zombolyázni akarok: több szárazanyagot és így több keményítőértéket kapok holdankint és a zombolyázás által a szár ugyanis megpuhul.) A csalamádénak kikéleskor boronálása azonban jól bevált, az ideai száraz nyár után is, még november második felében is a szarvasmarha mind csalamádét kapott szeszakázva, a mezőről hordva a frissen kaszált, két méteresnél magasabb, a fagytól megcsipített csalamádét. Fontos feltétele a csalamádé sikerültének még az is, hogy az aratás után a földbe kerüljön („még tegnap” mint Römer professzor, a hallei egyetem növénytermesztési tanszékén mondotta arra a kérdésre, hogy mikor kell a másodterményt elvetni). A tarlót én még aznap éjjel megszántom a traktorral és reggel vetem. (Jó világítást a traktorral!) És ezt az azonnali szántást és rákövetkező rögtön vetést még akkor is meg kell csinálni, ha „nem lehet most szántani, hiszen olyan a tarló, mint a kőszikla, kidobja az ekét”. De igenis lehet, mert kell szántani. Szántson a gép az I. sebességgel, vigyen a rendesnél kevesebb ekét és akkor, ha nehezen is, de megy a szántás. A nehéz szeges hengereket aztán okvetlenül a II. sebességgel vigye, annyiszor, ahányszor kell, mert csak a gyorsan húzott nehéz, megfelelő szerszámmal lehet türethető magházat készíteni. Persze a vetés nem lesz ideális, de amint egy kis esőt kap a föld, még a csirázás előtt boronával, hengerrel jó állapotba lehet hozni a vetés serege nélkül, viszont azzal, hogy a vetéssel, illetve a szántással nem vártam az esőre, a magot az első kis eső már a földben éri és így csirázásához ezt az első csapadékot teljes egészében felhasználhatja. Hogy ez így van, erről az ideai szárazságban újra meggyőződtem, az első kis eső után kibujt a mohar és a csalamádé, nem kellett akkor szántanom, mert hiszen ha akkor kezdek szántani és vetni, mire az utolsó tábla el lett volna vetve, a föld ismét száraz lett volna, míg így az eső már az összes magot a földben érte. Igaz, hogy a kemény földet felszántani és elmunkálni költségesebb, mint a megázottat, de ez a költség többlet bőven megtérül a takarmány nagyobb tömege által, hiszen főként a második termény fejlődésében, amely nem túl sok meleg őszi napot élvez, minden meleg júliusi és augusztusi nap, amely kikéle után növeli, óriási jelentőségű.

A buza után részben kerekrepat is vetek két év óta,

tavaly 9. az idén már 28 hold volt. Ezáltal sikerült csökkentenem a takarmányrépa holdszámát és a felszabadult trágyás földbe tengerit vettem répa helyett. A kerekrepa előállítás költsége a takarmányrépával szemben elenyésző; elesik a trágyázás óriási költsége, elesik a kapálás és főleg a drága egyelés; a kerekrepat 48 cm-es sávra vetem, hogy ne keljen túl sűrűn, bibormaggal keverem a magot (más anyag, pl. homok, rongálja a vetőgép vetőkorongtengelyét). Ötsoros Deyl-kapával kapálom a sorok között, szükség szerint 2-3-szor, a sorát egyáltalában nem kapálom, mindössze apró gyerekekkel kihuzatom a fölös növényeket, ha mégis nagyon sűrűen kel. Ökrökkel és hízó tinókkal etetem, míg elfogy, azután, körülbelül január végén, kezdem etetni a takarmányrépát. 25 kg-ot esznek darabonként, — semmi rossz hatását nem észleltem és a hízási átlagok a göbolyöknél ugyanazok, mint az ekekorrali répa etetése esetén.

A zabtarlóba, az ötödik főtermény után, ha a negyedik év után nem volt másodtermény, részben borsós rozs, részben biborhere (zölden kaszálva), részben pedig pannonbükönyös buza kerül. A rozs áprilisban, a biborhere egy héttel később mint a rozs, fokozatosan lekerül a földről, utána trágyázás tengeri jön azonnal. A bükönyös buzát nem szívesen eszik az állatok zölden, ezt megszárogatom és elsörendű, fehérjében gazdag téli takarmányt nyerek, amelyet igen szívesen esznek a szarvasmarhák. Mivel ennek tarlója csak későn szabadul fel, ide, persze trágya után, vagy nagyon rövid tenyészidejű tengerifajta jön, vagy pedig, ugyancsak trágya után, csalamádé; ez szolgáltatja a legkorábbi csalamádéimat, mire az elfogy, már kaszálható a már előbb említett korai őszi árpa után.

Ezek után felmerül az a nagyon fontos, a legfontosabb kérdés, vajon azzal, hogy a földet ilyen módon „tulságosan kizsárolom”, nem csökkentem-e a főtermények termését nagyobb értékkel, mint amennyit az ötévenként ismétlődő másodterményekben kapok? Erre vonatkozóan egészen határozott és pontos kísérleten alapuló választ adhatok. A kísérletet egy 16 holdas, egyenletes minőségű táblában, a szokásos háromszoros ismétléssel végeztem. A parcellák nagysága 1000 négyzetméter volt. Elővetemény buza. Júliusban, a parcellák kijelölése után az első parcellába mohar jött, a másodikba szántó, a harmadikba, habár felszántottam a tarlót, semmi. Ez a három parcella ismétlődött háromszor. A II., V. és VIII. parcella tavasszal zab alá magyar holdankint számított 60 kg mésznitrogént kapott. Az eredmény a következő volt: azokon a parcellákon (III., VI. és IX. szám), amelyeken a buza után nem volt mohar vetve, 710 kg zab termelt magyar holdankint. A moharral kijászták, de nem mésznitrogénezett parcellák (I., IV. és VII. szám) átlaga magyar holdankint 600 kg volt, míg a moharral bevetett, de műtrágyázott parcellák magyar holdankint 915 kg zabot adtak. A szalmát nem mértem. Tehát: a másodtermény 110 kg zabbal csökkentette a főtermény termését, de ezt a különbséget 60 kg mésznitrogénnel nemcsak kiegyenlítettem, hanem még a kizsárolatlan parcellával szemben lényegesen többtermést értem el. 60 kg mésznitrogén ára kb. 15 pengő ma, tehát még a mai alacsony terményárakat számítva is, megérte a befektetést (a kísérlet 1928-ban történt). Ennek a kísérletnek, habár teljes pontosságu képet ad a főkérdésre és döntő feleletet ad, az a szépséghibája mindamellett megvan, hogy elmulasztottam egy negyedik parcellát is beállítani, amelyből azt is megtudtam volna, hogy a pihent parcella mésznitrogénnel mit adott volna.

A zab utáni másodterményeknél (bükönyös buza, biborhere stb.) nem próbáltam még eddig mérni az utána következő főtermény (trágyás tengeri vagy trágyás csalamádé) terméscsökkenését. Ezt a terméscsökkenést azonban, meggyőződésem szerint, szintén sikerült valamilyen módon ellensúlyoznom, amint azt még ki fogom fejteni.

Hátra volna még végül a vizsgálgatás kérdése, amit csak röviden kívánok már érinteni, mert ugyanis már hosszúra nyúlt az írásom. Tökéletesen igaz az, hogy a két termés egy évben erősebben igénybe veszi

a talaj vízkészletét, mint egy és ezt a következő évben a termés megéri. Igen, így van ez —, ha más oldalról nem sikerül ez ellen tenni valamit. A kettős termelés által azonban kényszerítve vagyok az azonnali tarlóbuktatásra, ennek elboronálására és megmunkálására és ha kerekreparól van szó, ennek többszöri lókapálására. Vagyis még akkor is felszántom a tarlót, ha különben, mert hiszen nem vetek bele semmit, a szántáshoz alkalmasabb időpontot, esőt, várnék. Az elmunkált tarló pedig közel sem fog annyit vizet elpárologtatni, mint a megmunkálatlan és így legalább is egy jórészt megmentem annak a víznek, amit majd a másodtermény el fog használni.

A most ismertetett módszerek segítségével sikerült elérnem, hogy végre nem szenvedek állandó takarmányhiányban, több állatot tarthatok ma, aránylag olcsón előállított takarmánnyal és így most már négy-ötvenként bírom a táblákat betrágyázni. Ezzel sikerül a buzát 320 holdról 240 holdra leszorítani és helyette 80 holddal többet trágyázva be, 80 holddal több tengerit termelni, amima sokkal előnyösebb minden szempontból, mint a kalászosok termelése. De hát ha kevesebb buzát termeltek, honnan veszem a több szalmát a több állat alá? Egy holdon több mázsa tengeriszár (amerikai óriási tengeri: Funk!) terem, mint buzaszáma és a tépett tengeriszár a legideálisabb almolóanyag.

Ez a kettős termelési rendszerem persze nem egy megkövesült, szabályokhoz szigorúan alkalmazkodó rendszer, hanem hajlékony, a körülményekhez alkalmazkodó és alkalmazható, így például már az idén és jövőre sem teljesen ez az üzemtervem, hiszen világos, hogy változni kell a vetéskoroknak is, már csak azért is, mert ma már a negyedik termény után jön a trágya.

A célt tehát, amelyet a kettős termeléssel el akartam érni, elértem: sikerült 1. a takarmánytermő terület növelése nélkül több takarmányt előállítanom, aránylag olcsón; 2. több állatot tartani; 3. ez által nagyobb terület betrágyázásával a kalászosok termelését lényegesen csökkenteni; 4. több trágyás kukoricát termelni (ma ez egyik főterményemé lett); 5. végül pedig, azt hiszem, hogy azáltal, hogy öt év helyett sűrűbben trágyázok, nem rosszabbak a termésátlagaim, mintha nem hoznék le ma négy év alatt ugyan öt termést a földről, de csak öt évenként trágyáznék. Ezzel feleltem arra is, hogy miért nem csökkentem a tavasszal lekerülő másodtermény az utána következő trágyás főtermény eredményét.

Ez tehát a mérleg egyik oldala. Szemben áll vele: 1. a másodtermény által a következő főterményben okozott kisebb terméscsökkenés, amit, mint fentebb láttunk, sikerült nagyrészt ellensúlyoznom és szemben áll vele 2. a nyári, amugy is nagy munkatorfordásban okozott többletmunka. Ez azonban a traktor 24 órás üzemével erősen enyhíthető. Ha tehát felállítom a kettős termelés mérlegét, összehasonlítva a „tartozik” és „követel” oldalt, határozottan merem állítani, hogy ez a mérleg aktív.*

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Szabó Zoltán dr.

Havass Géza mutáció-elmélete.

Írta: Szabó Zoltán dr.

Havass Géza, a zsigedi m. kir. Alföldi Mezőgazdasági Intézet volt igazgatója, a „Kísérletügyi Közlemények” XXXIV. kötetének (1931 január—márciusi) 1. füzetében (17—33. old.) tanulmányt tett közre „Trifolium hybridumból mutáció útján létrejött Trifolium fragiferum, Trifolium repens és egyéb mutációk ismertetése” címmel.

A tanulmányt nagy érdeklődéssel olvastuk még hónapokkal ezelőtt, megjelenése idején, de nem kívántunk vele a nyilvánosság előtt foglalkozni főképpen amiatt, mert tartalma ellentétben van a tudományos beigazolt örökléstan, szárazástan és rendszertani ismereteinkkel. Arra gondoltunk,

* Hozzászólásokat szívesen fogadunk. Szerkesztőség.

OLIVER 7-ES CORMICK 10-ES ÉS 12-ES TRAKTOREKEVASAK

— teljesen az amerikai minőségű és kivitelnek megfelelően — kaphatók a
WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R. T., CSEPEL
mezőgazdasági gépeinek eladási központjánál az

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R. T.-nál

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 12. szám
Telefonszám: 281-B Székhely: Agrár Utca Budapest Telefonszám: 266-B

RÉTI ZOLTAN állatbizományos

BUDAPEST, IX. kerület, Szentiványi utca.

Lévy: Réti Zoltán, Budapest, IX. kerület, Szentiványi utca. — Távirat: R44 Budapest Szentiványi utca. — Telefon: József 36-6-29, József 34-3-03. Lakástelefon: József 31-8-11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi árukkal. Hízott és sovány sertések, roz, szalonna és húz adásvételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéssel díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgállok.

hogy ez a közlemény éppen úgy, mint Havass Géza-
nak 1924-ben, a győri Mezőgazdasági Kamara növény-
nemesítési vándorgyűlésén elhangzott előadása (Ka-
marai Értesítő, Felsődnántúli Mezőgazdasági Ka-
mara II. évf. [1924] 12-14. sz. 203. old.), amelynek
bizonyítás nélküli állításait (Medicago lupulinából
Trifolium repens, Lamium maculatum-ból Veronica
persica, Festuca pseudovina-ból Poa és Juncus-
fajok stb.) az ott jelenlévő hazai és ausztriai szak-
tekintélyek általános és egyhangú „szkepszis”-sel
fogadták.

Ez a legutóbb megjelent közlemény már olyan
általános feltűnést keltett és minden oldalról olyan
bátározottan szólítottunk fel véleménynyilvánításra,
hogy a szerző személye iránt érzett legőszintűbb
becsülésünk és barátságunk ellenére is kénytelenek
vagyunk tanulmányával szemben kételyeinket ki-
fejezést adni. Meg kell ezt tennünk annál is inkább,
mert a tanulmány előkelő tudományos szaklapban
(a külföld részére német és angol összefoglalásban is)
jelent meg. Nem akadályozhat bennünket a szerző-
nek az a kijelentése sem, ami szerint „vizsgálódásaim
folyamán egyben megoldódott a fajok keletkezésének
nagy életrejtélye is, amely közel másfél évszázad óta
Lamarék-tól, a származásán meg alapítójától kezdve,
Darwinon keresztül napjainkig, a genealogiával foglalko-
zó összes tudós elméjét foglalkoztatja”.

Havass Géza elgondolásának már tanulmánya
bevezető sorában igen konkrét és világos fogalmazá-
sát adja. Azt állítja, hogy az eddigi megállapítások-
kal ellentétben a mutációk (vagyis eddigi tudásunk
szerint a közönséges külső hatásoktól függetlenül,
belső megváltozások alapján, hirtelen fellépő új
alakok) „sokkal gyakoribbak, mint hisszük s nemcsak
előtérbe, egyenként, hanem tömegesen is jelentkeznek.
Nem vesszük észre a fajok átalakulását, mert az á-
talakulások folytán nem olyan fajok keletkeznek, amelyek
teljesen újak. Földünkön még ismeretlenek lennének,
hanem Földünk mai éghajlati, talaj- és egyéb viszonyai
között a már meglévő ismert fajok jönnek létre, foly-
tonosan újra és újra előállva, még pedig úgy, hogy a
megváltozott és a vidékenként különböző környezeti
viszonyok között egy ugyanazon növényfajból többféle
növénnyaj vagy változat is keletkezhet”.

Önmagában véve szerzőnek ez a kijelentése nem
meglepő, mert bizonyos tekintetben megközelíti azt,
amit az örökléstudomány és az ökológia már régen
ismer, variabilitás, vagy modifikáció, a termőhely-
szűlő varidciók keletkezése néven. Szerző azonban
ez ökotipusoknak mutáció-jelleget ad, elképzelt
konstans átörökléssel.

A természetstudomány a jelenkorban nem támasz-
kodik dogmákra, tehát tág tere nyílik az új, a régi
felfogásokkal ellentétes tételek felállításának, de csak
akkor, ha ezek a tételek tökéletesen exakt bizonyítással,
helyesen végzett kísérletek eredményeképpen szűrődnek
le. Sajnos, szerző bizonyítékai nem felelnek meg a
tudományos követelményeknek. Azt állítja, ugyanis
(22. oldal), hogy „egy megfigyeltem például a Trif-
hybridumról, hogy az átmenet nélkül hirtelen végbement
mutációval Trif. repens növények keletkeztek”. Ezt
az állítást azonban egy szóval sem bizonyítja. Igaz,
hogy a 18-19. oldalon közli a T. hybridum, fragi-
ferum, repens fajok leírását, de a kísérletül használt
példányt és a kísérlet folyamán létrejött példány
minden sajátosságát nem írja le és semmi pozitív
adatot nem nyújt arra, hogy a kiinduló példány
valóban T. hybridum, a létrejött új pedig valóban
T. repens volt. Valószínű, hogy ezt az állítást arra
alapítja, hogy az új egyen levelein patkóalakú rajz
jelent meg, mert azt írja tovább, hogy: „Találtam
ugyanazek között olyan átalakult növényeket is, amelyek
abban különböztek a többitől, hogy az ismert jellegzetes
patkóalakú rajz a leveleken nem fehér, hanem világos
rózsaszínű volt az átalakulás előtérben”. Egyedül a
leveleken megjelenő rajznak lehetetlen olyan jelentő-
sége tulajdonítanunk, hogy csakis ebből következ-
tessünk az átalakulásra. Ebből legfeljebb az azonos
genuszba (Trifolium) tartozó fajok konvergens jelen-
segeire következtethetünk. Vajon ennek a példány-
nak minden a fajra jellemző sajátossága a T. repens-re
váltott? Erre nem kapunk választ.

Hasonlóképpen nem bizonyított az sem, hogy
„voltak olyan Trif. hybridum növények is, amelyeknek
levelei nem a jellegzetes ellipszis, ellipszis-tojás vagy
rombusz alakot mutatták, hanem a Trif. repens jellegzetes
píszsás színalaku leveleikhez voltak teljesen hasonlóak”.
Nyilvánvaló, hogy a szerző a T. hybridum leveleinek
variabilitását figyelte meg, ami igen szembetűnő
az elsődleges levelektől kezdve a legfelsőkig. Könnyen
lehetnek teljesen hasonló alakok két faj levélfarmá-
jának variációs sorozatában, anélkül, hogy a növény
többi tulajdonságai megváltoztak volna. Erre majdnem
minden sokalaku nemzetség alkalmas példa, sőt
éppen ezért nehéz sok esetben a fiatal vegetatív
szervek alapján a sok alaku nemzetségek fajtát
meghatározni. Ha a szerző a T. hybridum magyából
keletkező egyedeken olyan sajátosságokat figyelt meg,
amelyek eddig e faj leírásában nem szerepeltek, úgy
legfeljebb a faj variabilitására nyújtott új adatot, de
nem bizonyítja semmiképpen egy másik fajjá való
átalakulását. Eppen úgy nincs bizonyítva az a követ-

kező állítása sem, ami szerint a T. hybridum pé-
ldányból T. fragiferum alakult, azért, mert ősszel a
leveleken halványzöld rajzolat jelent meg, továbbá,
mert „a levelek barna színárnyalata és ellipszis
alakja, a lándzsaalaku hegyes párhuzelvelek, a száraz
lejekből hajlama, már inkább a Trif. fragiferum jelleg-
zetes tulajdonságait mutatják”. Ehhez mint döntő
bizonyítékot csatolja azt a jelenséget, hogy ezeknek
az átalakuló példányoknak téli levélkéi fonákukon
felelőre fényesek voltak. Ismét semmi bizonyíték
sincs a növény többi szerveiről, virágairól, terméséről,
utódairól, a két faj közötti kritériumokról, amelyek
különösen nagyok a T. hybridum és a fragiferum
között. Ez utóbbi teljesen eltérő csészészerkezete
miatt csak távoli rokonságban van a korcsberével.
Levelekének erezte, fogazata is nagyon eltér, de
mindezekről a fontos helyegekről nem tesz említést.

Teljesen azonosak az e közleményben közölt 1915.
évi kísérleti eredmények is, amelyek szerint a T. hyd-
ridumból szintén T. fragiferum és T. repens kelet-
kezett. Ezek a „mutációk” is egy-két igen labilis és
variabilis sajátosság alapján „bizonyítottak”, minden
továbbtenyésztési kísérlet nélkül.

Mindezek után kijelenti a szerző, hogy „ismerve az
emberek bizalmatlanságát, ilyen nagy jelentőségű felfe-
dezéseknél, tudom, hogy a bizonyítékok látszának ellenére,
a fajoknak még nem ismert ilyen átalakulási módjáb-
an hinni mindaddig nem fogok, míg az elmondottakról
saját kísérleteik útján meg nem győződtek. Azért is
állítottam elő ez alkalommal ilyen egyszerűbb fajjalaku-
lással példákra, mert látható bizonyítékokkal alátámasztva
azokat, mégis könnyebben elfogadható állítás az, hogy
mutáció útján egyik Trifolium-fajból egy másik Trifo-
lium-faj jön létre, mintha azt mondom, hogy egy Festuca-
fajból egy Poa-faj, egy Trisetum-fajból ugyanaz a Poa-
faj, vagy egy Agropyrum-fajból egy Triticum-faj stb.
származik”.

Bizony ilyen állításokban hinni sohasem fog senki.
Az örökléstan tételeiben sohasem kell hinni, bizonyít-
lani pedig a szerzőnek kell s nem a meggyőződésnek.
Hiába várja a szerző, hogy ilyen céltalán lehessen
beállítani kísérleteket. A modifikációk és mutációk
keletkezésének és átöröklésének tanulmányozására
már sok ezer kísérletet végeztek és végeznek, ezekkel
óriási irodalom foglalkozik, de még sohasem tapasztal-
ták azt, amit a szerző állít, pedig szerinte ezek
a fajkeletkezések önmaguktól történnek!

A keletkezés okait a külső hatásokat jelöli meg,
anélkül, hogy kísérleteiben több generáción keresztül
a külső hatásokat megjelölne, irányítaná vagy meg-
állapítaná. A Trifoliumokról szóló dolgozatának
összefoglalásában buza-, árpa- és Poa-fajok átalaku-
lását sorolja fel anélkül, hogy a vetésül használt
magvak fajlisztaságáról generációkon keresztül meg-
győződött volna. Az összefoglalás 5. pontja kijelenti,
hogy „a mutációs fajtalakulás az összes generációkban
konstans”, holott az egész értekezésben egyetlen
esetben sincs továbbtenyésztés leírva.

A legnagyobb hódolattal hajtánánk meg a tudomá-
ny zászlaját a szerző kutatásai előtt, ha csak egy
hajszálnyí valószínűséget is tudott volna a tudomány
mai módszerrel bizonyítani, de mindaddig ez nem
történt meg.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS ÁLLATELETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Lefejő tehénészetek állományának kiegészítése.

Irta: Zaitzebek Artur dr.

Lefejő tehénészetek állománya évről-évre kie-
gészítésre szorul, ami többnyire különböző kondícióban
levő elapadt hasas tehének vásárlásával történik.
Ilyen tehéneknél hiányzanak szabatos adatok arra
nézve, minő tejhozam vétessek alapul a tehén elő-
készítésére. Az eladó többnyire megmondja a vevő-
nek, mennyi tejet adott nála a tehén az utolsó tejelési
időszak kezdetén, de ez az adat csak akkor tünteti
fel az állat maximális tejelőképességét, ha tulajdonosa
bőségesen takarmányozta a szárazon állás idején is
a tehén, mert ez különben nem fejtheti ki teljes
mértékben tejtermelő képességét. A tehének kellő elő-
készítése a következő tejelési időszakra lefejő tehének-
nél éppen olyan fontos, mint tenyésztésben meg-
tartandó állatoknál, mert előbbieknél elegendő test-
súlygyarapodáson kívül magas tejhozamra is törek-
szünk. A legtöbb lefejő tehénészeti célja, hogy a
magas tejhozammal meginduló tehén jelentékeny
testsúlygyarapodást mutasson fel addig az időpontig,
amire tejhozama 6-10 literre csökken, mert akkor
a tehén eladásra kerül. Az elérhető testsúlygyara-
podást befolyásolja, hogy a vemhes állapotban le-
kötött tehén testsúlya az ellés következtében erősen
csökken. Ez a körülmény kívánatos teszi, hogy a
lellesig eltelt időben az állat kitégyelésén kívül az
olyan mérvben felhizaltassák, ami lehetővé teszi,
hogy körülbelül 2-3 héttel az ellés után a vemhes

tehén vásárlási súlya újból elérjék. Ez akkor fog
bekövetkezni, ha az előkészítési idő alatt a beállítási
súlyhoz viszonyított 12-15%-os ráhizlalást sikerült
elérni a lefejő tehén bő takarmányozása által.

Arra nézve még nem voltak megbízható adataink,
miképpen válsól meg lefejő tehénészeten az elléssel
járó súlyvesztés előbb említett kiegyenlítése és
vajjon hevélik-e a gyakorlatban a tejhozam szem-
pontjából is, ha lefejő tehénekkel étvágyuk szerint
a kellően összeállított maximális takarmánymennyi-
séget etetjük. Erre vonatkozó adatok beszerzése
céljából egy törzstenyésztésben 5700 liter évi átlagos
tejhozamot elérő, lefejéssel is foglalkozó egyik te-
hénészetet kértük fel, hogy idevágó adataiba engedjen
betekintést a szóbanforgó kérdés tanulmányozása
céljából. Kérésünknek Klein Lajos Baracs-Idamajori
(Fejér vm.) földbírtokos készséggel tett eleget. Mind
neki, mind a tehénészeti vezető és az adatok fel-
dolgozásában minket támogató fiának, Karczag József
dr.-nak, ugyancsak Szász Benő intézőnek szíves
előzékenységükért, illetve közreműködésükért hálás
köszönetünket fejezzük ki e helyen is. Az említett
tehénészeti lefejő tehénekkel elegendő száraz szálas-
takarmányon és 3 kg répaszeleten, illetve télen 25 kg
takarmányrúpán kívül az előkészítő időszakban 7 kg-ig
emelkedő abrakot és 1 kg melaszt etet. Az abrakot
rendszerint a piaci áringadozásokat tekintetbe véve,
takarmánylisztből, tengeriből, konkolyból, kevéssé árpa-
ból és korpából, továbbá igen jó minőségű többféle
olajpári abraktakarmányból állítják egybe.

A vásárlás időpontjára nézve a baracsi tehénészeti-
ben legjobbnak azt találták, ha a tehének legalább
50-60 nappal előbb vásároltának várható ellésük
előtt. Ilyen esetben a vételár szempontjából is elő-
nyös, ha vásárlásakor a tehén kondíciója csak jó
közepes, mert a nyers árunak minősített tehén
„borzas” állapotban olcsóbban vehető meg, más-
részt a nem kényeztetett állatnál jó százalékos ráhiz-
lalás érhető el. Ilyen állatok a takarmány iránt nem
kényesek, sok szálasat fogyasztanak, amely mellett
az abraktakarmány mennyisége 6-7 hét alatt 7 kg-ig
is fokozható. A bőven tartott tehének kitűnően ki-
lógynak és félig hizott kondícióban ellenek. A baracsi
tehének sorából néhányunk minket érdeklő adatait
a következő oldalon az I. számú táblázatban muta-
tom be.

Az I. számú táblázatban helymegtakarítás céljából
az elért maximális tejhozam közlésével és annak meg-
jelölésével elégedtem meg, hogy eladásig mennyire
csökkent a tej mennyisége. A táblázatban szereplő
tehének legnagyobb részénél feltüntettem, milyen
súlyvesztésüket szenvedtek az ellés következtében.
Ezek az adatok természetesen csakis tájékoztató
értékűek, mert az elléshez közeledő tehén testsúlya
a változó mennyiségű magzatvíz és az ébrény eltérő
súlya miatt nem ad az állat valódi testsúlyáról össze-
hasonlítható képet. Megnehezíti az ellést megelőző
és ezt követő testsúlyok összehasonlítását az a körü-
lmény is, hogy a két mérés között eltelt napok száma
a táblázatunkban szereplő tehéneknél nem egyenlő
nagy. A mérési adatok szerint egyes tehének az ellési
követő mérésig látszólag nem veszítenek testsúlyuk-
ból, illetve csaknem teljesen behozzák az elléssel
járó, kerekén 10%-ra becsülhető testsúlycsökkenést,
amelyből 7-8% a borjú súlyára esik. Ezt az esetet
látjuk például a 8. számú tehénnél, amelynél viszont
feltűnik, hogy az ellést követő második, illetve harm-
adik mérés alig mutat testsúlygyarapodást az állat-
mérlegelésnél elkerülhetetlen kilengések miatt (pl. „a
tehén jól iszik”, stb.). Más részről a testsúlycsökkenés
nem mutatkozik némely esetben teljes mértékben az
ellés utáni egy-két hét alatt, hanem csak később
(pl. magzatburok-visszamaradás és a tehén ezzel járó
kezelése miatt, stb.). Ilyen tehén pl. a 14. számú.

Az I. sz. táblázatban szereplő tehének testsúly-
gyarapodását feltüntető adatokat a II. sz. táblázat-
ban foglaltam össze.

A tehének előkészítése 47-97 nappal előtte meg a
lellest. Egy esetben 47 napos előkészítés is elégnak
bizonyult (12. sz. tehén), amit a lefejes alatti idő
folyamán elért kedvező napi átlagos testsúlygyara-
podás és a kielégítő tejhozam bizonyít. A tehén súly-
gyarapodását elsősorban egyéni hizási képessége is
befolyásolja, míg az a körülmény, hogy az előkészítés
tartama 10 hétnél hosszabb időre nyúlt, már nem volt
számottevő befolyással a lefejesi idő alatt elért összes,
illetve napi átlagos testsúlygyarapodásra. Kétségtelen
ezek szerint, hogy legjobbnak lenne a lefejő tehéneket mindíg
3-9 héttel ellés előtt beállítani, csak hogy vásárolt te-
héneknél többnyire nem ismerjük pontosan a várható
lellesi időpontját, a vásáron ez csak közelítőleg becsül-
hető meg, az eladó ezirányú bemondása pedig leg-
többször bizonytalan, mert igyekszik az eddigi keres-
letnek megfelelően vásárra vitt tehén mint már
rövid időn belül lellest feltüntetni.

Az I. illetve II. sz. táblázatból kétségtelenül ki-
tűnik, hogy a lefejő tehének bőséges takarmányozása a
lelles előtti időben feltétlenül ajánlatos, mert ilyen tar-
tás mellett rendszerint már 2-3 héttel ellés után el-
érjük, vagy legalább nagyon megközelítjük a beállítási
súlyt. Az ellés előtti bő tartás által eszerint ellen-
súlyozhatjuk az ellés folytán bekövetkező, átlagban
50-70 kg-ra becsülhető testsúlycsökkenést. A példa

I. sz. táblázat.

Sorszám	Tehén neve	Vásárlás napja 1929	Átvett súlya kg	Ellés napja	Test súly kg							Eladás napja 1930	Test súly eladáskor kg ¹⁾	Tejhozam	
					I/1	II/1	III/1	V/1	VI/1	VII/1	leg. nagyobb			eladáskor	
1.)	Zsallye	XI. 8.	590	1930 I. 13.	630	585	600	625	635	650	—	—	22-0	20-0	
2.	Saidi	XI. 13.	560	1930 I. 7.	625	580	575	610	630	630	XI. 25.	660	16-0	11-0	
3.	Rozsi	XI. 13.	480	1930 II. 13.	540	555	500	505	—	—	Kénysz. v.	—	—	—	
4.	Maresa	XI. 13.	495	1930 II. 18.	560	600	535	555	560	565	XI. 25.	575	18-0	13-0	
5.	Dundi	XI. 18.	555	1930 I. 20.	605	520	580	580	600	595	VIII. 29.	625	15-0	9-0	
6.	Vilba ²⁾	XI. 18.	550	1930 I. 30.	615	550	590	620	650	680	VIII. 5.	710	12-0	10-0	
7.)	Böske	XI. 18.	575	1930 III. 14.	635	690	705	655	650	—	—	—	18-5	17-0	
8.	Pintyó	XI. 18.	600	1930 I. 13.	675	670	675	660	720	720	VIII. 14.	740	15-0	11-0	
9.	Dáma	XI. 18.	680	1930 II. 16.	700	755	665	685	680	680	XI. 25.	635	16-0	11-0	
10.	Zita	XI. 23.	530	1930 II. 20.	565	600	—	—	—	—	XI. 25.	650	15-0	11-0	
11.	Haresa	XI. 26.	520	1930 II. 15.	575	615	505	580	605	615	VIII. 10.	645	14-0	10-0	
12.	Hattyu	XI. 26.	525	1930 I. 13.	620	590	600	625	635	655	X. 10.	670	—	—	
13.	Cifra	XII. 3.	510	1930 II. 18.	570	625	600	600	600	—	X. 10.	640	17-0	11-0	
14.	Kontyos	XII. 3.	480	1930 III. 10.	575	610	645	585	595	575	VIII. 25.	625	16-0	13-0	
15.	Valér	XII. 3.	525	1930 II. 15.	615	650	585	620	625	650	X. 10.	670	15-0	11-0	
16.	Rezgő	XII. 10.	465	1930 III. 10.	580	620	575	595	620	635	X. 10.	650	16-0	12-0	

1) Az I. és 7. sz. tehének törzsanyagként megartattak.
2) A közölt testsúlyból 3% levonás számítandó az etetés után közvetlen eszközölt mázsalási többletre.
3) Vetél.

II. sz. táblázat.

Sorszám	Testsúlyok keskeny ellés előtti és utáni mérés között kg	Beállítástól eltelt napok száma		Beállítástól eladásig testsúlygyarapodás kilogram	
		ellésig	eladásig	összesen	naponta átlag
2.	45	54	378	100	0-265
4.	65	98	378	80	0-212
5.	85	62	284	70	0-406
6.	65	72	261	160	0-613
9.	90	88	373	5	—
10.	—	93	367	120	0-327
11.	110	91	365	125	0-342
12.	30	47	258	145	0-585
13.	—	75	311	130	0-418
14.	60	97	266	145	0-545
15.	65	73	311	145	0-466
16.	—	90	304	185	0-608
Átlag	68-3	78-3	321-3	114	0-355

képen felhozott teheneknél az eladási súly — egy tehén kivételével — lényegesen meghaladta a vásárlási súlyt, másrészt a bőséges takarmányozás hatására a 258—378 napi lefejési idő alatt mindvégig kielégítő volt a tejhozam. Egyes egyedek természetesen mindig előfordulnak lefejő tehének között, amelyek kelő előkészítés ellenére sem mutatnak számbajövő testsúlyszaporulatot, amint ezt pl. az utóbbi kényszer-vágott 3. sz. tehén mutatja. Ilyen teheneknél csak annyiban térül meg az erős takarmányozás költsége, hogy a tejhozam sokáig marad maximális fokon. A baracsi tehénészet a lefejési idő alatt naponta átlag 15 liter körül ingadozó fejesi átlagot ért el lefejő teheneinél.

Az I. sz. táblázatban ismertetett teheneknél különösen testsúlygyarapodásuk tekintetében rosszabb eredményeket mutattak fel a III. sz. táblázatba sorolt

állatoktól, megengedett a gyengébb kondíció, ha azonban az állat már közel áll leállításához, kívánatosabb jó kondícióban álló tehén vásárlása.

A III. sz. táblázat minket leginkább érdeklő adatait a IV. sz. táblázat tünteti fel. Ebből látható, mennyivel rövidebb ideig készítették ezeket a teheneket, mint a II. sz. táblázatban szereplőket, aminek halása főképpen abban mutatkozik, hogy előbbiek a lefejési idő

IV. sz. táblázat.

Sorszám	Testsúlyok keskeny ellés előtti és utáni mérés között kg	Beállítástól eltelt napok száma		Beállítástól eladásig testsúlygyarapodás kilogram	
		ellésig	eladásig	összesen	naponta átlag
17.	—	5	257	50	0-195
18.	20	10	257	30	0-117
19.	35	26	245	50	0-204
20.	20	23	245	55	0-235
21.	40	30	279	70	0-251
22.	50	42	382	85	0-191
23.	70	43	367	30	0-082
24.	75	40	357	70	0-196
25.	15	26	266	50	0-188
26.	50	12	331	40	0-212
Átlag	41-7	25-7	300-6	53	0-176

alatt jóval kisebb napi átlagos testsúlygyarapodást értek el, azonos takarmányozás mellett, mint a megfelelően előkészített tehének. Másrésztől tejhozam tekintetében is előnyösebbnek bizonyult az I., mint a III. sz. táblázatban összefoglalt tehének vásárlása. A testsúlygyarapodásban mutatkozó különbség kiténik abból, hogy a gyengén előkészített 10 tehén közül egyik sem ért el napi 0-3 kg-nál nagyobb súlyszaporulatot. Ezzel szemben a megfelelően előkészített 12 tehén napi átlagos testsúlygyarapodása 355 g volt (II. sz. táblá-

III. sz. táblázat.

Sorszám	Tehén neve	Vásárlás napja 1929	Átvett súlya kg	Ellés napja	Test súly kg							Eladás napja 1930	Test súly eladáskor kg ¹⁾	Tejhozam	
					I/1	II/1	III/1	IV/1	VI/1	VII/1	leg. nagyobb			eladáskor	
17.	Babás	X. 31.	535	1929 XI. 5.	550	515	540	555	580	585	VII. 15.	585	14-0	10-0	
18.	Nótás	X. 31.	510	1929 XI. 10.	490	470	505	530	510	530	VII. 15.	540	14-5	10-0	
19.	Zsuzsi	XI. 13.	620	1929 XII. 9.	585	620	640	675	680	650	VII. 15.	670	11-5	10-0	
20.	Lenke	XI. 13.	520	1929 XII. 6.	500	525	530	535	555	570	VII. 15.	575	12-0	10-0	
21.	Dóra	XI. 23.	580	1929 XII. 23.	540	560	570	590	605	620	VIII. 28.	650	15-0	11-0	
22.	Lepke	XI. 23.	475	1930 I. 5.	555	505	500	535	550	550	XII. 10.	560	17-0	10-0	
23.	Kati	XI. 23.	520	1930 I. 6.	585	515	520	545	545	535	XI. 25.	550	16-0	14-0	
24.	Ringyó	XII. 3.	495	1930 I. 13.	575	500	505	545	545	585	XI. 25.	565	16-0	14-0	
25.	Biri	XII. 3.	560	1929 XII. 29.	545	550	570	580	595	590	VIII. 25.	610	15-0	11-5	
26.	Naca	XII. 10.	560	1929 XII. 22.	510	510	565	570	585	585	XI. 25.	600	17-5	12-5	

1) A közölt testsúlyból 3% levonás számítandó az etetés után közvetlen eszközölt mázsalási többletre.

állatok, amelyek a vásárlástól számított már 5—13 napon belül borjattak le. Különösen rossz volt az eredmény azoknál a teheneknél, amelyeket a megvétel előtt nagyon hiányosan takarmányoztak és ennek következtében gyenge kondícióban voltak. Utóbbival függ össze, hogy ezek a tehének közelítően 20—50 százalékkal kevesebb tejet adtak a lefejési idő alatt, mint a jól előkészített, vagyis laktációjukat feljavított kondícióban kezdő állatok, amelyeknek legfeljebb minimálisan 15 literrel kezdte meg tejelését és azt 25%-kal is tudta emelni a tejelési időszak első hónapjaiban. Lefejő tehének vásárlásánál eszerint különbséget kell tennünk kondíció tekintetében attól függően, van-e még időnk a tehén kelő előkészítésére vagy sem. Ha kerekén még 2 hónap választja el a tehent

zatt), ezek közül kilencnél volt a testsúlygyarapodás 0-3 kg-nál nagyobb és pedig kettőnél 400, kettőnél 500 és kettőnél 600 g-ot is meghaladta.

A tehénpótlás másik elterjedtebb módja friss borjas tehének vásárlása, amelyeknél súlyt kell vetni az állatok jó kitűnésére és a tejelés egyéb külső jeleire. Baracson az a nézet alakult ki, hogy ezek a tehének a létszám 10—20%-át ne haladják meg. Vásárlásuk csak közeli körzetekben ajánlatos, mert különben a vasúti szállítás, illetve a hosszabb ideig tartó lábon való hajtás lényegesen csökkenti a várható tejhozamot, amely az állatoknak csak kis százalékánál fokozható ismét a már megindult tejelési időszak alatt a teljesítőképesség maximális határáig. Ilyen tehének kelő felhizlaltatása a beállítást követő első tejelési időszakban már csak

ritkán sikerül, legcélszerűbb tehát a megfelelően tejelő, de tenyészállatként meg nem tartható egyedeket is befolytatni, a szárazonállás alatt bőven takarmányozni és leborjazztatni. Ilyen teheneiktől a beállítás második évében a kelő előkészítés folytán testsúlygyarapodás és tejhozam tekintetében még jobb eredmény várható, mint az I. sz. táblázatban ismertetett állatoknál.

A lefejő tehénészetek legjobb minőségű állatai a törzstehénészetek nehezen fogamzó, illetve gyakran visszazúzó egyedekből kerülnek ki, amelyek értékes egyedi tulajdonságaiknál fogva a tőlük nehezen megváltó tulajdonosaik által a megokolt tartási időn túl még további 8—10 hónapig megtartatnak, illetve hizlaltatnak. Ezek az állatok, ha 8—10 literre csökkent tejhozamuk folytán hizóba kerülnek is, ismételtlen — legtöbbször hiába — befedeztetnek, az állandóan bő takarmányozás hatására a legprimább kondícióba kerülnek és versenyt lámasztanak istálló-társaiknak, amelyeket kondíció tekintetében messze felülmúlnak. Ez természetes is, mert ilyen tehének egy-két éven át vezetőségek bő takarmányozásban és tetszetős testformájuk különösen érvényre hozza jó kondíciójukat. Ilyen módon a rendes lefejésre vásárolt tehének állaga magától értetődően nem hasonlítható össze az „uradalmi mustar tehének”-kel, amelyek igen sokszor az elit-törzskönyv legkiválóbb egyedekből kerülnek ki és kizáróan meddőség miatt jutottak lefejő tehének sorsára. Eppen ezeknek a mustra tehéneknek köszönhető sokszor lefejő tehének eladásánál jobb átlagár elérése.

Bár tinók, ökrök és lefejő tehének hizlaltatásánál már magas fokot értünk el, szükséges, hogy a hizlaltatási technikát továbbfejlesszük. Baracson a tehénészetenről-évről több takarmányt tudnak feleltetni, állandó és legfőbb gondja a vezetőségek, milyen módon és milyen eszközök felhasználásával válnak lehetségessé a takarmányfogyasztásban az eddig jóval túlhaladó új maximumok elérése. A nagymennyiségű takarmányt természetesen olyan összeállításban és olyan módon kell etetnünk, hogy azt az állat szívesen fogyasztja és jól értékesíthesse. Nemcsak az abrakot kell izletessé, emészthetővé és természetesen szelvére tekintetében kifogástalan módon összeállítani, hanem a szalás takarmányokat is változatos módon kell etetni. Nézeteltérésekkel találkozunk még arra nézve is, naponta hányzori etetés mellett érjük el a legjobb hizlaltatási eredményt és melyik az etetés legcélszerűbb módja. Tisztázandó továbbá, hogy eladásig milyen minimális adaggal és meddig tartható el a teljesen kihizlalt szarvasmarha testsúlyának csökkenése, illetve kondíciójának romlása nélkül. A hizlaltatási technika ilyen és hasonló finomabb részleteinek kidolgozása a takarmányköltségek csökkentéséhez vezethet, amely ökből mi is állandóan foglalkozunk a hizlaltatás terén még kimélyítendő részletkérdések kidolgozásával.

JUH TENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schaudl József dr.

Adatok a juhok fejéséhez.

Írta: Halász Miklós.

A súlyos mezőgazdasági harc közepette nem rózsás a gazda helyzete. Nagy és súlyos gondokkal küzd még a legszorgalmasabb gazda is. Tejjes egészében azonban még sem lehet aláírni azt az általános panaszt, hogy minden egyes üzemre ráfizetnének. Legnagyobb a panasz a juhtartó gazdáknál. Sokan már annyira vannak, hogy régi híres juhászataikat is felosztják, mert nincs ára a gyapjunak. Pedig hát régen megírta idősb Sporzon Pál híres óvári tanár: „élni tudás — boldogulás”. Szakítanunk kell az a régi felfogással, hogy az országban legnagyobb általánosságban tenyésztett merinó jellegű juhokat csak nyírni lehet. Jól tudjuk, hogy a juh tehetségére három irányú. Használjuk tehát ki tényleg a hasznos állatnak minden jó tulajdonságát. A mai nehéz időkben tényleg nem elégedhetünk meg az azzal, hogy évente 4—5 kg gyapjút nyírva és azt értékesítve könyveljük el az anyajuh tartásának hasznát, ami a mai tulajdonos gyapjuárak mellett tényleg ráfizetést jelent. Egészen más a helyzet, ha a juhok tejelőképességét is igyekszünk hasznosítani.

Kassáról átjőve, ahol a felvidéki lipitói juhturó olyan keresett és jól fizetett áru volt, mindjárt arra gondoltam, hogy bárha az Alföldön mások is a legelő és éghajlati viszonyok, mégsem elégedhetünk meg az évente egyszeri nyírásból eredő gyapjuhasonnal. El kezdtek a fésűgyapjas merinó anyákat fejni. De nemcsak az akadémia gazdaságában kezdtek meg a juhok fejését, de mozgalmat indítottam a Hortobágyon legelő 6000—8000 drb részint merinó jellegű, részint rackajuhok intenzív fejése érdekében is, aminek eredménye az országzszerbe hirdettet és már jól ismert „hortobágyi juhturó”.

Ez alkalommal nem óhajtok a hortobágyi juhászatok fejési eredményeivel bővebben foglalkozni, inkább csak a debreceni m. kir. gazdasági akadémia fésűgyapjas merinójuhászatában elért fejési, illetve a nyert tej értékesítési adatait ismertetem.

1931
126
192
192
192
193
193
Ezze
19
19
19
19
19
A ju
szokás,
ján meg
képesség
1927
1928
1929
1930
1931
Ujabb
és a ten
zünk, ug
bárnyit
nevelünk
tenyészb
A ny
ehből ju
tőségünk
latilag b
sítési ár
felelő ug
zak forg
ságu, ke
címkevel
forgalom
cikk. Öss
kező kér
A palla
különöse
igen alk
Mindez
gyapjuho
Ha pedig
hogy a g
jövdelme
illetve az
ugyanes
gyapju é
mitott jó
13-54=23
helyzetbe
esetre sem

I. számú kimutatás.

Table with columns: Termelési év, Fejt juhok száma, Termelt (tejt, sajt), Értékesült (1 kg sajt, 1 l tej), Befolyt pénzüsszeg, and Jegyzet. Rows include years 1927-1931 and an average row.

Ezzel szemben a juhok nyírasi eredményei az utolsó öt évben a következőképpen alakultak:

II. számú kimutatás.

Table with columns: Termelési év, Anyajuh és jerteköltyő, Kos, Bárány, Összes gyapju, Egységár, and Esik. Rows include years 1927-1931 and an average row.

A juhászban éppen úgy, mint a tehenészetben szokás, hetenkint próbafejést végeztünk és ezek alapján megállapítást nyert, hogy az egyes juhok tejelési képessége évenként a következő ingadozást mutatta:

Table showing milk yield data for years 1927-1931, with columns for maximum and minimum values.

Ujabbban, hogy a juhok tejelőképességét fokozzák és a tenyészkiválasztásnak ezután is érvényt szerezünk, úgy saját tenyésztésre, mint eladásra tenyészbárányt csak az elsődrendűen jó tejelő anyajuhok után nevelünk fel.

A nyert juhtejből nem közönséges gomolyát és ebből juhturót készítenek, hanem egyrészt, hogy hallgatóságunknak a finomabb sajt készítése eljárását gyakorlatilag bemutathassuk, másrészt, hogy jobb értékesítési árat érthessünk el, a kényesebb izlésnek is megfelelő úgynevezett „pallagi csemege juhsajt”-ot hozzuk forgalomba.

Table with columns: Teljes összetétel, Száraz összetétel, and a list of components like Viz, Zsír, Fehérje, Só, Hamu.

A pallagi csemege juhsajt lecitintartalmánál fogva különösen fejlődésben levő fiatal szervezet táplálására igen alkalmas.

Mind Ezeket egybevetve látjuk, hogy a juhok gyapjuhozamát a fejés nem befolyásolta lényegesen. Ha pedig a jövedelmességét nézzük, azt látjuk, hogy a gyapju értékesítéséből befolyt darabonkénti jövedelmet, ami ötévi átlagban 10-14 pengő, a tejből, illetve az abból termelt sajtból befolyt pénzüsszeg ugyancsak ötévi átlagban 3-4 pengővel felülmúlja a gyapju értékesítési árát.

A Magyar Alföld öntözése.

Írta: Ruffay Udó m. kir. főkonzul.

A magyar Alföld című cikkében Tuzson tanár ur azt is állítja, hogy amely talaj nem rendelkezik kellő mennyiségű tápanyaggal, azon az öntözés nem gazdaságos.

Ezzel a véleménnyel szemben utalok Ruffay Varga Kálmánra — a cikkben is idézett — munkájára, melynek nyolcadik oldalán közölt adatai szerint a

valenciai mezőgazdasági kísérleti állomás elemzéseit a valenciai talajok 10 talajmintájában átlag 0-79% humusztartalmat mutattak ki, ott tehát a mi viszonyainkhoz képest, ahol 4-5% humusztartalom egyáltalán nem ritkaság, a humusz mondhatni csak nyomokban van meg és ennek ellenére mégis kitünő terméseredményeket érnek el.

Valenciai szakemberek, akik velem az Alföldet végig vizsgálták, egyik bálmutatóban a másikba estek, mikor termőföldjeink humusztartalmát megismerték. Véleményük szerint Magyarországnak ez a legértékesebb kincsébányája — öntözéssel kapcsolatban — olyan rekordterméseket adhat, amelyeket előre megjósolni nem is volna komoly dolog.

A gyakorlat másutt már régen bebizonyította, hogy — ha a föld jó transzmisszor — úgy akkor is, ha nincs benne olyan nagy mennyiségű tápanyag, mint általában a tiszarelléki földekben, megművelése öntözéssel és a hiányzó tápanyag mesterséges pótlásával, még mindig gazdaságosabb, mintha — mint a mi Alföldünkön — attól függ a terméseredmény, fog-e idején esni, vagy sem.

A tápanyaghiány pótlásának lehetőségét gazdasági szempontból fényesen igazolják a valenciai huerta földjei, melyeket a fölciaiai kora óta szakadatlanul öntöznek s amelyekben tehát Alföldünkéhez hasonló természetes humuszkészletek már rég nem létezhetnek. Ez a föld lényegileg nem egyéb, mint transzmisszorja azoknak a tápanyagoknak, amelyeket a gazda mesterségesen juttat hozzá és mind annak ellenére az öntözés révén mégis olyan dus termést hoz, hogy fél hektáryi huerta megműveléséből egy egész család jól megélhet.

Az öntözésekbe befektetett tőkere vonatkozóan mindenekelőtt utalnom kell arra, hogy a külföldi összes kormányai az öntözésberendezések létesítését pénzügyileg segítik elő, még pedig azért, mert közvetlen hasznuk van belőle.

Példaképpen megemlítem, hogy az olasz kormány az öntözésberendezések tanulmányi és kísérletezési kiadásain felül, a befektetésekhez 50%-ig járul hozzá és a külön ilyen célokra alapított Mezőgazdasági Bank által előlegezett egyéb tőke kamatainak 3-3 1/2 százalékon felül eső terheit is vállalja. Egyes alkalmakkor ezt a tőkét maga az állam előlegezi. Ilyen esetekben az első 5 év alatt 2 1/2% kamat, a további 45 év alatt pedig a kamaton felül még 1-37% törlesztés fizetendő.

Olaszországban a Bonifica Integrale keresztülvitele óriási befektetéseket igényel. Általában véve ott nemcsak arról van szó, hogy jó minőségű termőföldet — mint Alföldünkéit, amelyeknek túlnyomó része még nagyobb nivellálási befektetéseket sem igényel — csatornázzanak és az öntözéshez szükséges vizet tárolják, hanem sok esetben a jövedő öntözendő területeket kolmatálás útján előbb meg is kell teremteni és azonfelül mindent, ami a megélhetéshez és a mezőgazdasághoz szükséges. Alapjától kezdve meg kell csinálni. Nem úgy, mint nálunk az Alföldön, ahol a meglévő gazdasági és egyéb berendezéseket idővel, az öntözés fejlődése folyamán, csak ki kell egészíteni.

Igy azután Olaszországban ezek a befektetések hektáronként sokszor 25,000-30,000 lírára is emelkednek.

Kétségtelen — mondja Marescalchi —, hogy ezek

az ilyen módon kiadódó hatalmas összegek mégis eredményes befektetések és pedig nemcsak politikai és szociális szempontból. Az állandóan növekedő lakosság gazdasági istápolásán kívül ez végső eredményben tisztességes hasznot biztosító tőkebefektetés is.

Hogy a Bonifica Integrale milyen mértékben kamatoztatja az állam által előlegezett összegeket, erre vonatkozóan ugyancsak Marescalchi múlt év folyamán Münchenben tartott előadásában megemlítette, hogy Polesine-ben az Isola d'Ariano Bonifica munkálatai részére az állam három millióval járult hozzá; 10 évvel később, a munkálatok befejezése után e területen csak adóban 22 millióval többet vesz be. Végül Tuzson tanár urnak az öntözési berendezésekbe fektetendő tőke- és kamatszolgáltatására vonatkozó adatai, továbbá a vízszükséglet mennyiségének felvétele, nem különben a vízdíj nagyságának becslése ugyancsak helyesbítésre szorulnak.

A tanár ur a befektetett ösztöke után 10-11%-os kamattal számol, mert kétségkívül feltételezi, hogy ilyen pénzügyi műveleteket éppen akkor végeznek, amikor a pénz legrágább.

Hasonló nagyarányú, hosszulejratu befektetéseket azonban nem lehet akkor kezdeményezni, amikor a pénzpiacra ilyen nagy feszültség van. Erre be kell várni a normális viszonyokat, különösen akkor, ha külföldi tőke bevonása is szükséges és ha a létesítendő munkák nagyobb mennyiségű külföldi anyagot is igényelnek.

Szükségesnek tartom külön is kiemelni, hogy az öntözési munkálatokkal kapcsolatban utóbbi esztendő nem áll fenn. A munkálatok túlnyomó része végeredményében napszámokból áll úgy, hogy a munkát — ha ez például a munkanélküliség enyhítése céljából is fontos volna — a szükségünknak kiadásainak keretében is meg lehetne indítani és ezáltal áthidalható volna az az idő, amíg a kamatviszonyok a világ pénzpiacán újból elérik normális nivójukat.

Az Alföldön az első tárolómedence által öntözhető 830,000 kat. hold öntözésére szükséges építési befektetés, költségvetéseim szerint, holdankint átlag 500 pengőn alul fog maradni, de már az első 300,000 kat. hold öntözése esetén is alig lesz magasabb 600 pengőnél.

Ha ezt az utóbbi befektetési összeget tesszük számításunk alapjává és először feltételezzük, hogy az építkezés Olaszország mintájára az általa engedélyezett maximális kedvezményrel volna keresztülvihető, akkor a gazdára eső kat. holdankinti tőke- és kamatszolgálat 300 pengőnek 3-87%-a csak 11-61 pengő lesz és nem 70-80 pengő, amint Tuzson tanár ur kiszámította. Mivel pedig 50 év múlva az egész csatornahálózat stb. az öntöző gazdák birtokába fog jutni, ez időn túl ez a teherterét is elesik.

Ha másodsorban, ezzel ellenkezően azt tételezzük fel, hogy az országnak az öntözésből semmi hasznuk sem volna és ennek folytán a befektetésekben nem szándékozik részesedni, még akkor is a kamat és törlesztés szolgálata 50 évi időtartamra 6%-os kamattal csak 37 pengőre rúgna, tehát a felére annak, amit Tuzson tanár ur kiszámított.

Tuzson tanár legnagyobb tévedése azonban az, hogy a befektetett tőke után járó kamat és törlesztésen felül köbméterenként még 4-5 filléres vízdíjat és évenként 5, egyenkint 150-200 mm-es vízszlopnak megfelelő öntözést tételez fel.

Csodálkozom, hogy a tudós és jeles botanikus — aki a Tauri-pusztákon 150-400 mm évi csapadék és 20-30 m talajvízmélység ellenére tömött gyepekkel borított mezőseket látott — Alföldünkön az 500-600 mm természetes csapadékon felül még 1000 mm vízszlopnak megfelelő adalékvizet tart szükségesnek!

Valenciában, amelynek földjei pedig elég átérésztők — a rizsföldek kivételével, amelyek állandóan el vannak árasztva — egyszeri öntözésre legfeljebb 60 mm-es vízszlopot adnak a termőföldeknek. Ha a tanár ur lucernatábláját is 200 mm-es vízszloppal öntötte el, akkor csodálkoznom kell, hogy aránylag még olyan jó eredményhez jutott.

Ez nem a mezőgazdaság magasabb fokán álló kultúra, ez egyszerűen évenkénti ötszörös árvíz.

Ha ezután az óriási víztömeg után még ezzel a köbméterenként 4-5 filléres vízdíjjal is számolunk, amire Ruffay Varga munkájában semmi konkrét adatot nem tudok találni, akkor végeredményben bálmutatos következtetésekre juthatunk.

Tuzson tanár ur fenti adatai alapján ugyanis az első tárolómedence 830,000 kat. holdja után járó vízdíj — kamat és törlesztési szolgálattal nélkül — 207,500,000 — pengő! lenne ki évenként! Mivel azonban a befektetett ösztöke nem fogja elérni az ötszázmillió pengőt, ez azt jelentené, hogy az adminisztráció évenként az összbefektetésnek körülbelül 42%-át fogja felemészteni, holott a gyakorlat tapasztalatai szerint ez ennek az összegnek csak egy kis hányada lehet.

Fogyasztani és termelni a világ mindig fog. Olyan nagyszabású, a nemzet jövőjére döntő hatással bíró reformra, mint mezőgazdaságunk átszervezése, még a mai mélypontra álló terményárak sem bírhatnak befolyással.

A termésfelosztás és értékesítés hibáit az idő, illető-

leg az összes nemzetek egyenlő érdeke feltétlenül rektifikálni fogja. Akkor a termés értéke majd ismét arányos lesz a termelés-költségekkel és a szükség-szerűen velejő haszonnal.

Hazánk elsősorban mezőgazdasági ország, boldogulása csak a földbirtok jövedelmességére alapítható. Ugy kell berendezkednie, hogy termelvényeivel a világpiacra versenyképes legyen és mindenekelőtt idehaza biztosítsa a megélhetést és a jólétet. Nem szabad annak előfordulni, hogy mezőgazdasági ország létünkre évi sok millió pengő behozatalra szoruljunk olyan terményekből, amelyeket Magyarországon is termelhetünk és ezzel is rontunk kereskedelmi mérlegünket. Nem szabad a magyar gazdát a végső kétségbeesésbe kergetni, hogy bebizonyítsuk neki: a búzával a jövőben már nem boldogulhat, hogy át kell térnie olyan terményekre, amelyeknek — gyakorlati tapasztalatból tudja — a magyar klíma csak egészen kivételes esetekben felel meg, de ezt a klímát meg nem javíthatja, mert a magyar Alföldet öntözni nem lehet.

Ellenkezően arról kell ót meggyőzni, hogy csak akkor boldogulhat, ha öntözés segítségével függetleníteni tudja magát az időjárás szélsőségeitől, mert akkor a mi földünk bőséges napfény-, hő- és humusz-készletével mindazt tudja majd termelni, aminek nagy részét eddig drága pénzen külföldről hoztuk be, és azonfelül azt is fogjuk termelhetni, amit a külföldön biztosan értékesíthetünk, tehát nem értékesíthető többtermelésünk — mint ma a buza — megszünik.

Ha népünk standingját emeljük és ha helyes kolonizálás révén mindenkit tisztességes megélhetéshez juttatunk, akkor terményeink javarészt mindenekelőtt magunk fogjuk felhasználni; meg fogjuk szüntetni az állandó inséget és importszükségleteinket is fedezni tudjuk egészséges mezőgazdasági exportunk révén.

Jogunk van feltenni, hogy mivel a nemzetek szövetsége által Magyarországra küldött pénzügyi bizottság feladata egyelőre csak annak megállapítása volt, hogy melyek azok a prekaurciók, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Magyarország a vihart provizórikusan kibírja, — az ország szanálására vonatkozó ténykedésük még nem nyert befejezést.

A magyar probléma végleges megoldására — meggyőződésünk szerint már Európa érdekében is — mihamar kell, hogy sor kerüljön. Azok a hatalmak, amelyek annyira át vannak hatva az öntözés és a mezőgazdaság intenzívítésének szükségességétől és amelyek jobb jövőnk megteremtésére befolyással bírnak, egy annyira földművelő nemzet gazdasági reorganizálásánál — amelynek az öntözésre olyan alkalmas termőföldjei vannak, mint a mi Alföldünk — elsősorban valószínűleg a mezőgazdasági alapból fognak kiindulni. Ennek szórványos jeleit egyébként néhány jelentékeny külföldi lap tudósításából is látjuk, melyek, mint pl. a „Journal de Genève“, a „Neue Zürcher Zeitung“ és a „Baseler Nachrichten“ a magyar mezőgazdaság problémájával több ízben élénken foglalkoztak és mindenesetre több figyelmet szenteltek neki, mint eddig a magyar sajtó.

Apponyi szavait használva, végzem soraimat: A nemzetnek ugyanakkor, amikor a szükség idejében a legnagyobb erőfeszítésre van szüksége, éreznie kell a jobb jövőt, látnia a napsugarat, a nemzet erősödésének idejét, ami be fog következni.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Budapest Székesfővárosi Közvágóhidak és Állatvadások. I. A sertésközvágóhid és sertésvásár 25 esztendeje (1902—1927.) II. A marháközvágóhid és marhavásár 5 éve (1923—1927.) Budapest székesfővárosi házinyomdája, 485 oldal, számos mélynyomású képkel, grafikonnal és a sertésvásártér helyszínrajzával. A rügyterjedelmű és igen értékes munka, amelynek szerzői Gulyás Károly dr. és Rónai Mihály dr. székesfővárosi állategészségügyi tanácsosok és Kazár Gyula dr. székesfővárosi főállatorvos, kiegészítő folytatása a közvágóhid és marhavásár 1927-ben közreadott 50 éves történetének. Ennek megfelelően a munka első részében a sertésközvágóhid és sertésvásár 25 éves történetét ismertető adatokat foglalja össze, míg második részében a közvágóhidnak és marhavásárnak az 1923/27. évek folyamán tett további szép fejlődéséről és működéséről ad számot. Az I. rész nyolc fejezetben tárgyalja a sertésvásár berendezését és fejlődését, a vásári üzemmenetet, ügykezelést és szakszolgálatot, a sertésvágóhid berendezését és fejlődését, a vágóhídi üzemmenetet, szakszolgálatot és ügykezelést, a husvizsgálatot, az állatbiztosítást, a husvásárt, huskivitelét és huszbehozatalt, a sertésvágóhid és sertésvásár ügyvitelét, műszaki ügyeinek ellátását és bevételeit. Az érdekes fejezetek közül is kiemelendő a gazdák szempontjából különös érdeklődésre számotartó, a vásári üzemmenetet tárgyaló rész, amely a sertések értékesítése körüli teendőket, vagyis azok felszállításától a vásárról való elszállításáig terjedő teendőket tárgyalja. Ugyancsak a gazdálkodók nagy érdeklődésére számíthat a forgalmi és statisztikai adatokat felölelő fejezet, amelyben a szerzők a 25 év alatt a vásárra felhajtott állatok átlagsúlyáról és átlagáráiról közölnek érdekes összehasonlításokat.

A II. részben a marhavásár és vágóhid 1923/27. ével-ben tett legújabb fejlődéséről számol be a munka nagy részletességgel, kitérve többek között a vásári forgalom csökkenésére, ennek okaira, a csökkenést huszfogyasztás okaira, a tuletetés és falitítás ellen tett intézkedésekre. A mezőgazdaság szempontjából is kiváló jelentőségű intézmények adatait szakszerűen és érdekesen felölelő munkát olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A gazdaközönség köréből.

Egyet-mást a minőségbuzáról.

Írta: vitéz Fekete Imre.

a szegvári Első Tanyai Gazdakör elnöke.

Manapság igen sokat hallunk arról, hogy férjünk át a megfelelő típusú búzák termesztésére. Ma már elismert tény az, hogy a mi alföldi klímánk a jó, acélos, piros szemű, tiszavidéki búzát termi. Miért is ebben az irányban mozdult meg az illetékes körökben a legnagyobb propaganda, hogy egyöntetűen, körzetek szerint, minél előbb ezt természetek alföldi magyar gazdáink. Természetesen ennek megvalósítása csakis úgy lenne keresztülvíhető, ha a gazdaosztály megfelelő vetőmaghoz tudna hozzájutni, még pedig minden áldozat nélkül. Hiszen vannak már olyan gazdaságok, amelyek az ilyen nemesített tiszavidéki búzát már termesztik. Ha a gazdatársadalom összefog, mindenki az ő mezőgazdasági kamaráján, gazdasági egyesületén, vagy pedig a gazdakörökön keresztül, akkor ezt kieserítés útján meg lehetne oldani minden ráfizetés nélkül. Számításom szerint igen egyszerű lenne ennek a végrehajtása. Nem azt akarom én ezzel most már mondani, hogy annyi vetőmagot adjunk cserébe, amennyi szükséges. Ezt a nagy áldozatot nem is kívánhatjuk gazdatársainktól. A leg-egyszerűbb kieserítési mód az lenne, hogy akinek 50 q jó minőségű, nemesített, tiszavidéki buza kell, az csak 5 q-t eserélne, azt elvetné s a következő évben már lenne is neki elegendő vetőmaga. Sőt, még a szomszédját is el tudná látni.*

Megállapítottam, hogy nem az a baj, mintha a gazdatársadalom ne akarna áttérni az egyöntetű, minőségbúza termesztésre. Örömmel és minden gondolkodás nélkül áttérnek erre, ha ahhoz nagyobb áldozatot hozni nem kellene. Mert ezt már meghozni a mi alföldi gazdáink ugysem tudnák akkor, amikor roskadoznak a bajok özönétől.

Még az is visszatartotta a gazdaosztályt a minőség-búza termesztésétől, hogy arra a tapasztalatra jutott, hogy az itteni malmok és kereskedők egy fillérrel sem hajlandók többet adni, a jó, acélos, piros szemű búzájukért, mint a másfajta búzáért. Ez pedig igazságtalanság, mert ha Budapestben azért a búzáért, amely merkantil piros buza, 2-5 P-vel többet adnak, akkor az itteni malmok és kereskedők is megadhatnák a felárat. Persze, tisztában vannak azzal, hogy nem minden gazdaember olvassa a „Köztelek“ -et s így nincs tájékozódva a 80 kg fajsúlyon felüli buza napi-áráról. A tőzsdei árat a rádió is csak 80 kg fajsúlyig adja le. Tehát elsősorban is a tőzsdei hírekben nemcsak a 80 kg fajsúlyu buza árát kell közölni, hanem az azon felüli fajsúlyúét is. Mert van itt a Magyar Alföldön nagyon sok gazdaságnak olyan búzája, amely 81—84 kg fajsúlyu. Lehet-e akkor e kitűnő minőségű búzákat ugyanannyiért adni, mint a gyengébb minőségű búzákat? En azt hiszem erre minden gazdatársam nemmel felel. Károsodás éri a gazdatársadalmat akkor is, amikor 2-5 P-vel kevesebbet kap a merkantil, piros búzáért, mint ami őt jogosan megilletné.

A búzát ugy értékesíteni, mint azt még ma is nagyon sok kisgazda teszi, nem lehet. Nem lehet a búzát úgy piacra vinni, ahogyan kijön a cséplőgépből, hanem meg kell azt mindjárt ott a cséplőgépnél rendezesen rostálni, mert így az eladásnál nem emelhet a malom és kereskedelem kifogást ellene.

Felhívom a földművelésügyi kormányt, a mezőgazdasági kamarákat és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület figyelmét, hogy hassanak oda, hogy az eladottak minél előbb megvalósítást nyerhessenek.

Dánia gazdasági helyzete.

Írta: Valkó Rudolf dr.

A „Köztelek“ előző számaiban az ez év július havában Kopenhágában megtartott IX. nemzetközi tejgazdasági kongresszusról és ezzel kapcsolatban a dán tejgazdaság és tejtermékipar egyes vonatkozásairól írtam. Ez alkalommal Dánia gazdasági helyzetéről, nevezetesen arról kívánok megemlékezni, hogy az általános gazdasági világválság Dánia gazdasági életében hogyan nyilatkozott meg.

*A számításban annyiban van hiba, hogy jó minőségű vetőmagbuzát, métermázsát métermázsáért egy gazda sem ad alsóbbrendű búzáért, tehát valami áldozatot a termelőnek minden esetre kell hoznia, másrészt a fajta tisztaság az ilyen esetre mellett kétséges, ami a minőségbúza termesztésének előmozdítására nem előnyös. Szerk.

A gazdasági válság, amely már évek óta ugy- szólván minden államot érintett, Dániában csak az 1930. év második felében vált érezhetővé. Ennek oka főképpen, hogy Dánia nem tartozik a gabonát eladó államok közé, hanem egész termését a tejtermelésre, a sertésenyésztésre és más állati termékek előállítására fordítja. A takarmányfélék, nevezetesen az olajpogácsa világpiaci árának esése — import cikkről lévén szó — a dán mezőgazdasági termelés előnyére szolgált. Az iparosított mezőgazdaság, amely a saját termelésű, valamint a külföldről behozott takarmányokat állatokon át értékesíti, a takarmány- és gabonáinak eséséből hasznot húzott. Ugyanis e cikkek ára nagyobb mértékben esett, mint a dán kiviteli cikkek, pl. a vaj, sertéshús és bacon, valamint a tojás ára.

A dán ipar csak kis mértékben termel nyersanyagokat, inkább külföldről vásárolt nyersanyagokat dolgoz fel, ezeket részben ismét kiszállítja, főképpen azonban a belföldi piac szükségleteit fedezzi, miért is ugyancsak kedvezőbb helyzetben volt, mint az ipari nyersanyagokat termelő államok, ahol a termelési költségek és az értékesítési árak aránya, a bekövetkezett áresések folytán, kedvezőtlen volt.

A gazdasági dekonjunktúra, amely az értékesítés rosszabbodásában jut kifejezésre, azonban már 1930 második felében Dániában is megállapítható. 1930-ban a kiviteli árak (főleg mezőgazdasági cikkek) indexszáma volt: januárban 146, decemberben 111. — ezzel szemben az ipari cikkek indexszáma 198-ról csak 187-re csökkent. Az áresőkkenés s ebből kifolyóan a rosszabb értékesítés tehát itt is elsősorban a mezőgazdaságot érte, mert ez az iparnál csak lassabb ütemben érvényesül. Bár a mezőgazdaságnál az olcsóbb eladási árakkal olcsóbb termelési költség is járt s így a százelékszerű haszonban változás alig volt, mégis az alacsonyabb árak folytán, a mezőgazdaság összességű bevételé lényegesen csökkent. A dán Mezőgazdasági Üzemi Hivatal megállapítása szerint a gazdaságok pénzfővedelme az 1929—1930. évek átlagában hektáronként 144 koronára, míg az 1931 januárban érvényben volt árat szerint 45 koronára tehető. Dánia agrárkivitelét az utóbbi években állandóan fokozta, így vajkivitele 1929-ben 159 millió kg, 1930-ban 169 millió kg, a tojás kivitele 1929-ben 39 millió kg, 1930-ban 43 millió kg, a bacon-kivitele 1929-ben 248 millió kg, 1930-ban 307 millió kg volt.

A kivitel mennyiségének növekedésével szemben, az árak értéke — az áresőkkenés folytán — 1929-ről 1930-ra 1285 millió koronáról 1217 millió koronára csökkent.

Az iparnál a dekonjunktúra hatása valamivel később jelentkezett, mint a mezőgazdaságnál. Ennek fokmérője a munkanélküliség, amely az 1930. év átlagában 13,8%, míg 1931 április havában már 15,9% (szemben az előző év azonos időpontjában megállapított 11,6%-kal).

Jelentős szerepet játszik Dánia gazdasági életében a hajózás. A hajófuvar értékszámaikat tekintve 1930-ban 20% a csökkenés az 1929. évvel szemben.

A nemzeti jövedelem előzőekben vázolt csökkenését Dánia részben külföldi valutakészleteinek értékesítése, részben államköölcsönök felvétele útján ellensúlyozta. Ezzel párhuzamosan növekedett a hitel- és jelzáloggyűletek által engedélyezett kölcsönök összege is. Csökkent a részvények árfolyama, különösképpen a hajózási értékpapíroké, aminek okaira már előzőben rámutattam. Tul meszse vezetne, ha mindezeket az adatokat, ugyszintén a Nemzeti Bank jegyforgalmára és a bankkamatlábra vonatkozó adatokat itt részletesen ismertetném.

Végeredményben megállapítható, hogy míg 1930-ban Dánia gazdasága még elég ellenállóknak bizonyult, addig 1931-ben a belföldi piac vásárlóképességének gyöngülése, valamint a külföldi piacok válsága itt is éreztette hatását, jeleül annak, hogy a gazdasági élet mai szervezete mellett egy ország sem lehet elkülönített gazdasági terület s csakis az erők harmonikus együttműködése biztosíthatja a tőke és munka — mint termelési tényezők — eredményes használatát.

A III. országos tenyésztési és tejelési díjazás.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság ez évben rendezte a harmadik országos tenyésztési és tejelési díjazást, amelyre az összes szarvasmarhatenyésztő szervezetek bejelentették a működési területükön 1929—1930. ellenőrzési évben elért legkiválóbb tenyésztési és tejelési eredményeket.

Ezeket a hivatalosan ellenőrzött és megállapított adatokat az Országos Törzskönyvelő Bizottság december hó 4-én tartott gyűlésén bírálta el és a díjazás egyes csoportjaiban meghatározta a legjobb eredmények sorrendjét. Örömmel lehet megállapítani, hogy ezek az eredmények a rossz gazdasági helyzet ellenére is szarvasmarhatenyésztésünk szép fejlődéséről, újabb kimagasló tejelési eredményekről, kiváló tenyésztői érdemeikről és végeredményben a szarvasmarhatenyésztő és tejelésellenőrző szervezetek eredményes

munkásságáról tesznek bizonyosságot. Igaz ugyan, hogy a múlt évi díjazáshoz képest a tehénészeti eredményeknél a legmagasabb évi tejhozam tekintetében több mint 1500 kg-os visszaesés mutatkozik, ennek elbírálásánál azonban figyelembe kell venni, hogy a paradicsompusztai tehénészetek az 1928/29. évben elért és világrekordot jelentő 7724 kg-os évi átlagos tejhozamát még a legkedvezőbb körülmények között is csak egész kivételesen lehet elérni, ezt a teljesítményt pedig egy tehénészeten több éven át fenntartani haladást lehet megállapítani a tehénészeti szélesebb körében. Az országnak egyre több olyan tehénészete és tehene tűnik fel, amelyek tejhozam tekintetében szorosán a paradicsompusztai eredmények mögé sorakoznak. Így a múlt évben még csak három tehénészeti átlagos termelése haladta meg az 5000 kg évi tejhozamot és az idén már az V. helyen szereplő tehénészetek is 5200 kg tejhozammal többet termeltek. Hasonlóan szép haladást lehet látni az egyedi eredményeknél is, ahol külön megemlítést érdemel a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok *Juno* nevű tevével szimmentáli tehene, amelynek 365 nap alatt elért 13.526 kg-os tejhozama ennél a fajtánál világrekordot jelent. A következőkben közlök részletes beszámolóinkban az egyedi eredményeknél figyelembe kell venni, hogy azok a iaktáció első 305 napjára vonatkoznak és több tehén laktációja még ezt az időtartamot sem érte el. Külön dicséret illeti még a díjazásnál első helyekre került kistenyészőket, akik szép eredményekkel nemcsak a már a vezető uradalmi tenyészetek mellett is versenyképesek lesznek. Sajnos, az eredmények emelkedésével szemben kényszerű visszaesés van az eredményekben kimagasló tenyésztők megjutalmazásában, mert míg a múltban erre a célra értékes liszteletdíjak álltak a bizottság rendelkezésére, addig ez évben a nehéz idők szomorú jelei ezek a nagyérdemű tenyésztők csak erkölcsi elismerésben, a legtörekvőbb kistenyészők pedig szerény pénzdíjakban részesülhetnek. Reméljük azonban, hogy az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak ezt az elismerését a kitüntetett tenyésztők éppen úgy fogják értékelni, mintha arany és ezüst értéktárgyak egészítették volna ki és így az országos tenyésztési és tejelési díjazás a tenyésztői kedv fenntartását és a nemes versengés előmozdítását — amire ma fokozottan szükség van — ez évben is hasznosan szolgálta.

Tehénészeti eredmények.

Magyarország legértékesebb tehénészete az 1929/30. évben.

Versenyen kívül: A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok belsőmezőhegyesi elit tehénészete 5783 kg tejhozammal, 1210 kg tejsírhozammal és 10.737 pontszámmal a legjobb eredményt érte el.

I. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dóry Frigyes paradicsompusztai tevével szimmentáli és szimmentáli tehénészete 6120 kg tejhozammal, 227 kg tejsírhozammal és 10.339 pontszámmal. II. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyar Nemzeti Múzeum lengyeli alapítványi uradalmának szimmentáli és magyar pirostarka tehénészete 5492 kg tejhozammal, 205 kg tejsírhozammal és 10.195 pontszámmal. III. A Csanádvarmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok külsőmezőhegyesi tevével szimmentáli tehénészete 4393 kg tejhozammal, 160 kg tejsírhozammal és 8953 pontszámmal. IV. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyaróvári Gazdasági Akadémia tevével szimmentáli tehénészete 5219 kg tejhozammal, 193 kg tejsírhozammal és 8605 pontszámmal. V. A Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Esterházy Pál herceg hitbizományi uradalmának öntésmajori magyar pirostarka tehénészete 4804 kg tejhozammal, 165 kg tejsírhozammal és 8509 pontszámmal.

Magyarország legjobb átlagfejésű tehénészete az 1929/30. évben.

I. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dóry Frigyes paradicsompusztai tevével szimmentáli és szimmentáli tehénészete 6120 kg tejhozammal, 227 kg tejsírhozammal és 9346 pontszámmal. II. A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Mándy Sándor baranyaszentlőrinci uradalmának tevével szimmentáli és szimmentáli tehénészete 5393 kg tejhozammal, 201 kg tejsírhozammal és 8377 pontszámmal. III. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyar Nemzeti Múzeum lengyeli alapítványi uradalmának szimmentáli és magyar pirostarka tehénészete 5492 kg tejhozammal, 205 kg tejsírhozammal és 8334 pontszámmal. IV. A Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Esterházy Pál herceg dr. hitbizományi uradalmának öntésmajori magyar pirostarka tehénészete 4804 kg tejhozammal, 170 kg tejsírhozammal és 7597 pontszámmal. V. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyaróvári Gazdasági Akadémia tevével szimmentáli tehénészete 5219 kg tejhozammal, 193 kg tejsírhozammal és 7896 pontszámmal.

Magyarország legjobb átlagfejésű tehénészete az 1927/28., 1928/29. és az 1929/30. évek átlagában.

I. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dóry Frigyes paradicsompusztai tevével szimmentáli és szimmentáli tehénészete 5531 kg, 7724 kg és 6120 kg tejhozammal és 9837 átlagos pontszámmal. II. A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Mándy Sándor baranyaszentlőrinci uradalmának tevével szimmentáli és szimmentáli tehénészete 5073 kg, 5407 kg és 5393 kg tejhozammal és 7978 átlagos pontszámmal. III. A Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Solymossy Zsigmond báró nagylózi

magyar pirostarka tehénészete 4209 kg, 6255 kg és 4800 kg tejhozammal és 7655 pontszámmal. IV. A Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Káth Ferenc csornai magyar pirostarka tehénészete 4437 kg, 5083 kg és 4656 kg tejhozammal és 7296 pontszámmal. V. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyaróvári Gazdasági Akadémia tevével szimmentáli tehénészete 4744 kg, 4395 kg, 5219 kg tejhozammal és 7210 pontszámmal.

Magyarország legjobb átlagfejésű borzderes tehénészete 1929/30. évben.

I. A Fejérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Jókai Géza báró pátkai borzderes tehénészete 5080 kg tejhozammal, 190 kg tejsírhozammal és 7796 pontszámmal. II. A Pestvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél György Adolf dr. farmosi borzderes tehénészete 4434 kg tejhozammal, 159 kg tejsírhozammal és 6098 pontszámmal. III. A Fejérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dreier Jenő martonvásári uradalmának szentlászlói borzderes tehénészete 4121 kg tejhozammal, 149 kg tejsírhozammal és 6356 pontszámmal.

Egyedi eredmények.

Magyarország legértékesebb tehene az 1930. évben.

I. A Csanádvarmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Kicsi 389” nevű tevével szimmentáli tehene 10.198 kg tejhozammal, 339 kg tejsírhozammal, 13.589 pontszámmal és 111. külemi osztályzattal. II. A Fejérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Károlyi József gróf fehérvárcsurgói uradalmának „Füge 223” nevű magyar pirostarka tehene 8029 kg tejhozammal, 339 kg tejsírhozammal, 11.328 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. III. A Győrvidéki Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Halbritter Károly „Pirók 11” nevű magyar pirostarka tehene 8439 kg tejhozammal, 275 kg tejsírhozammal, 11.184 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. IV. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a Magyaróvári Gazdasági

180. sz. kép. A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Juno 1627” nevű tevével szimmentáli tehene, Magyarország legjobb tejelő tehene az 1930. évben.

Akadémia „Erna III” nevű tevével szimmentáli tehene 7885 kg tejhozammal, 280 kg tejsírhozammal, 10.688 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. V. A Fejérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Pálffy Miklós herceg nagylőrinci uradalmának „Csendes 278” nevű magyar pirostarka tehene 7828 kg tejhozammal, 271 kg tejsírhozammal, 10.536 pontszámmal és II. külemi osztályzattal.

Magyarország legértékesebb kigazda tehene az 1930. évben.

I. A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Kremser Ferenc kékesdi kistenyészőnek „Szege 19” nevű magyar pirostarka tehene 7441 kg tejhozammal, 253 kg tejsírhozammal, 9975 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. II. A Veszprémmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Wiedner Mátyas lajoskomáromi kistenyészőnek „Dána 26” nevű magyar pirostarka tehene 6525 kg tejhozammal, 245 kg tejsírhozammal, 8975 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. III. A Veszprémmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Reisz György lajoskomáromi kistenyészőnek „Julcsa 28” nevű magyar pirostarka tehene 6278 kg tejhozammal, 205 kg tejsírhozammal, 8324 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. IV. A Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Kereknópi Mihály ágfalvi kistenyészőnek „Narancs 8” nevű magyar pirostarka tehene 5856 kg tejhozammal, 236 kg tejsírhozammal, 8212 pontszámmal és II. külemi osztályzattal. V. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Keller Mihály kisdorogi kistenyészőnek „Dána 82” nevű magyar pirostarka tehene 5650 kg tejhozammal, 223 kg tejsírhozammal, 7873 pontszámmal és II. külemi osztályzattal.

Magyarország legjobb tejelő tehene az 1930. évben.

I. A Csanádvarmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Juno 1627” nevű tevével szimmentáli tehene 11.824 kg tejhozammal, 421 kg tejsírhozammal és 16.032 pontszámmal. II. A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Kicsi 389” nevű tevével szimmentáli tehene 10.198 kg tejhozammal, 339 kg tejsírhozammal, 13.589 pontszámmal. III. A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Flóra 214” nevű tevével szimmentáli tehene 9974 kg tejhozammal, 337 kg tejsírhozammal, 13.347 pontszámmal. IV. A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Mándy Sándor baranyaszentlőrinci uradalmának „Dóra 37” nevű feketetarka hollandi tehene 9801 kg tejhozammal, 276 kg tejsírhozammal, 12.559 pontszámmal. V. vitéz Kenyeres János pusztacsécsi gazdaságának „Gizi 6” nevű magyar pirostarka tehene 8820 kg tejhozammal, 372 kg tejsírhozammal, 12.542 pontszámmal.

Magyarország legjobb tejelő kigazdatehene az 1930. évben.

I. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dea Gáborné kisdorogi kistenyészőnek „Lencs 64” nevű magyar pirostarka tehene 6878 kg tejhozammal, 310 kg tejsírhozammal, 9977 pontszámmal. II. A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Kremser Ferenc kékesdi kistenyészőnek „Szege 19” nevű magyar pirostarka tehene 7441 kg tejhozammal, 253 kg tejsírhozammal, 9975 pontszámmal. III. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Keller Mihály kisdorogi kistenyészőnek „Szege 28” nevű magyar pirostarka tehene 6079 kg tejhozammal, 237 kg tejsírhozammal, 9349 pontszámmal. IV. A Somogyvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Radovits István csurgói kistenyészőnek „Manci 201” nevű tevével szimmentáli tehene 6782 kg tejhozammal, 253 kg tejsírhozammal, 9314 pontszámmal. V. A Tolnavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél Dorn János apári kistenyészőnek „Cifra 69” nevű magyar pirostarka tehene 6262 kg tejhozammal, 231 kg tejsírhozammal és 8570 pontszámmal.

Nem lesz ásványolajmonopólium.

Részletesen ismertettük a pénzügyi kormányzatnak azt a tervét, amely az ásványolaj és ásványolajtermékek forgalmának szabályozását ugynevezett kényszer-társítás útján óhajtotta rendezni. A mezőgazdaságot és az egész fogyasztóközönseget várhatlanul érte ennek az állami ellenőrzés alatt létesítendő kartelnek a terve, amely részére a tervezet monopóliumszerű uralmat biztosított volna az ásványolajpiacon. Nemcsak a gazdáltsádalom, hanem az egész fogyasztóközönység körében nagy visszatetszést keltett ez a tervezet, mert teljesen megszüntette volna a szabadversenyt és az egész fogyasztóközönseget a mezőgazdasággal együtt minden vonalon teljesen kiszolgáltatva volna az ásványolajkartelnek és a kartel árpolitikájának.

A pénzügyi kormányzat egy értekezlet keretében meghallgatta az összes érdekeltségeket. A mezőgazdaság álláspontját farkasfalvi Farkas Géza országgyűlési képviselő, a parlamenti agrárblokk vezetője, Hagos Miksa gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke és Rothmeyer Imre OMGE főtitkár ismertették. A különböző érdekeltségek is a kényszer-társítás eszméje ellen voltak és leszögezték álláspontjukat a szabadverseny jövőbeni biztosítása érdekében. Általános nézet volt az, hogy ez a monopólium minden vonalon drágulást és éremelkedést okozott volna és ez volt a legfőbb oka annak, hogy az összes érdekeltségek a tervezet ellen nyilatkoztak.

A legutóbbi napokban a kormány ezt a tervezetet elvetette és levette a napirendről. Ez az intézkedés általános megnyugvást keltett úgy a mezőgazdaság, mint a fogyasztóközönység körében, mert a szabadverseny megmaradt, ami biztosítani fogja azt, hogy az ásványolajtermékek árkérdésében a kartelnek nem lesz korlátlan uralma.

VEGYESEK.

Végzetes egyensúlyzavar.

A magyar mezőgazdaság a mai nehéz, komoly időkben gigászi küzdelmet folytat azért csak, hogy felszínen tudjon maradni. A rendkívüli viszonyok megakadályozzák a mezőgazdasági termékek egészséges áralakulását, amely egyensúlyban lenne az előállítás költségeivel. Ervényesül aztán az a közmondás, hogy szegény szomszéd mellett a gazdag szomszéd is tönkre megy.

Ez a kapcsolat áll fenn most a magyar mezőgazdaság és a magyar ipar között. Először a gazda szegényedett el az iparpártolás okozta magas termelési költségek miatt és immár megkezdődött a gazdag szomszéd elszegényedése is. Egyre-másra halljuk iparvállalatok és azok finanszírozásával foglalkozó kereskedelmi és bankcégek bukását, ami azt jelenti, hogy a mai gazdaságpolitikában büntetetlenül elkövetni nem lehet. Kétségtelen, hogy a mai gazdasági válságának súlyos hatásai nehezdednek reánk, de vannak eszközök, amelyekkel ezek a hátrányok többé-kevésbé kiegyensúlyozhatók.

Ha egyik oldalról emelték mesterségesen a mezőgazdaság termelési költségeit, akkor a másik oldalon, hogy az egyensúly helyreálljon, a mezőgazdasági termékek áráit is emelnie kell. Ha ezt nem tudom arra a nívóra emelni, amely megfelel a mezőgazdasági termékek előállítás költségeinek, mert ebben megakadályoz a világpiacon áralakulása és a nagy mezőgazdasági termelő államok dömpingje, akkor kétségtelen, hogy a másik oldalon a termelési költségek leszállításának eszközeihez kell folyamodni. Amint mindenütt és miként a világűrben is Kepler törvényei szerint egyensúlyban kell lennie az égitestek mozgásának, ugyanúgy egyensúlyban kell lennie a gazdasági életnek is.

A gazdasági egyensúly törvényét híven kifejezik a statisztikai áruindexszámok, de sajnos, a politikai urak nem tanulnak ebből, hanem türik, hogy egyes cikkeknek, amelyekre a mezőgazdaság kétszer, 200 körül legyen az indexszáma, tehát kétszer akkora ára legyen, mint békében volt, míg ugyanakkor a mezőgazdasági termékek, közöttük a buza ára a békebeli árak egyharmadán mozogjon.

A magyar mezőgazdaság a rákényszerített passzív rezisztenciával tűri a helyzetet, jó idő óta nem vásárol, vagy vásárlása csak arra szorítkozik, hogy meglegyen az elpusztulástól megmentse. Most már az ipari körök is belátják, hogy a mezőgazdaság passzívítása elsorvadást és bukást jelent, annyira azonban még mindig nincsenek meggyőződve, hogy az áralakulás egyoldalú előnyéről lemondjanak. Az országos vezetés feladata, hogy helyreállítsa a megbomlott egyensúlyt. Örökre hátsók leszünk azoknak, akik az egyensúly érdekében fogják gazdasági és politikai tudásukat és erejüket latba vetni, mert ezt az országot csak a mezőgazdaság felvirágoztatásán keresztül lehet a mai gazdasági élet hinárból kimenteni.

(R. K. dr.)

Országos bérlikongresszus.

Nagy érdeklődés mellett folyt le december 8-án a magyar bérlikársadalmi szervezetek által rendezett országos bérlikongresszus, amelyet Eszényi Jenő, a Magyar Földbérlik Szövetségének elnöke nyitott meg. Az elnök ismertette Bottlik Józsefnek, az Országos Magyar Földbérlik Egyesület elnökének üdvözlő levelét, majd elnök megnyitóbeszédében a gazdasági helyzet súlyos voltát ecsetelte. Az adóterheket arányosítani kell, csak a valóságos jövedelmeket lehetesen megadóztatni. Követelte, hogy a gazdatiszt fogalmába beletartozzon a bérliklittel megoldása is. Rendezni kell a bérlikadók intézményes védelmét. A kartellörvényt hajtsák végre és a vámpolitika a mezőgazdaság érdekeihez igazodjon. A devizakorlátozások egész terhe a mezőgazdaságra nehezedik. Enyhíteni kell a hajókat, mert egy millió munkás foglalkoztatásáról és harmadfél millió hold bérlik terület sorsáról van szó.

Ezután Balázsovich Dezső dr. h. államtitkár tolmácsolta a földművelésügyi miniszter üdvözlését. A kormány tudomással bír a bérlik helyzetéről és a bérlik és bérbeadók közti viták kiegyenlítésére tárgyalás indult. Örvendetes közélet történt ezekben a kérdésekben és reméli, hogy megnyugtató megoldáshoz fogják ezt az ügyet juttatni. Sándorffy Kamil hangsúlyozta, hogy az igazságügyi kormányzat a jövőben erős befolyást kíván gyakorolni a gazdasági kérdésekre is. Az igazságügyminiszter úgy érzi, hogy nem maradhat meg a törvényalkotás régi kereteiben, hanem a közgazdasági problémákat is figyelemmel kíséri. Kócs Mibály, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója megbecsüléssel szólt arról az igazi nemzeti munkáról, amit a bérlik folytatnak. Magyarországot a bérlik tanították meg gazdálkodni. Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatójának nézete szerint a bérlik kérdés nemzeti, termelési és birtokos kérdés egyszerre. Szabó Richárd a bérliknagygűlés feladatát a nemzeti vagyon megvédésében és megmentésében látja. Igyekezni kell, hogy legalább vegetálni tudjon a bérlik. Az ipar devizaiágyát nem fedezheti a mezőgazdaság. Pálkai Béla sérelmesnek tartja a bérlikre a boletta megosztását. Ebben a kérdésben visszaható erejű pótrrendeletet sürgetett. Attért a haszonbéri szerződések vitás kérdéseire. Az 1923-as rendeletet ma a bérlik javára kell érvényesíteni. A maga részéről hajlandó engedni. Ha a birtokosok arra hivatkoznak, hogy a terheikkel szemben csökkent a jövedelmük, a bérlik meg arra hivatkozhatik, hogy az ő vagyona, a befektetés nem kamatozik. A kisbérlikre nézve külön elintézt és a kauciók értékállóságára is intézkedéseket kívánt. Vádray József felsőházi tag a nyomoruság terjedéséről beszélt. A pénz hatalmával szemben a gazda ma jobbagyosabban él. Csikvándi Ernő képviselő rámutatott, hogy a kisembereken a 6140-es rendelet nem segít. Ez ugyanis világra és perekre adhat alkalmat. Kötségmentes béregyeztető bizottságokra volna szükség. Szigeti Pál dr. arról beszélt, hogy a pénz és áru értéke eltolódott. Meg kell osztani az érdekeltek közt a pénz változásából eredő károkat. Pallusz István azt fejtegette, hogy a kisbérliket bérbeadásának árverési rendszere rántotta bele a kisembereket a tarthatatlan helyzetbe. Rácz Béla szerint a bajok segíteni lehetne Ausztriával és Csehországgal kötendő vámunió útján. A külföldi kölcsön kamatát nem tudjuk fizetni. Szállítsák le felére a kamatot. Változtassák meg a Jegybank alapszabályait, mert ma fejenként csak 30 pengő pénzmennyiség áll a forgalom rendelkezésére. Az adóárveréseket is fel kellene függeszteni. Zeóke Antal dr. képviselő a kisbérlik panaszait ajánlotta a kongresszus figyelmébe. Kovács Gyula a karteleteket támadta. A szén árát folyton emelik. A motorolaj árát is legutóbb 20 pengővel emelték. A karteletek érdekeit nagybirtokosok vásárolnak. A bérkartell legutóbb háromszor emelte az árakat. A cukorkérdésre áttérve szóvá tette, hogy van olyan termelő, aki még ma sem kapta meg a gyáraktól a szerződését. Balik Mihály az új termés általános moratoriumot kívánt. Glaser Géza adatokat sorolt fel a német gazdák támogatásáról. Meg kell szervezni az értékesítést. A cukoripari részvények nagy része külföldi kézben van. Szüntessék meg az olcsó cukor exportját. Szabályozni kellene az állatfelhajtást a piacokra.

Petracsék Béla szerint egy gazdabizottság kellene a kormánnyal való tárgyalások felvételére. Pécsi Sándor dr. javasolta, hogy a 120 éves elavult haszonbérleti

jogot, amely az osztrák magánjogból van átültetve, modernizálják. Nippold János a szegedvidéki kisbérlik helyzetét ecsetelte. A városi föld árverésen való bérbeadása kénszerhelyzeteket szült. Ezután felolvasták és egyhanguan elfogadták a kongresszus határozati javaslatát, amely kiterjed a mezőgazdasági válság megoldásának minden kérdésére.

A Kötelek következő száma a karácsonyi ünnepek hétvégi torlódása miatt december 25-én, pénteken jelenik meg karácsonyi számként. Ez az összevont (101-104.) szám a szokásosan gazdag szakrészben kívül közölni fogja az OMGE ezúti közgyűlésének és a GEOSZ nagygyűlésének naplóját. Újví számunk 1932 január 3-án jelenik meg.

Somssich László gróf lemondott a 33-as bizottsági tagságáról. Somssich László gróf, az OMGE elnöke levelet intézett a Felsőház elnökéhez, amelyben lemondott a 33-as bizottságban viselt tagságáról. Mint értesülünk, erre az elhatározásra a 33-as bizottság az a szokati eljárása indította, hogy a bizottság a napirendről levett szeszkerdést harmadnapra ismét tárgyalás alá vette.

Cimadományozás. A kormányzó a magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére Szabóhegy Elemér nagydémi lakos, földbirtokosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

A földművelésügyi miniszter nyitotta meg a nemzetközi baromfikiallítást. A Baromfitenyésztők Országos Egyesületének rendezésében december 5-én nyitott meg a VIII. nemzetközi baromfikiallítás a Pongrác-úti tenyészállatvásártelen. Ivády Béla földművelésügyi miniszter Lékli Károly h. államtitkár, Bekessy Jenő miniszteri tanácsos és Uthgarik Béla dr. miniszteri titkár kíséretében jelent meg. Ott voltak még: Telesi József gróf, a BOE elnöke, Telesi József gróf v. h. t. t., Jeszenszky Pál udvari tanácsos, Heródecs Sándor dr. s. titkár az OMGE képviselőiben és mások. A minisztert Jandaurek Vince gazdasági főtanácsos, ügyvezető alelnök üdvözölte, hangsúlyozva, hogy a rossz gazdasági viszonyok ellenére is sikerült a VIII. nemzetközi baromfikiallítást megrendezni. Ezután Telesi József gróf nézte fel a minisztert a kiállítás megnyitására. Ivády Béla beszédében elismeréssel szólt a baromfitenyésztésről, amely a mezőgazdasági termelésnek olyan ága, amelynek fejlődés mutatkozik még a mai nehéz időkben is. Mayer János miniszter bícs előrelátással és helyes gazdasági érzékeléssel megérte, hogy mit jelent a magyar mezőgazdaság számára a baromfitenyésztés fokozása és fejlesztése. Az állam nagy erejével ennek a tenyészeti ágának a szolgálatára és ha a kiviteli statisztikai adatokat nézzük, örömmel állapítható meg, hogy komoly fejlődést, súlyos milliókat jelent ma az ország számára fejlett baromfitenyésztésünk. Ezután a miniszter kíséretével együtt végignézte a kiállítás összes pavilonjait Winkler János gazdasági tanácsos, egyesületi főtitkár szakszerű vezetésével. A kiállítás keretei a rossz gazdasági viszonyok ellenére a mult évhez hasonlóan gazdag keretűek voltak. A baromfitenyésztési gépek és eszközök külön két pavillont töltek meg. A szép sikerért Jandaurek Vince és Winkler János fáradságtalan agilitása érdemel elismerést. A kiállítás anyagáról és vásári forgalmáról lapunk egyik legközelebbi számában szakszerű, részletes beszámolót közlünk.

Befejezték a termelőszövetkezeti szakértékeztetel. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége által a mezőgazdasági termelés és értékesítés szövetkezeti alapon való megszervezését tárgyaló szakértékeztet zárogűlést Matild József gróf szövetségi elnök vezetésével december hó 9-én tartották meg. A gyűlésen elsőnek Gergely István, a Hangya igazgatója részletesen ismertette a fogyasztási és hitel-szövetkezeteknek a termelőktől való közvetlen áru-gyűjtésnél, osztályozásnál, piacra hozatalnál való immár több évtizedes szerepét és az abból származó előnyöket. Tiltakozott minden olyan állítás ellen, hogy az agrárszövetkezeti központok nem fordítottak gondot a mezőgazdasági termelés fejlesztésére és az értékesítési lehetőségek megteremtésére. Hivatkozott e tekintetben a fogyasztó és értékesítő központok irubeszerező statisztikájára. Végül felsorolta a legszükségesebb intézkedéseket, egyben kijelentette, hogy bár a szövetkezetek anyagi ereje a gazdasági válság alatt nem rendült meg, mégis szükséges, hogy a kormány anyagilag is támogassa azok központjait különösen megtehető forgóképes biztosításával, a mezőgazdaság talpraállítását előző és munka keresztülvitelében. Ezután Vantis Gyula dr., a Magyar Gazdasági Szövetség igazgatója, jogi szempontból foglalkozott a kérdéssel. A földbirtok nagymérvű eladósodottságára való tekintettel helyesnek tartaná, ha olyan községekben, ahol agrárszövetkezet működik, annak vezetését alatti bizonyos kénszerterülsulást hoznának létre, egy a termelés irányítására, mint pedig a közös értékesítésre. A földtulajdonos e szövetkezeti alakulatokban maga is mint alkalmazotti működne, azonban mentesülne az anyagi gondoktól. A társulások vezető szövetkezetek tennének eleget minden fizetési

kötelezettségnek, de ennek ellenében megvalósulhatna az egységes, jó és placképes árukat előállító nagybani termelés és a közeli, nagyban való értékesítés. (Élénk helyeslés.) G. székely Nagy László mezőgazdasági kamarai igazgató előadásában elsősorban az önzetlen szövetkezeti szellem visszaállítását sürgette. Szükséges, hogy a központok egymással ne versenyezzenek és hogy a mezőgazdasági kamarák, gazdasági egyesületek és a szövetkezetek között kellő összhang jöjjön létre. Az előbbieket szervezzék a termelést, az utóbbiak az értékesítést. A földesleges közvetítést törvényhozási uton ki kell irtani. Meg kell valósítani a szövetkezeti nevelést is az elemi iskolától a legfelsőbb fokig. A törvényhatóságokba is új szellemet kell bevinni, azok ne tekintsek mostoha gyermeknek a szövetkezeti ügyet. Csepregi Horváth János, az Országos Központi Hitel-szövetkezet ny. igazgatója, rövid előadásában néhány gyakorlati értékű indítványt tett. Végül Csernay Odón, a Hangya ny. szerkesztő-titkára tartott rövid előadást, amelynek lényege, hogy miután már az új termelési évad is megkezdődött, a szövetkezeti központok a kormány intézkedéseit be nem várva, kezdjék el a saját erejükből a szervező munkát. A központok delegált tisztviselőit egy a Mezőgazdasági Kivitel Intézet vezetésével alatti létesítendő tanfolyamon meg kell ismertetni a termelés és értékesítés alapvető ismereteivel s ezek mint vándor apostolok rövidesen kezdjék el a szervező munkát. Helyesnek tartja, ha a földművelésügyi miniszter a termelés és értékesítés irányítására egy széles hatáskörrel felruházott munkatársat vesz maga mellé. Az előadások sora ezzel véget ért. Azokra elsősorban Balogh Elemér dr., a Hangya vezérigazgatója reflektált. Örömmel látta a kérdésben megnyilatkozó összhangot. Indítványt tett, hogy a szövetség egy szűkebbkörű szerkesztő-bizottság útján összegezve az értékes javaslatokat, rövidesen tegye meg illetékes helyeken előterjesztést. Legszükségesebb dolgoknak tartja a szövetkezeti áruhitel kérdésének megoldását, ezért a kormánynak sem szabad bizonyos anyagi áldozatoktól visszariadnia — a költségek egy részét e nemtelmentő munkában viselni kell. Szükség van egy eszmei központi szerve is. Staub Elemér dr. záróbeszédében sajnálatát fejezte ki, hogy a hivatalos körök nem méltányolták eléggé a szakértékeztet s azok tárgyalásaiban közvetlenül nem vettek részt. Nézete szerint nem volna helyes, ha először a termelést szerveznék meg és csak aztán az értékesítést. A kettőnek párhuzamosan kell haladnia. Később kisében a doigt és fordítsunk figyelmet főleg az eddig elhanyagolt termelési ágak megszervezésére. Vaját, sajtot, zsirt, baromfit, tejást, gyümölcsöt stb. mindig tudunk külföldön eladni, ha márkás árut viszünk ki. Utalt különben a Háztartás-szövetkezet kisében kezdett baromfi- és tojásakéijára. Ma a Kivitel Intézethez befutó jelentések szerint különösen a berlini piacon legkelendőbb e szövetkezetnek a kivitt áruja. A nemzet jobbainak összefogására van szükségünk. Matild József gróf tartott ezután rövid záróbeszédet, elfogadottnak jelentve ki Balogh Elemér dr. az egyeztető bizottság sürgős kiküldésére vonatkozó indítványát.

A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete november hó 17-én tartotta igazgatóválasztmányi gyűlést Blantz Jenő alelnök elnöklése alatt. A mangalica almok kiegyenlítésének minősítésére vonatkozó Rácz dr. tanárféle javaslat körül élénk vita fejlődött ki, amelyben a tagok igen értékes hozzászólásokkal vettek részt. Tölgyessy Károly, a nagyváradi káptalan gazdasági intézőjének véleménye szerint az egyenlő koru, de különböző fejlettségű almokat nem lehet meghatározott egységekkel bírítani, mert minél több a legnagyobb malac sulya, annál nagyobbak kell lennie a megengedhető sulykülönbözetnek is, ami csak százalékosan fejezhető ki. Gollner Antal, Wenckheim Dénes gróf dobozi uradalmának jószágfelügyelője szerint az almok kiegyenlítésének minősítésénél a koca élettani tulajdonságainak értékszámai között egy törtszámot kellene alkalmazni, amely számlálója volna a malacok száma, nevezője pedig azoknak a malacoknak a száma, amelyek az átlagos malacsulynál meghatározott sulykilogrammmal többet vagy kevesebbet nyomnak. Tandács István, örv. Welsersheimb Zénóné grófné uradalmának intézője szerint a különböző szoptatási időket figyelembe kellene venni, mert a szoptatási idő második felében gyakran maradnak el előbb jól fejlődött malacok belférgesség, meghülés, stb. folytán, amikhez a koca malacnevelőképességének vagy a malacok belső tulajdonságainak semmi köze. A 7-8 malacos almok elbírálásánál tekintettel kell lenni arra, hogy e göbök szaporasága nem tekinthető még kitenyészett tulajdonságnak, tehát ezek bírálata kell, hogy más szempontból eszközöltessék. Wellmann Oszkár dr., az állatorvosi főiskola rektora szerint a Zehntner-féle variációs számítással leghelyesebb az almokkiegyenlítéshez kiszámítása. Welsersheimb Zénó gróf fontosnak tartja a négy hetes almokkiegyenlítés megállapítását, ha csak házilag is. Konkoly Thege Sándor dr. a variációs számítást helyeselte. Rácz Mihály dr. gazdasági akadémiai tanár szerint a Rácz-Tölgyessy-féle módosított számítási alapján történjen az almok minősítése. Az almokkiegyenlítés minősítésére vonatkozóan nem hozott a választmány végleges határozatot. Rácz Mihály dr. javaslatot

ajuttott be
donásgainak
bírálatát
intézés célja

Fokozott
készen. Az
hajlóbizottság
államtitkár
a tej és tej
ujabb intézk
jelent tagjai
Elhatározta
fejlesztés
máshol vette
mintegy 25,
A bizottság
amelynek se
adásokat fog
értékről. A
mekének a
bizottság ell
szöveket által
kon előadás
és ezeknek r
bizta meg. I
fogyasztás
népegészség
tás emelésé
kifejti és fok
vezetés alatt
A tiszta tej
legnagyobb
évbem más
versenyt jöv
Budapestre
távol. A me
versenyben t
vett részt és
legjobbnak t
teletdíjakat,
céljából kiad
azzal a tervv
tudományos
eredményéről
körben tájéko

A földműv
művelésügyi
kossági közös
sének előmoz
1932. évi köz
birtokosságok
a magkereske
mű, jó mi
sűre 93.200.
ben. Mivel a fi
térium, azok
ban kívánják
jelentékek és
magyokat is
térium megk
tokosságok é
igénybe vean
megeli m. k
be. Az egy-eg
magzükséglet
igénylők azon
vetkező vető
ebir, fehér her
zatlan baltac
here, közöns
rétl csenkesz
perje, szarva
és vörös her

Törzskönyv
Szarvasmarh
könyvi bírál
csákányi nu
voltak Balha
tich György.
Egyesületek
János földbi
Ferenc intéz
Sperlagh Ele
jó küllemvel
Tejhozama a
szet törzsbika
ból, igen jó
A törzskönyv
osztályzatot 8
1. A-IV. os

A németors
a napokban v
kezeseket lép
lésének megá
kamalláb, a
külföldre szö
kedik. A ren
ár 10 százalé
flást nem ha
nek tekintem
ket felosztat

Közlelve
1931/101-104
1263. képt. a

nyújtott be a mangalica tenyésztésének belső tulajdonságainak értékelésére nézve a tenyészállatvásárlási bírálatnál kapcsolatban, amelyet a választmány elintézés céljából az illetékes bizottsághoz továbbított.

Fokozott tevékenység a tejfogyasztás emelése érdekében. Az Országos Tejpropaganda Bizottság végrehajtóbizottsága november 26-án Lickl Károly h. államtitkár elnökelete alatt gyűlést tartott, amelyen a tej és tejtermékek fogyasztásának fokozására ható újabb intézkedéseket a bizottság nagy számban megjelent tagjai élénk érdeklődés mellett vitatták meg. Elhatározta a bizottság, hogy az iskolákban folyó tejfogyasztást a lehetőséghez képest fejleszti és tudomásul vette, hogy ezidőszakra a fővárosban naponként mintegy 25,000 iskolai növendék fogyasztja a tejet. A bizottság oktatási diaporitív sorozatot készített, amelynek segítségével az iskolákban szemléltető előadásokat fognak tartani a tej és tejtermékek táplálékértékéről. A háztartások körében a tejnek és tejtermékeknek a főzésnél való felhasználása érdekében a bizottság elhatározta, hogy az egyes országos nevelési ülések által rendezett háztartási és főzőtanfolyamokon előadásokat, bemutatókat és kóstolókat rendez és ezeknek megszervezésével Kovács Józsefné dr.-né bizt. meg. Behatóan foglalkozott a bizottság a vajfogyasztás propagandájával és elhatározta, hogy a vajfogyasztás emelkedésében levő nagy gazdasági és népegészségügyi érdeket való tekintettel a vajfogyasztás emelése iránti tevékenységet továbbra is kifejti és fokozza. Ebből a célból a bizottság szakorvosi vezetés alatt álló táplálási kísérletet határozott el. A tisztá tej termelésének fontosságát a bizottság a legnagyobb mértékben értékeli és ezért az 1930/31. évben másodikban rendezett országos tejfogyasztási versenyt jövőben is megtartja és ezt kiegészíti a Budapestre érkező tejszállományok állandó bírálatával. A most végződött II. országos tejfogyasztási versenyben több, mint 286 tehénészlet, 13,500 tehénrel vett részt és a bizottság a pontozási eljárás szerint legjobbnak tartott tehénészlet részére értékes tiszteltdíjakat, érmeket és kivételeket fog osztóztatni céljából kiadni. Foglalkozott a végrehajtóbizottság azzal a tervvel, hogy a tejfogyasztás nagy fontosságát tudományos megvitatás tárgyává tegye és ennek eredményéről a fogyasztókörzést a legszélesebb körben tájékoztassa.

A földművelésügyi miniszter fűmag akciója. A földművelésügyi miniszter a legeltetési, társulati, birtokossági közös legelők és községi közlegelők gyepesítésének előmozdítása céljából az 1932. évi tavaszi és 1932. évi őszi vetés céljából legeltetési társulatoknak, birtokosságoknak és községeknek kedvezményes árú, a magkereskedelmi árnál 40%-kal olcsóbb hazai terméssel, jó minőségű fűvetőmagot bocsát rendelkezésükre 93.200. számú most megjelent rendelete értelmében. Mivel a fűmagvakat egységesen osztja ki a minisztérium, azoknak is, akik a fűmagvakat az őszi évszakban kívánják elvetni, igényelhet szintén most kell bejelenteniük és az 1932. évi őszi vetéshez szükséges fűmagvakat is 1932. március folyamán fogja a minisztérium megküldetni. Azok a legeltetési társulatok, birtokosságok és községek, amelyek ezt a kedvezményt igénybe venni kívánják, igényüket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek jelenthetik be. Az egy-egy jelentkező által igényelhető összes vetőmagmennyiség 100 kg-nál kevesebb nem lehet, kisebb igénylők azonban csoportosan jelentkezhetnek. A következő vetőmagvak igényelhetők: angol perje, csomós ebir, fehér here, francia perje, hámozott baltacim, hámozatlan baltacim, komós lucerna, korcs- vagy svéd- here, közönséges lucerna, nyulzapuka, olasz perje, réti csenkesz, réti komocsin, réti esetpázsit, réti perje, szarvaskerep, tarackos tippán, vörös csenkesz és vörös here.

Törzskönyvi bírálat Vas megyében. A Vas megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület november 26-án törzskönyvi bírálatot tartott Bathányi Iván gróf nagycsákányi magyar pirostarka tehénészletében. Jelen voltak Balhauer Ottó gazdasági főfelügyelő, Vuchetich György, a Felsődunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesület Szövetségének igazgatója, Bernrieder János földbírtokos, Szabó Károly tisztartó, Jung Ferenc intéző, Masdál Ernő egyesületi igazgató és Sperlagh Elemér tejgazdasági főellenőr. A tehénészlet jó küllemével és különösen jó farakulásával tűnt ki. Tejhozama az 1930/31. évben 3500 kg volt. A tenyésztet törzsbikája, amely két éve importáltatott Svájból, igen jó átörökítőképeségről tesz tanúságot. A törzskönyvbe került 35 drb tehén, amelyből A—II. osztályzatot 8, A—III. 12, A—III. 11, A—III/IV. 1, A—IV. osztályzatot 3 drb tehén nyert.

A németországi szükségrendelet. A német kormány a napokban világszerte fellünetté vált szigorú rendelkezéseket léptetett életbe a gazdasági válság elmélyülésének megakadályozására. A rendelet az árak, a kamatláb, a munka- és lakbérek csökkentéséről és a külföldre szökött vagyonok megadóztatásáról intézkedik. A rendelet kimondja, hogy minden kiadott ár 10 százalékkal csökken. Ha valaki ezt az árleszállítást nem hajtja végre, a megállapodások semmivé válnak tekintendők. A gazdasági minisztérium a karleleket felfoszlatja. A szén és káll ára 1932 január

elsejétől kezdve 10 százalékkal csökken. Gondoskodás történik arról, hogy a szénár csökkenése a kiskereskedelemben is érvényesüljön. Az árleszállítási ügyek kormánybiztosa messzemenő felhatalmazásokat kap, amelyek az üzletek bezártságát is terjedhetnek. A birodalmi kormány elhatározta a fixkamatot papírok kamatlábjának leszállítását, még pedig a birodalom, a tartományok, a községek adósságaira vonatkozóan éppúgy, mint a magánadósságok tekintetében. A kamatláb nyolc százalékról hat százalékra csökken, nyolc százalékon túl pedig 8:6 arányban csökkentendő. Ez az intézkedés vonatkozik a kötvényeken kívül a jelzáloghitelre is. A bankügyi birodalmi kormánybiztos a kölcsönkamatláb csökkentését fogja elrendelni. Meg nem egyezés esetén a birodalmi biztosnak joga van önhatárral a kamatlábat megállapítani. A lombardkamatláb közelében fog a váltókamatlábjához. A csökkentés egyelőre egy százalék. Az adókedelmi pótlékek 1932 január elsejétől kezdve megszűnnek. A lakbéradó fokrol-fokra megszünik. A házbéradó megfelelő skála szerint azonnal is megváltható. A jelzálogkamatláb leszállításából a lakbér csökkentés következik. Új négy pfennig ércpénz bevezetésével ösztönzést kíván a kormány adni a takarékosabb továbbfejlesztésére. A szükségrendelet életbelépésének napján minden tarifális szerződés felmondandó; a béreket és fizetéseket 1927 július 10-1 mértékre kell leszorítani. A birodalmi, tartományi és községi igazgatásban, illetve üzemben a tisztviselők fizetése 9 százalékkal, a munkásoké 10 százalékkal csökken. A szükségrendelet további része az államháztartás biztosítására vonatkozik. A legfőbb intézkedés itt a forgalmi adónak 2%-ra való felemelése és az importárak kiegyenlítő adójának megteremtése. A szükségrendelet foglalkozik a tőkekiszempítés kérdésével. Az adóamnestiának eredménye volt, mégis kétségtelen, hogy nagyobb számú nagyon teherbíró adóalany vagyona külföldre menekült. A szükségrendelet ezekre bevezeti az úgynevezett tőkekiszemelési birodalmi adót, amely mindazokat sújtja, akik 1931 március 31-től 1933 március 31-ig 200.000 birodalmi márkát meghaladó vagyont külföldre visznek. Az adó Németországban lévő vagyonnak negyedrésze lesz. Ha az illető tőkeszökevények ilyen esetben is még megkísérik az adóztástól való menekülést, fogházzal büntetendők. A szükségrendelet intézkedik tőzsderegulációról is. A szükségrendelet második része politikai természetű intézkedéseket tartalmaz. A német kormány a magángazdálkodásba erősen belenyúló súlyos természetű intézkedéseit gazdasági szempontból azzal okolja meg, hogy ez az egyetlen módja az infláció elkerülésének.

A hízalásra beállított zsir- és hussertésállomány. A Magyar Gazdaságkutató Intézet és az Országos Mezőgazdasági Kamara együtt a jelentése szerint októberben a jelentést tevő gazdák lényegesen nagyobb számú zsirsértést állítottak be hízalásra, mint 1930 októberében. A hízalásra beállított hussertések száma szintén nagyobb volt, mint 1930-ban. Különösen fel-felű, hogy az új beállításoknak ez az emelkedése nem csupán a nagyhízalóknál jelentkezett, hanem a kisebb hízalóknál is tapasztalható, akiknél pedig a megelőző hónapokban a hízalás visszaesett. A jelenleg hízó zsíros sertések száma közel 25%-kal nagyobb, mint amekkora 1930-ban volt. A november-decemberben elkészülő sertések száma valamivel kisebb, mint 1930-ban ugyanezekben a hónapokban és ennek az arányának a megváltozása csak január-februárban valószínű. A sovány mangalica-állomány jelentősen nagyobb a tavalyinál. A hízalási tevékenység élénkítését jelzi a kisgazdasági hízalás jelzőszáma, amely 3-6-ról 3-4-re javult.

Állatorvosi szakelőadás. A Magyar Állatorvosok Országos Egyesülete december hó 15-én, kedden, d. u. 6 órakor a m. kir. állatorvosi főiskola körhírcsarnokán intézetének tanteremben szakelőadást tart, amelyen Patáki Pál dr. a sertéspesztis elleni védekezésről tart előadást.

Versenyárgyalási hírdetmény. A m. kir. földművelésügyi miniszter az egyes létenyészintézetek részére szükséges szállítási biztositására versenyárgyalást hirdet. Az egyes intézetek szükséglete a következő: bálnai ménes 800 q, sötényi ménes 800 q, székefővári méntelep 150 q, komáromi méntelep 100 q, nagykorosi méntelep 130 q, békéscsabi méntelep 100 q, baji méntelep 100 q, hódmezővásárhelyi méntelep 250 q, gyöngyösi méntelep 100 q, debreceni méntelep 250 q. Az ajánlattétel határideje 1931 december 16. Az árlejtésen résztvevni óhajlóknak felvilágosítást ad a földművelésügyi minisztérium létenyészeti számvevőszék (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., V. emelet 518. ajtó.)

A Köztelek Falinaptára. Lapunk karácsonyi számához mellékeljük a Köztelek Falinaptárát az 1932. évre, amelyet minden előfizetőnknek ingyen küldünk meg.

Hussertésenyésztési és takarmányozási u mutató
Kiadja a Magyar Hussertésenyésztők Orsz. Egyesülete
Ára postai küldéssel együtt 220 pengő
mely előre beküldendő a "Patria" r.-t. könyv-
osztályába, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

IDŐJÁRÁS.

Rovalvezető: Savoly Ferenc dr.
1931 november.

Az idei novemberi időjárást semmiféle olyan fordulat vagy helyzet nem jellemezte, amely a mezőgazdaságot bármilyen ponton is hatósabban érintette volna. Hőmérséklete típusos átmenetet mutatott az őszi téli, nedvessége vidékenként nagyon változó volt ugyan, mennyisége sok helyen nem kielégítő, de súlyosabb következménye a mezőgazdaságra ebben az évszakban ennek sem lehet.

November első hetében a hőmérséklet sajátságos viselkedésnek lehetünk tanúi. Az évszakhoz képest gyakran kiadós nappali felmelegedés még kellemes és szép őszi napokat varázsolt élénk, a hőmérő a Dunántúl és az Alföldön is meg az északi hegyvidékeken egyaránt koronként 16-18 C fokra is szökött. Az éjjeli lehűlés viszont egészen téliessé formát öltött, ami -5, -7 C fok talajmenti hidegben fejeződött ki. A hónap következő szakasza, nagyjából november derekától anynyiból hozott változást az időjárásban, hogy az enyhülés most már az éjjeli órákra is kiterjedezett, a nappalok enyhésége pedig még fokozódott. Az éjjeli fagy gyenge mértékben és csak kivételesen jelentkezett egy-egy vidéken, a nappali meleg pedig 19-20 fokot is elért (Pécs, Békéscsaba, Debrecen). Határozott fordulatot a tél felé csak november második felében tett az időjárás. Az eddigi meleget eleinte gyorsabban, később lassabban egyre fokozódó hűvösség váltotta fel. A huszas napok közepe táján fokozódó gyakorisággal és folyton nagyobbodó földrajzi terjedelemben már a déli órákban sem állt ki a fagy. Az éjlekek lehűlése azonban nem követte minden vidéken ezt a zuhanást, így a Dunántúl az éjjeli hideg a hónap végéig is csak mérsékelt volt, hasonlóképpen az Alföld déli tájain is, keleten és északkeleten azonban már -7, -9 C fokot is jegyeztek fel az észlelők.

A novemberi csapadékról nincs sok mondani valónk. A csapadék nagyjából csak a 9. és 18-a közötti napok túlnyomó részét foglalta le, a megkésélt őszi vetések elültetésére tehát bőven maradt alkalmas idő. Nagy eső csak kétféle volt: 10-én országos terjedelemben és 18-án főleg az Alföldön, meg az északi dombos vidéken. Kisebbs mennyiségű, de országos terjedelmű eső járt még 12., 13. és 15-én is. A Dunántúlnak 24-e hozta meg az első általánosabb havazást, de a hónap végére már csak foltok maradtak meg a hóból. Az Alföldet és a többi országrészt novemberben még elkerülte a számottevőbb havazás. A novemberi csapadék végső eredménye felől közelebb itt tájékoztatunk:

I. Dunántúli dombos vidék.

Csapadék	Ellátás a normálhoz viszonyítva
Baranya	45 mm - 16%
Fejér	50 " + 4%
Győr, Moson	21 " - 54%
Komárom, Esztergom	41 " - 11%
Somogy	58 " ± 5%
Sopron	15 " - 60%
Tolna	55 " + 10%
Vas	39 " - 30%
Veszprém	41 " - 20%
Zala	57 " - 3%

II. Északi dombos vidék.

Abauj	53 mm + 10%
Borsod, Gömör	50 " + 6%
Heves	47 " + 7%
Nógrád, Hont	50 " + 4%
Zemplén	41 " - 15%

III. Alföld.

Bács-Bodrog	48 mm + 2%
Békés	38 " - 14%
Bihar	29 " - 36%
Csanád, Arad, Torontál	46 " + 2%
Csongrád	49 " + 14%
Hajdu	51 " - 31%
Szolnok	36 " - 14%
Pest	54 " + 17%
Szabolcs, Ung	39 " - 19%
Szatmár, Ugocsa, Bereg	33 " - 37%

+ = többlet - = hiány.

NYILTER.

(A rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a munkatársak.)

Kertészüveg

szükségletének bezerzéséről idejkorán gondolkodni ajánlatos!
Forduljon érdeklődésével
ifj. Weiss Gyula
Üveggyártó- és üvegkereskedő céghez
Budapest, V., Vadsz-u. 29.
Sü-gányim: Glaswa sa
Telefon: 101-13

LOPOKRÓCOK 1/4-es nagy méretű szürke, kék csíkkal
Gazdasági Montán 2-2 1/2 kg --- 9.70 P
MONTÁN-takaró 2 1/4-3 1/4 kg --- 18.80 P
Uradahi Montán 3 1/2-4 kg --- 14.90 P
Ingyen csomagolás! Forgalmi adómentes! Utánvétellel!

HAMVAS ERVIN
BUDAPEST 5884
V. ker., Csáky-utca 34. sz.
TELEFON: AUT. 90-7-70

Sertéshimlőellenes
ojtóanyag
kapható
Dr. PÉCSI DAMI ÉS ISTVÁN ojtóanyagtermelő Intézetében, Budapest, IX., Lényay-utca 12.
Telefon: Automata 85-5-63 5885

De'zek 80-100 holdas jominségű birtokot
tanyával, jó közlekedéssel, melyet eselig tovább bére-
bágyok. Ajánlatokat »Szabadforgalmu vid. ken« jellegre Block-
ner fiókjiba, Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. 5933

Dunántuli 600 holdas
fővonal mellett fekvő
birtok haszonbérbeadó
Gazi vetőesél, szántással és
szalma- s takarmánykészítéssel.
Cím a kiadóhivatalban. 5935

Eladó Békés megyében 1200 k. hold
mezei vasúttal felszerelt
birtok
lakóházzal, 2 majerral,
megfelelő jó épületekkel, vasút-
állomás 1 km. Ajánlat kéretik a
kiadóba »Jó befektetés« jellegre.
5936

Elő dí főri 90 k. holdas kishirtok, szép, árnyas, 12 holdas
parkban (2 holdas halastó, fürdő, csónakkikötő),
kényelmes, modern emeletes kastélyal, minden mellékhelyi-
séggel, villany-, vízvezetékekkel, személyzeti lakások, garázs,
8 lóra parádés istálló, szerszámkamra, kocsiszín. Jó és elegendő
gazdasági épületek. Jó szántóföld, rét, 4 hold erdő, termő
szőlő és gyümölcsös. Uei nyaralónak kiválóan alkalmas, vasúti
állomástól 4 km.-re. Minden irányban kitűnő műutak. Balaton-
földvár és Siófok 40-50 km.

Haszonbérbeadó Veszprém megyében, fővonal mentén,
1500 k. holdas, házi kezelésben lévő,
jól kezelt, közepes talajminőségű, jó épületekkel felszerelt
birtok. 14 szobás, parkban fekvő urilakkal.

Eladó 10 k. holdas hadacsanyi prima termőszőlő, 2 szép
villával.

Eladó 750 holdas birtok Somogyban, vasútállomástól 4 1/2
kilométerre, 38 holdas halastóval, tulajomórszében
szántó és 54 hold erdővel, major megfelelő számú gazdasági
épületekkel, nagyon jutányos árban.

Eladó 650 magyar holdas birtok, szeszgyárral, 60 hold
dohánytermeléssel, megfelelő gazdasági épületekkel,
vasút a birtokon megy keresztül, a szeszgyártól 15 ép-
nyire, Szabolcsban, rendkívül jutányos ár és feltételek mellett.

Eladó 795 magyar hold birtok Szabolcs megyében közvetlen
a kövesut mellett. Debrecentől 40 kilométerre 40 hold
dohány-egüedéllyel, megfelelő gazdasági épületekkel és 5 szo-
bás lakóházzal nagyon kedvező feltételek mellett.

Elő dí Békés megyében 814 m. holdas prima birtok épüle-
tek nélkül, előnyös feltételekkel, készpénzfizetés
mellett. 30.000 dollár hosszújárati kölcsön van a birtokon.
Pénzbefektetésre nagyon alkalmas.

Keresünk 50.000 pengő befektetéssel Pest közelében, vasút-
állomás mellett egy birtokot, gyümölcsösöt vagy
szőlőt két megbízónk részére.

Keresünk 150.000 pengő befektetéssel birtokot Dunántul
fővasútvonal mellett.

Keresek 300 kat. holdas birtokot Szolnokmegyében közvetlen
nél a Tisza-meder mellett készpénzfizetés mellett.

Keresünk 300.000 pengőért Dunántul birtokot fővasút-
vonal mellett. Csak tulajdonosokkal és azok
közvetlen megbízottaival tárgyalunk. Komoly érdeklődőknek
részletes felvilágosítást nyújt az
300 000 P-^t fektetnék be birtokba, részletes ajánlatot és
birtokleírást kérünk.
20.000 P készpénzért vennék Budapest környékén földet,
házat.
Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Ingatlanforgalmi osztálya
Budapest, X., Köztelek-utca 8. szám.

Patkányt, egert, mezei egert csak
RATINOL
szabószert, csóányt, ruzsát, hangyát
REISSIN
itt gyökerecsül Más Allatra, emberre veszély-
telen! Naplárban szállítja: 5830
RATINOL LABORATÓRIUM Budapest, Murányi-u. 36. Telefon: J. 31-5 86

Most jelent meg! Ujdonság!
RÁTH JÓZSEF
„AZ UTOLSÓ BÉLLYEYEK“
című regénye
A regényről **BUDAY BARNA** íróknek készíti a következőket írja:
Ráth József regénye egy főlábirtokos úri család sorát adja a hábo-
rús és a forradalmi viszonyok között: csupa hős-vér-alakjain
és betekintést enged a feladott társadalmi életbe és hősiesség törté-
netében, küzdelmeiben és megpróbáltatásaiban körképet fest.
Az író a lezajlott rendkívül események határáit a Béllyei-család
történetében mutatja be. E család tagjai nevelésükben, hibáik-
ban és erőnyelkben a régi Magyarországot felelőseik, szemben
azsal az új világgal, amelyet a paraszti sorból kiemelkedett robusz-
tuserejű Sámson János képvisel. Az író valóságos, eleven, lírikus
éretet ad, érdekes mesésöveget, emberek történetét, azívek barcát,
drámai küzdelmeket, izgalmas fordulokat. Hadi képeiben benne
van az egyéni átélés közvetlensége, a háborús gazdálkodást olran
jellemző erővel írja le, hogy abból a káoszból is híven rekon-
struálhadják a történeteket. Ráth József élesemű megfigyelő,
köznyelvet szerető tökéletes, nyelvezete színes és zamatosan
magyaros. Nem kétségteljes, hogy regénye élvezetes dráma fog szerepni
főképen azoknak, akik vidéki kúriákból figyeltek a lezajlott
eseményeket s ezeknek drámai átalakulásokat teremő hatásait.
Ára füzve 4- P, vászonba kötve 6- P
Megrendelendő: A „PÁTRIA“ IRÓD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI
R-T-NÁL, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ. (KÖZTELEK)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Tangazdaságában
Eladásra kerül:
egy darab azimentáli,
két darab magasvérű magyar pirostartka
1/2 éves tenyészbika
Anyjuk tejelése: 3600-5000 kg.,
valamint
8 hónapos, törzskönyvezett
yorkshire tenyész-süldő:
kan 6 darab, keca 20 darab
Felvilágosítást a
Tangazdaság felügyelősege ad, Táplószale, Pest m.

MOST JELENT MEG:
Dr. KERPELY KÁLMÁN közg. nyilv. r. tanár toltóbból
„Adatok a magyar buza
minőségi termeléséhez“
című, nagyértékű mű, amely teljesen új oldalról, a
métragyszámú szempontjából világítja meg e kérdést.
Ára: 4- pengő.
Kapható: a „Patria“ R-T. könyvkereskedésé-
ben, Budapest, IX. kerület, Üllői-t 25. szám.

MEGJELENT A
KÖZTELEK
ZSEBNAPTÁR
1932. ÉVRE.
38-İK ÉVFOLYAM.
SZERKESZTIK:
SZILASSY ZOLTÁN
az OMGE ny. igazgatója és
BUDAY BARNA
az OMGE igazgatója.
Ára ajánlott hórmentes
küldéssel 450 pengő.
Megrendelendő: Kérjük az érdeklődőket
előre beküldeni a „PÁTRIA“ R-T.
Könyvkereskedésének, Budapest,
IX. kerület, Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

TŐZSDE és KERESKEDELEM.
A gabonapiac helyzete.

A budapesti gabonapiac helyzete a kenyérmagvak, valamint a terményekké ára a múlt héten kissé visszaesett.
A mezőgazdasági termények irányzatában bekövetkezett ellanyhulásnak különösebb jelentőséget nem kell tulajdonítani, mert köztudomású, hogy nagyobb ünnepek előtt az üzleti tevékenység csökken és a kis forgalom alacsonyabb árakat hoz felszínre. Az idén azonban hozzájárult még a gabonapiacok árnyaltatásához, hogy az elmúlt héten ugylátszik a „buzahossz“ elérte tetőpontját (15 P+6 P = 21 P 100 kg-kiut) és most tőzsdetechnikai okok miatt is bekövetkezett az ármérséklődés a realizációk következtében. Közre- játszottak azonban még más körülmények is abban, hogy a 21 pengős buzaegységár nem államosulhatott. A Magyar Gabonakereskedők Kivitei Egyesülete az Ausztria felé irányuló buzakivittelt beszüntette állítólag Ausztriáért, mert az előre megállapított kontingens kimerült, sőt osztrák részről közölt megállapítás szerint állítólag többet is vettek át a magyar buzából, mint amennyit a kontingens meg- állapodás előrt.
A nemzetközi gabonapiacot egyébként az irányzat egye- netlen, Chicago lanyha, Liverpool tartott és így a nálunk bekövetkezett jelentősébb árjavulás miatt a távolabbi országok fele a gabonakivittel lehetetlenné vált.
E héten számos oldalról olyan megállapítás történt, hogy Magyarország idei gabonafőlélege december eleje óta nem több, mint 15 millió métermáza. Miután a kereskedelmi tárgyalások Magyarország és Csehszlovákia között olyan előre- haladott állapotban vannak, hogy a szerződés megkötése, illetve aláírása rövidesen várható, már nincsenek különösebb gondjaink az idei gabonafőlélegek elhelyezése miatt, mert így több mint egy millió métermáza buza és liszt exportja lesz biztosítva.
Ezek a körülmények a gabonapiac állandóságát is biz- tosítják és ha a kínálat nem lesz hirtelenében nagyobb arányú, úgy az árak inkább az emelkedő irányzat felé fognak hajlani, mintsem csökkenni. A jelenlegi buzaár csaknem 5 pengővel magasabb métermázánknál a mostani: 1931/32-i gazdasági év legalacsonyabb áránál és alig 60-80 fillérrel alacsonyabb az 1930/31. (tehát az előző) gazdasági év második felének átlagáránál.
A rozspiacon igen kis forgalom volt e héten az árutőzsdén. Egy hét leforgása alatt a rozs ára ugyan 1 pengővel csökkent métermázánknál a legmagasabb értékesítési árhoz képest, azonban a kínálat tartózkodása folytán inkább névleges az értékesökkenés. A magyar rozsfőlélegek közel 90 százaléka már exportra került és Ausztria továbbra is vevő a magyar rozsról, amelyért ex Wien 18 schillinget fizetnek. A nyírségi rozstól e héten is 20 fillérrel magasabban értékelték a pest- vidéki származéknál.
Az árpapiacot a prima sörárpáért változatlanul 24-25 pengőt fizetnek paritásában, a takarmányminőségek legmagasabb ára 20 pengő. A kínálat igen mérsékelt.
A zabpiacot a 25 pengő körüli árakon aránylag jelentős mennyiségek kerültek a piacra és a pillanatnyi szükség- letet is fedezték, az árak kissé csökkentek és 23-25 pengővel volt kínálat e hét végén paritásában prima minőségű áruból.
A lengeri liszt bizonytalan, mert kérdéses, hogy a Nemzeti Bank engedélyez-e devizát külföldi tengeri behozatalára, mely esetben az árak további csökkenésére várható. Nálunk ugyanis a májusi tengeri ex Wien 66 cK, ami 11 pengőnek felel meg, vagyis vámmal együtt nem több 13-50 pengőnél. A prompt tengeri 14-60 pengő budapesti paritásában.
Állatvásári szemle.
A budapesti vágomarhavásárokon, bár a felhajtás alig haladta tul az előző heti mennyiséget, az üzletmenet a múlt héthez viszonyítva lanyhább volt. Az árak a legtöbb esetben válto- zatlanok maradtak, csak a bikék ára csökkent erősebben a csütörtöki vásáron. A weni vásáron Magyarország a rendelkezé- sére bocsátott kontingens teljes mennyiségét vett részt, míg a többi államok kínálata nem érte el a magyarországi felhajtást. A 2300 darabos kínálat mellett is lanyha volt a vásár és csak a legjobb minőségeknél és a bikáknál volt némi áremelkedés. A jövő heti vásárra az osztrák állatforgalmi központ csak 193 darab magyar eredetű marha felhajtását engedélyezte, tekintettel a rossz értékesítési viszonyokra és az értékesítésre váró helyföldi állatállomány nagy számára. Svájci viszonylat- ban a kivétel a szokásos keretek között tovább tart. Kedvezőb- ben alakul az olaszországi értékesítési helyzet, aminek folyo- mányaképpen az olasz kereskedők nagyobb számban látog- atják a vidéki vásárokat, ahol vásárlásaikkal a wasséri bangulatot kedvezően befolyásolják. Olaszországba az elmúlt héten is ezernél több vágomarhat szállítottunk ki. A romániai és jugoszláviai kivétel együttesen nem érte el ezt a mennyi- séget.
A budapesti sertésvásárokon a változó, hol élénkebb, hol lanyhább üzletmenet mellett az árak csökkenése tovább folytatódott. A kínálat már a hétfői vásáron túlhaladta a 6 és félezret, ez a mennyiség azonban a nyomott árak mellett még 1300 darab kivételével elkel. A csütörtöki vásár 5000 darabnál is nagyobb kínálatából már csak 2800 darab talált vevőt, jóllehet az árak az összes minőségeknél a pengő alá kerültek. A huszlet nagyjából a múlt héthez volt hasonló, míg a zsír- és szalonnabizlet az ausztriai kivitel kontingen- talásának a hírére ellanyhult, aminek következtében a zsír ára 10 fillérrel, a szalonna ára még ennél is nagyobb mérték- ben csökkent. A weni vásáron a felhajtás a múlt heti mennyi- séget nem érte el és ez a kisebb kínálat a zsírsertések 2-3 garasos áremelkedésében kifejezésre is jutott, míg a hus- sertések csak a vásár elején értékessültek 5 garással jobban, ez az áremelkedés azonban a vásár folyamán lemorzsolódott. Bár a zsírsertések értékesítése a héten nem ütközött nehé- ségbe, az osztrák állatforgalmi központ az eddigi 2500 darabos zsírsertéskontingensünket a jövő heti vásárra 2100 darabra szállította le, míg Wiener-Neustadtba 200 darab zsírsertés bevittelt engedélyezte. Tekintettel a hazai alacsony s.rtsárakra, ez a kontingens minden valószínűség szerint teljesen ki lesz használva. Prágában a hétfői vásáron a

2500 c
Arú v
árú a
kínál
Gáb
árjgyz
100 kg
üzlet
vidéki
11-85
tisza
egyéb
vidéki
13-50
12-30
12-35
14-
megyel
pestvid
14-25,
rendű
felsőma
először
tisztán
Hátéri
folyam:
13-25
rozs de
(15-50)
korpa
takarm
Liszt
jegyzés
42-
4-es 37
16-50
39-
31-50 P
nélköl:
30-
Buda
Szobák
Árak q
borsók
lenmag
15-
rozsták
szójaba
Külö
Érték
budape
értékbe
15-50
78-
kiszem
mag, la
mag, fe
kék má
borsó 2
gömbö
lencse,
48-
Vetén
ostályá
utolsó
a kivite
csökken
amelyk
a helyz
ben min
ságoseb
tőzsdén
azokat
mennyre
kibátás
vevőre
amiből
és így
bűkköny
tétélekl
ára nye
minősé
nyulisa
Barg
árjgyz
pengő é
és mag
kozna
4-4
7-50-8
étkezés
Budap
igazgató
mászár
III. r.,
lucernas
KÖMÖ
lanyha v
regi ter
uj tengu
vagon tr
58-60
(1 cseh k
magvaki
mális n
csendes
Hambur
10-70, r
Hollstei
ról 7-80
frankó

2500 darabos zsirtertes felhajtás legnagyobb része romániai áru volt, amely mellett a 800 darabos jugoszláviai kivitel játszott nagyobb szerepet, míg a 180 darabos magyarországi áru a többiekhez viszonyítva kis jelentőségű volt.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaméleek. (Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1931 december 10. Árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben. a) Készárúárak: Buza 77 kg-os tiszavideki 12-80-13-20, felsőtiszavideki, fejmégyei és egyéb dunántúli 12-20, jászvári 11-85-12-05, pestvidéki és bácskai 12-05-12-25; 78 kg-os tiszavideki 12-95-13-35, felsőtiszavideki, fejmégyei és egyéb dunántúli 12-15-12-35, jászvári 12-20, pestvidéki és bácskai 12-20-12-40; 79 kg-os tiszavideki 13-10-13-50, felsőtiszavideki, fejmégyei és egyéb dunántúli 12-30-12-50, jászvári 12-15-12-35, pestvidéki és bácskai 12-35-12-55; 80 kg-os tiszavideki különleges minőségű 14-14-14-65, tiszavideki 13-20-13-60, felsőtiszavideki, fejmégyei és egyéb dunántúli 12-40-12-60, jászvári 12-25-12-45, pestvidéki és bácskai 12-45-12-65; rozs, pestvidéki 14-14-25, más származású 14-10-14-30; takarmányárpa, elsőrendű 18-18-75, középmínőségű 17-75-18-; sörárpa, felsőmagyarországi 21-24-50, egyéb 20-21-; zab, elsőrendű 23-23-50, középmínőségű 22-25-22-50; tengeri, tiszántúli és egyéb állomásokról 14-40-14-60 pengő. b) Haláridőszület záróárnyak, zárójelben a leszámított árnyak: buza decemberre (12-30), buza márciusra 13-25-13-27 (13-20), buza májusra 14-10-14-12 (14-10), rozs decemberre (14-50), rozs márciusra 15-50-15-61 (15-50), tengeri májusra 15-90-15-91 (15-90) pengő. c) Buza-korpa és takarmányliszt: Finom korpa 12-80-13-; 8-as takarmányliszt 16-25-16-50 pengő.

Lisztárak. Budapest, december 10. Nagymalmok lisztjegyzele. December-januári árak. Bazalisk: dara 41-42-; ogy 41-41-50, ogy 40-50-41-; 2-es 59-50-40-; 4-es 37-50-38-; 5-ös 37-37-50, 6-os 36-36-50, 8-as 16-50-17-; korpa 13-50-14-; P q-kint. Rozs: 0-ás 39-39-; 40-; 0-1. 38-50-39-; I. 37-50-38-; II. 31-31-50 P q-kint. Kismalmok lisztjegyzele: Prompt árak skontó nélkül: ogy 36-50, ogy 35-50, 2-es 34-50, 4-es 32-50, 6-os 30-; rozs 0-ás 32-; P q-kint.

Budapesti áru- és takarmányárak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonasztyájának jelentése.) 1931 december 11. Árak q-kint Budapest: Árpakorpa 13-50, borsóhéj 13-; borsókorpa 13-; buzakonkoly 13-; konkolydara 14-; lenmagpogácsa 20-; napraforgópogácsa 19-; repcepogácsa 15-; rozskonkoly 13-; rozskorpa 13-75, rozsocsu 12-; rozstakarmányliszt 17-; szójabab-pogácsaliszt magyban 28-; szójabab-pogácsaliszt kicsiben 30-; tökmagpogácsa 23-; P.

Külföldi termények és vetőmagok. (Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1931 december 10. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben. Káposztarepce 25-26-; köles, vörös 14-50-15-50, köles, egyéb 14-14-50, lucerna, nyers, arankás 78-99-; böhé nyers, arankás 130-145-; lenmag, kisméző 21-24-50, lenmag, nagyszéző 26-28-; tökmag, Ia 34-36-; tökmag, Ia 30-32-; napraforgómag, fehér 23-25-; napraforgómag tarka 18-19-; kék mák 77-78-; Viktória-borsó 26-30, zöld (expressz) borsó 25-29-; fehér szóvjanybáb 21-50-22-50, fűrjáb, gömbölyű 30-31-; fűrjáb, hosszukás 27-29-; lenese, kisméző 28-36-; lenese, nagyszéző 38-48-; szárított repaszelet 11-50-12- pengő.

Vetőmagok. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztályának jelentése.) 1931 december 11. A magpiacon a hét utolsó napjában mérsékelték voltak az árváltozások, mivel a kivétel szünetelése következtében a vételkezdés meglehetősen csökkent és a külföldi piacokon senkinek sem voltak olyan változások, amelyek nagyobb áreltolódásra adtak volna alkalmat. Ennek a helyzetnek tulajdonítható az a tény, hogy a hét második felében mind a böhére-, mind a lucernamagvetőknél, még barátságosabb irányzat mellett is, kissé túlzott mértékű volt a tartózkodás. Baltacimmgabban még mindig figyelembe veszik azokat az értesítéseket, amelyek az idei gyenge termésre vonatkoznak, ami azután az árak alakulása annyiban is kihatással volt, hogy minden piacra kerülő, jó minőségű áru vevőre talált. A legnagyobb kereslet Viktória-borsóban volt, amiből vetőmag céljára megfelelő áru alig kerül kinalatra és így emelkedő irányzatot követve, igen keresett. Tanasz-büköny. Romániai minőségűek emelkedő árak mellett nagyobb tételekben cseréltek gazdát. A tözsdén nem jegyzett magvak ára nyersarúért 100 kilogramonként, budapesti paritásában, minőség szerint: Baltacimmgab 38-40, fehérhère 240-270, nyulszapukamag 180-200 pengő.

Burgonya. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1931 december 10. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kg-kint, budapesti paritásában értendők és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 6-6-30, Wohltmann, ipari 4-4-20, Krüger, étkezésre 6-50-6-75, Ella, étkezésre 7-50-8-; Nyári rózsá, étkezésre 11-12-; Őszi rózsá, étkezésre 8-25-9- pengő.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1931 december 8. Árak métermázsánként pengőben: Réti széná, II. r. 8-10-; réti széná, III. r., csomagolásra 6-50-7-50, muharszéná 9-11-50, lucernaszéná 10-50 P.

Külföldi terménytőzsdék. Pozsony, december 10. Az irányzat lanya volt, a forgalom szük keretek között mozgott. Dunai régi termési tengeri 64-65, Mixed decemberre 54-57, új tengeri prompt 54-57 ab hajó Pozsony, új ab Szob vagon tranzit 49-50, La Plata tengeri Trieszt vagon tranzit 58-60 cseh korona. A többi cikk ára változatlan maradt. (1 cseh korona = 0-17 P.). - Hamburg, december 10. Kenyér-magvakban az irányzat csendes volt, a forgalom igen minimális maradt. Külföldi árpa valamivel megszűrdült, zab csendesen tendált. Jegyzések 100 kg-kint: buza frankó Hamburg 11-11-10, ab Mecklenburg-Hollstein 10-60-10-70, rozs frankó Hamburg 10-10-10-20, ab Mecklenburg-Hollstein 9-70-9-80, takarmányárpa beiföldi feladóállomásról 7-80-7-90, sörárpa 7-90-8-; dunai 4-80-4-85, zab frankó Hamburg 7-40-7-50, ab Mecklenburg-Hollstein

6-90-7-; máka. (1 máka = 1-36 P.) Külföldi gabona cifjegyzése: Ia Manitoba buza 6-20, Ha 5-75, Hardwinter 5-55, Rosafé január-februára 4-85, Barusso január-februára 4-80, dunai és delorosz árpa 5-35, La Plata január-februára 4-90, La Plata tengeri 3-50, dunai Galfox december-januára 3-30, un Chi, ped Plata zab január-februára 4-12 1/2, La Plata Cli, ped január-februára 4-42 1/2 holland forint, egyéb megjelölés híján decemberre. (1 holland forint = 2-30 1/2 P.) - Chicago, december 10. A buzapiac irányzata tartott volt. Az utóbbi napok lanya irányzata után a spekuláció fedezési vásárlásokat hajtott végre úgy, hogy az árfolyamokban mérsékelt árjavulások mutatkoztak. Zárlatig ezek az áremelkedések háromnyolcad-ötnyolcad centre (mázsánként 8-13 fillérré) rugtak. A tengeripiacon nem volt említésre méltó változás. A záróárnyakokat csaknem változatlanul, az előző napi árbázison állapították meg. Zárlati árfolyamok centben és bushelben (zárójelben a legutóbbi záróárnyakok): buza decemberre 52-50 (52-), márciusra 53-375 (53-), májusra 55 125 (54-50). Tengeri decemberre 35 125 (35-25), márciusra 33-25 (38-), májusra 40 125 (40-). Zab decemberre 23- (22-375), májusra 25-25 (25-). Rozs decemberre 37-875 (38-), márciusra 41-25 (41-50), májusra 42 125 (43-). (1 dollár = 5-72 P. 1 bushel buza = 27-2 kg.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1931 december 10-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarha: Bika I. r. 13, II. r. 109, III. r. 28, ökör I. r. 12, II. r. 153, III. r. 46, tehén I. r. 7, II. r. 282, III. r. 28, bivaly III. r. 21, összesen 699 darab és 1 rugott. A vásár irányzata élénkebb volt, a bikák árai kg-kint 4-6 fillérré estek, a többi minőségűek a legutóbbi esetben változatlanok. Eladatulul visszamaradt 21 darab. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar II. r. -32, bika tarka I. r. -52, II. r. -38-50, III. r. -28-36, ökör, magyar II. r. -66, III. r. -28-46, ökör, tarka I. r. -74-78, kivételesen -92, II. r. -48-68, III. r. -32-36, tehén, magyar II. r. -35-45, III. r. -26-34, váln, tarka I. r. -60-76, kivételesen -82, II. r. -58, III. r. -28-37, bivaly, magyar -16-24-; növendék (éves) -36-50, kicsontozni való -16-27, rugott borjú -30 P kg-kint.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1931 december 7-én a felhajtás 459 darab élő beiföldi szapós borjú volt. A vásár irányzata lanya volt, az árak kg-kint 8-10 fillérré estek. Jegyzett árak: Élő beiföldi szapósborjú: I. r. -72-82, kivételesen -85, II. r. -60-70 P kilogramonként.

Budapesti juhvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1931 december 4-én. Felhajtás 120 darab fejavitott juh. Jegyzett árak elősúlyban: -20-28 pengő kg-kint.

Tenyészmarhák és jarmosőrök. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R-T. jelentése.) 1931 december 11. Árak: I. r. beiföldi jarmosőrök (tarka) -62-64, I. r. beiföldi jarmosőrök (fehér) -82-84, 1 1/2-2 éves őszök -54-56, 1 1/2-2 éves tinók -58-61, fiatal, friss fejős tehén -81-95 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezet sertésletelepének jelentése.) 1931 december 11. A csütörtöki fencsáros nyílt és zárt vásárra a felhajtás 5038 darab volt, ebből angol 790 darab, eladatulul visszamaradt 2202 darab, ebből angol 301 darab volt. Lanya irányzat mellett a következő árakat jegyeztük: Prima urasági -84-98, kivételesen 102, prima szedett -84-88, közép -78-82, könnyű, jobb -70-75, könnyű, alány -60-70, öreg urasági -82-86, öreg szedett -72-76, angol huszó -60-75, 80-90, 100keaus -90-120, zsír 1-60-1-65, szalonna 1-30-1-32-1-34, hasított felsértés 1-10-1-20, szalámbús 1-06-1-16 P. A beállítai váltó soványseretések iránt az alacsony bizottsértésárak, valamint a szerzőltött magas takarmányárak miatt nincs érdeklődés, így az árak névlegesek. Átvészelt páronként 120-160 kg-ig 1-15, 80-100 kg-ig -95-1-05, 50-60 kilogramig -65-85 P kg-kint. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 2500 darab volt. Az irányzat változatlanul lanya.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A december hó 3-án tartott heti lóvásáron a vásári forgalom élénk volt. Felhajtott 10 373 darab, eladatulul 211 darab. Árak pengőben: csikó 25, 1gás koszló (nehéz, nyugati fajta) 200-350, 1gás koszló (könnyű, nyugati fajta) 110-250, számar 28-40, alárendelt minőségű lovak 12-130, végőlovak 8-120 P. Vidéki vágóra vásároltak 74 darabot.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R-T. jelentése.) A december 6-i marhavásár felhajtása összesen 2302 darab volt, ebből magyarországi 250 darab volt. Irányzat kezdetben élénk volt, később elnyúlt. Bika 5-10 garással drágább lett. Jegyzések: ökör, extrém 1-70-1-85, I. r. 1-55-1-70, II. r. 1-30-1-50, III. r. -95-1-20, bika, extrém 1-25, I. r. 1-05-1-15, II. r. 1-105, III. r. -80-1-; tehén, extrém 1-20, I. r. 1-05-1-10, II. r. 1-105, III. r. -80-; 95 schilling kilogramonként. Csütörtöki pótvásár felhajtása 83 darab. Irányzat nyugodt volt, az árak változatlanok maradtak.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R-T. jelentése.) A december hó 6-i sertésvásár felhajtása: hussertes összesen 7740 darab, ebből magyarországi 244 darab, zsirtes összesen 5045 darab, ebből magyarországi 2345 darab volt. Irányzat ugy hussertesben, mint zsirtesben lanya volt. Jegyzések: zsirtes 1-55-1-60, öreg sertés 1-50-1-57, szedett sertés 1-50-1-70, hussertes 1-30-2-05 schilling kilogramonként. Csütörtöki pótvásár felhajtása 399 darab zsir és 533 darab hussertes. Zsirtertes irányzata nyugodt, hussertes kevés volt, árak változatlanok maradtak.

Csehországi állatok. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R-T. jelentése.) A december hó 6-i marhavásár felhajtása 867 darab. Az irányzat vonatott. Sertésfelhajtás: hussertes 2425 darab, zsirtertes 2461 darab. Irányzat ugy hussertesben, mint zsirtertesben vonatott volt. Jegyzések: ökör I. r. 5-80-7-50, II. r. 2-90-5-80, bika I. r. 3-20-4-90, tehén I. r. 2-5-5-10, növendék I. r. 2-50-3-70, zsirtertes extrém 7-80-8-; zsirtertes I. r. 6-30-7-40, hussertes I. r. 5-50-7-; cK kg-kint.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1931 november 29-től december 5-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej literje -30-34, lefölözött tej literje -16, tejszín literje 2-40-2-80, tejfel literje 1-20-2-; centrífugált vaj kg-ja kicsinyben 3-20-3-60, nagyban 2-80-3-20, szedett vaj kg-ja kicsinyben 2-60-3-20, tehénturó kg-ja kicsinyben -80-1-; nagyban -40-50, juhturó kg-ja kicsinyben 1-80-2-40, nagyban 1-40-1-60, trappista sajt kg-ja kicsinyben 1-80-2-80, nagyban 1-70-2-; emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 3-20-4-80 P. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Tejplac. (A Budapesti Központi Állattartó Tejcsernok R-T. jelentése.) 1931 december 9. Fiókjainkban a kannafej fogyasztói ára literenkint változatlanul 34 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1931 november 29-től december 5-ig jegyzett árak aranypengőben: Élő baromfi: csirke darabja -90-2-50, tyúk darabja 1-80-3-20, ruca darabja 1-80-2-40, pulyka darabja 3-50-5-50 P. Leölt baromfi: hizott ruca kg-ja 1-40-1-70, csirke kg-ja 1-50-2-60, tyúk kg-ja 1-50-2-; hizott pulyka kg-ja 1-60-2-; P. A forgalom közepes, az árak változatlanok. Libamáj kg-ja 3-7-; ludzsír kilogramja 1-80-2-20, tojás darabja -09-15 P. A tojásforgalom lanya, az árak csökkentek.

Gyapju. (A Futura R-T. gyapjuosztályának jelentése.) Budapest, 1931 december 10. Az eladatulul körülbelül 1500 q hazai gyapjuból az elmúlt héten mintegy 250 q cserélt gazdát 1-40-1-48 pengő áron. A kereslet és kínálat egyaránt a legkisebb mértékre csökkent. A londoni árverésen a merinógyapjuk változatlan árak mellett cserélnek gazdát, annak ellenére, hogy időközben a font újból esett. A brémai gyapjuvásárokról szóló jelentések élénk érdeklődésről, egyúttal azonban az árak némi hanyatlásáról számolnak be. Kisebb érdeklődés mutatkozott fészült és mosott gyapjuk iránt, miután a feldolgozó ipar az utóbbi hetekben némi tartózkodást tapasztalt.

Nyersbőr. Legutóbbi jelentésünk óta a borjubőr 10 fillérről olesbódott. Árak: marhabőr (minden súlyban), magyar -90-95, tarka 1-1-1-10, borjubőr (rövid lábbal) 6-65 kilóig 1-50, nehezebb 1-35 pengő kilogramonként.

Külföldiek.

Paprika. (A m. kir. Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda jelentése.) 1931 december 5. Termelt árak kg-kint Szegeden: Édesnemes paprika 1-50-1-60, félédes paprika 1-10-1-20, rózsapaprika -80-90, II. r. paprika -55-65, III. r. paprika -25-30, csöves fűzerpaprika fűzereként 1-60-2-20 P. Kalocsán: Édesnemes paprika 1-30-1-40, rózsapaprika -70-90, II. r. paprika -30-60, III. r. paprika -20-25, fűzérés csöves paprika -60-75 P kilogramonként.

Lenmagplac. A hamburgi tőzsdén 1931 december hó 1-től december 7-ig a következő árakat jegyezték: La Plata olajlenmag december, január, február, márciusi szállásra métermázsánként: XII/1-én 7-95, 7-90, 7-90, 7-95, XII/2-án 7-85, 7-85, 7-85, 7-85, XII/3-án 7-80, 7-80, 7-80, 7-80, XII/4-étől 7-10, 7-80, 7-80, 7-80, hollandi forint. (1 hollandi forint = 2-31 P.) Bombay olajlenmag december-januári szállításra tonnáknként: XII/1-2-ig 12-5-; XII/3-án 12-2-6, XII/4-5-én 12-; XII/7-én 12-12-6 font sterling. (1 font sterling átlagában = 18-75 P.)

Cirokszakál takaró szalma átlagában 14-16, belés szalma átlagában 8-; P q-kint.

Cirokmag üzletkötés nem volt.

Zöldésy és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1931 november 29-től december 5-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben: Zöldésy: Sárgarépa -10-16, petrezselyem -14-20, zeller -26-36, kalarabé -20-30, karfiol -28-60, vöröshagyma -34-38, fokhagyma -36-70, cékla -14-24, tejeskáposzta -10-18, kelkáposzta -14-26, kelbimbó -80-1-; vöröskáposzta -18-30, fejesalata darabja -04-12, tormia -40-1-40, burgonya ősz rózsá, kg-ja -12-14, q-ja 10-50-11-50, burgonya, közönséges kg-ja -10, q-ja 6-20-6-40, burgonya, kifli, kg-ja -18-24, q-ja 15-18-; champignon gomiba 2-3-; fekete retek -16-26, hónapos retek csomója -08-20, tök (főző) -18-26, sóska -34-60, paraj -14-36 P. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Gyümölcs: Alma -26-1-60, hírsalma -26-50, körte -40-1-80, naspolya -40-60, szőlő -24-70, dió -60-1-; gesztenye -36-80, mandula -70-80 P. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Vadplac. (A Magyar Vadkivételi Vállalat R-T. jelentése.) Budapest, 1931 december 9. Nagyban bevásárlási árak ab feladóállomás kötelezettség nélkül: nyul (3 1/2 kg-nál nehezebb) 2-2-50, nyul (3 1/2 kg-nál könnyebb) 2-1-35, fácánkacsa 1-50-2-; fácántyúk 1-50, fogoly (fiatal) -80, fogoly (öreg) -50, vadliba -80, szalonna 1-60, vadkacsa -60, bukókacsa -30 pengő darabonként, őz -60-1-; szarvas-tehén -35, szarvasbika -35, vadsertés (40 kg-ig) -60, vadsertés (40 kg-on felül) -50 pengő kg-kint. Detaileladást árak Budapestén: nyul, nyuzva (nagy) 3-4-; nyul, nyuzva (közép) 3-; fácánkacsa 2-50, fácántyúk 2-; fogoly (fiatal) 1-40, fogoly (öreg) 1-10 pengő darabonként, őzgerinc 4-; őzcomb 3-; őz eleje -70, szarvasfűlet 4-; szarvascomb 1-70, szarvasfeje -70 pengő kg-kint.

Budapesti vadplac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1931 november 29-től december 5-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben: Szarvascomb 2-2-50, őzcomb 2-80-3-; vadcsiznócomb 2-2-40, nyul bőrbén darabja 2-4-; fácánkacsa darabja 2-3-; fogoly darabja 1-1-60, lenyvesmadár 1-; P.

Budapesti halplac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1931 november 29-től december 5-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben: Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1-50-2-; nagyban 1-1-50, ponty, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 1-1-40, nagyban -80-1-10, harcsa, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2-80-4-; harcsa, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 2-20-3-80, nagyban 2-40 pengő. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Borplac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezet borértékesítő osztályának jelentése.) Budapest, 1931 december 10. Az idelatorszósi időjárás miatt a bor minősége az országban két cso-

porra oszlik. Azok a borok, amelyeket az esős időjárás miatt erősen rothadt szőlőből préseltek és nem részesültek megfelelő kezelésben, nagyon hajlamosak a barnatörsésre és még a jól berendezett nagyobb uradalomnál is általában csak a borok egyrésze mondható teljesen egészségesnek. Míg az egészséges borok iránt, noha a belföldön rendkívül alacsony a fogyasztás és az export is majdnem teljesen szünetel, általában van érdeklődés és ilyen tételekért hektoliterfokunkint az termelő állomás 8-9 pengőt fizetnek, addig a törsésre hajlamos, beteg borok iránt érdeklődés nincsen és ilyen inkább csak a párlatkészítők vásárolnak 5-6 pengős áron hektoliterfokunkint. Oborokban teljes az üzletlenség, a névleges árak hektoliterfokunkint 1-10-1-30 pengő között mozognak. Ugyancsak a rossz időjárás okozta, hogy az idel kadarka és vörös bortermés nagyon rossz úgy, hogy a jó szlées árú iránt is mutatkozik esékely érdeklődés, amely ugyan egyelőre csak spekulatív szempontból keletkezett, miután a belföldön csak kadart, de vörös bort alig fogyasztanak, export pedig jelenleg nincsen. De miután a kereskedelem bizik benn, hogy időközben valamilyen irányban mégis csak megindulhat az exporttevékenység, már most kívánja biztosítani szükségletét. Fajborok iránt a kereslet minimális. Mór vidéken hektoliterenkint 18-20 pengő körül mozognak az árak minőség szerint.

Szesz- és szeszestalok. A szeszüzletben a forgalom változatlan árak mellett a múlt heti keretek között mozgott. A *detail-forgalomban* finomított szesz változatlanul, *denaturált szesz* 5 barell vételénél 73 1/2, 1 barell vételénél 77 1/2 pengőn kelt el készpénzfizetés mellett. *Gyümölcsalátka, Törkölyszesz* 2-60-2-70 pengőn, *seprőszesz* 2-80 pengőn, *szilvaszesz* nyári árú 3-40-3-50 pengőn, *kékárú* 4 pengőn kelt el az termelő állomás + 3% forgalmi adó 10,000 literfokunkint. *Borpárlat* 2-90-2-92 pengő az termelő állomás 19,000 literfokunkint + 3% forgalmi adó.

Fapiac. A *lüzifapiac* rövid tartamu élénkülés után ismét elgyengült. Csak bükkfában van számottevő kereslet, míg tölgy- és cserfát csak nyomott árak mellett lehet elhelyezni. Egy éves belföldi bükkhasáb ára budapesti paritásában 320-330, két éves tölgy- és cserhasábé 275-290, egy éves cserhasáb 245-260, hántolt fű 325-330, import bükkfa ára vámmal együtt 340-345 pengő vagononként. Románia már leszállította kontingense nagy részét és ezért főleg szlovenszkói bükkfűzfát importálunk. — *Fenyőfában* a kínálat megszűnt, az árak emelkedtek. Egy belföldi csoport 75,000 köbméter erdélyi fenyőfát kötött le és azt egy szolnoki fűrésztelepen dolgoztatja fel. — *Keményfában* az erdőbirtokokkal csak kis üzletek jönnek létre nyomott árakon.

Országos állatvásárok. December 15-től december 21-ig. December 15. Tamási, Pápa (2 nap), Gönc, Borsodnádásd (sertésvásár). December 16. Székesfehérvár, Alsónémedi, Ikervár, Rudabánya (sertésvásár). December 17. Sütő, Sarkad, Hajdúhadház, Nyírábrány, Bodvaszilás, Sajtoskál. December 18. Szarvas (2 nap), Csenger. December 19. Berzence. December 21. Szentlőrinc, Mohács, Káloz, Moson, Rajka, Somlóvásárhely, Nova, Jászkarajenő, Vác, Kiszvárd, Mezőkeresztes, Reesk, Putnok.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Somogyi gazda. Az apaállatok kötelező vizsgálatáról szóló 1927. évi XXV. t. c. és az annak végrehajtásáról intézkedő 33,000/1928. F. M. számú rendelet értelmében „köztenyésztésnek különböző személyek tulajdonában (birtokában) levő állatok párosítását kell tekinteni, kivéve, ha valamely tulajdonos (birtokos) a saját anyaiállataiból használt apaállatot állattartás kikötésével szegődött éves alkalmazottainak anyaiállataival való párosításra átengedi”. Ez a rendelkezés tehát köztenyésztésnek minősíti azt a kérdéses esetet is, amikor a haszonbérlet apaállattulajdonos a saját tenyészetében használt apaállatot a bérbeadó és annak cselédei tulajdonában levő anyaiállataihoz engedi át. Tevéát a haszonbérleti szerződésben szereplő az a megállapodás, hogy „köteles haszonbérlet haszonbérbeadó és cselédei tulajdonát képező tehének és lovak részére bikát és mént szolgáltatni”, magában foglalja, hogy erre a célra köztenyésztésre engedélyezett, vagyis tenyésztésre jogosító igazolvánnyal ellátott apaállatokat kell tartani.

D. J. Mesterségesen. azaz szintézis útján, szőlő nélkül olyan italt előállítani, amely a szőlőből készült borral ízben és zamattal egyezik, nem lehet. Ha sikerülne is a kémianak valami ilyen összeállítani, a különbséget könnyen észrevehetnénk. A bor olyan komplikált vegyület, vagy vegyületek keveréke, amelyet utánozni azért is nehéz, mert vannak olyan alkotórészei is, amelyeket eléggé nem is ismerünk. Ilyen italféle előállítását egyébként a törvény is tiltja, vagy legalább is nem volna szabad ezt bornak nevezni, mint ahogy a másféle gyümölcsökből készült szeszestalt sem szabad bornak nevezni. A szintézis útján készült efféle ital ezenkívül sokkal drágább volna, mint a természetes bor. Hivatalos kémiai borvizsgálatokat végeznek: az Országos Kémiai Intézet (Budapest, II. Oszlop-u. 2.) és a Szőlő- és borkereskedelmi Központi Kísérleti Állomás (Budapest, II. Herman Ottó-ut 13.).

Ingyen küldjük legújabb gazdasági szaknyelv-
jegyzékünket "Patria" irad. vál. és nyomdai
r.-t. Könyvtárára. Budapest, IX. Üllői-ut 25.

**TEJET
tejszint, vaját**

Értékelt
Korona Tejcsernok R.-T.
Budapest, IX. Drégely-utca 15.
Telefon: I. 35-1-54, 39-0-04 Távközl. cím: Koronatej Budapest

LÓTT, ÉLŐ VADAT

minden mennyiségben mindenkor átvesszünk a legmagasabb napi árakon és minden mennyiségben szállítunk.

Szállítóinknak kívánatra óvadékokat nyújtunk! A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal kiegyenlítyük.

MAGYAR VADKIVITELI VÁLLALAT R.-T.

Budapest, IX., Tóth Kálmán-utca 8-10. (Hűtőház)

Sürgőselem: VADHUS Budapest

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 371-44, továbbá 454-62, 454-63, 454-64

Báró Bohus László és Társa

vadásztöltény- és fegyverkereskedés

Budapest, V., Dorottya-u. 10. Telefon: 820-93

"SÁRKÁNY" vadásztöltény öngyártás, legújabb találmány, kiváló minőségű rozsdamentes gyújtással

Vidéki megrendeléseket leggyorsabban szállítjuk Csomagolás díjtalan.

Pyroleumvilágítás

a gazdaságban a legelőnyösebb, 50%-al olcsóbb, mint a petróleumvilágítás. Nem gyúlékony, zöld színű. Régi bevált anyag. Kérje ismertetőnk.

Meteor Világítási és Olajkeresk. R.-T.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 73. 510255 Telefon: I. 354-81

CSEPEL

40 lóerős petróleumüzemű traktor

Ára 9800.- pengő

Ára 9800.- pengő

Gyártja:
Weiss Manfred Acél- és Fémművei Részvénytársaság, Csepel

Központi eladási iroda:
Agrarglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T., Budapest

Telefon: 26-6-81 V., Lipót-körút 12. szám Telefon: 26-6-81

Köztelek
1931/101-104.
1263. lapot a

Ha Budapestre jön, látogassa meg a

CORVIN ÁRUHÁZAT

Magyarország legnagyobb, legszebb áruházát

Budapest, VIII. Blaha Lujza-tér 1-3.

a Nemzeti Színházzal szemben.

Vidéki megrendeléseket postafordultával intézünk el.

Kérje képes árlapunkat!

KISHIRDETESEK

Minél előbb... 50% engedmény...

Befizetés... Hirdetéseik...

Díjazott állásközvetítés

Az ötven év óta fennálló Magyar Gazdasági és Erdészeti Országos Egyesület...

ÁLLÁS KERESŐK

OKL. GAZDASZTEREK

INTÉZÉSÉRT, számtani és gépi... 3512

OKLEVELES gazdasági... 4072

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

SZÁMTANOS

BEJÁRÓKORÚ... 4096

GÉPESZ

POGÓFÉSZ, nős, huszon... 4157

INTÉZÉS

INTÉZÉS... 4109

OKLEVELES

OKLEVELES... 4184

GAZDASZTEREK

JOSE... 4147

FÖLDMÉRÉS

KERTÉSZ... 4146

KISVÉNYEK

EFRESCAZDÁT... 4050

NAGY

NAGY... 4051

TERENSGAZDÁI

TERENSGAZDÁI... 4052

FARAGÓ

FARAGÓ... 4120

TRIGONOMETRIAI

TRIGONOMETRIAI... 4058

MAGTÁRSZÁZDÁT

MAGTÁRSZÁZDÁT... 4121

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4085

URAI

URAI... 4096

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4097

FÖLDMÉRÉS

FÖLDMÉRÉS... 4098

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4095

FÖLDMÉRÉS

FÖLDMÉRÉS... 4097

FÖLDMÉRÉS

FÖLDMÉRÉS... 4099

KÖRNYELŐ

KÖRNYELŐ... 4074

GÉPESZ

GÉPESZ... 4135

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

INTÉZÉS

INTÉZÉS... 4100

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4100

MESELESI

MESELESI... 4188

18 ÉVES

18 ÉVES... 4190

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4192

GÉPESZ

GÉPESZ... 4141

URASÁGI

URASÁGI... 4143

DOHÁNYKERTÉSZ

DOHÁNYKERTÉSZ... 4144

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4159

KÉZMŰVÉSEK

KÉZMŰVÉSEK... 4132

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 5379

KÖRNYELŐ

KÖRNYELŐ... 5844

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4108

PÓGÓFÉSZ

PÓGÓFÉSZ... 4107

26 ÉVI

26 ÉVI... 4188

GÉPESZ

GÉPESZ... 4188

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4189

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4189

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4045

31 ÉVES

31 ÉVES... 4061

SZÉNYMŰVÉSI

SZÉNYMŰVÉSI... 4069

FIATAL

FIATAL... 4141

URASÁGI

URASÁGI... 4143

DOHÁNYKERTÉSZ

DOHÁNYKERTÉSZ... 4144

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4159

KÉZMŰVÉSEK

KÉZMŰVÉSEK... 5379

KÖRNYELŐ

KÖRNYELŐ... 5844

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4108

PÓGÓFÉSZ

PÓGÓFÉSZ... 4107

26 ÉVI

26 ÉVI... 4188

GÉPESZ

GÉPESZ... 4188

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4189

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4189

BENTKERTÉSZ

BENTKERTÉSZ... 4045

31 ÉVES

31 ÉVES... 4061

SZÉNYMŰVÉSI

SZÉNYMŰVÉSI... 4069

FIATAL

FIATAL... 4141

URASÁGI

URASÁGI... 4143

DOHÁNYKERTÉSZ

DOHÁNYKERTÉSZ... 4144

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4159

KÉZMŰVÉSEK

KÉZMŰVÉSEK... 5379

KÖRNYELŐ

KÖRNYELŐ... 5844

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4108

PÓGÓFÉSZ

PÓGÓFÉSZ... 4107

26 ÉVI

26 ÉVI... 4188

GÉPESZ

GÉPESZ... 4188

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4189

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4189

BENTKERTÉSZ

BENTKERTÉSZ... 4045

31 ÉVES

31 ÉVES... 4061

SZÉNYMŰVÉSI

SZÉNYMŰVÉSI... 4069

FIATAL

FIATAL... 4141

URASÁGI

URASÁGI... 4143

DOHÁNYKERTÉSZ

DOHÁNYKERTÉSZ... 4144

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4159

KÉZMŰVÉSEK

KÉZMŰVÉSEK... 5379

KÖRNYELŐ

KÖRNYELŐ... 5844

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4108

PÓGÓFÉSZ

PÓGÓFÉSZ... 4107

26 ÉVI

26 ÉVI... 4188

GÉPESZ

GÉPESZ... 4188

GAZDASZTERI

GAZDASZTERI... 4189

MERTÉSZ

MERTÉSZ... 4189

Vertical advertisements on the left margin including 'Közlelő', '1931/101-104', '1263. lapot', and various small notices.

Large vertical advertisement for 'Dr. SZÁSZ ALFRED' and 'EGERTYPHUS-TENYESZETEK' on the right margin.

Large horizontal advertisement at the bottom for 'FEGVERT, LŐSZERT' and 'KÖNÉBEL'.

A legújabb államgépgyári cséplőgép
TÖBB MINT 50 ÉV
 technikai haladását jelenti.

Acélkeret!
Önbeálló golyóscsapágyak!
Fordítható dobkosár!

Lóherefejtő készülék.
Bab- és borsókifejtő.
Polyva- és törekelfuvó!

Az összes mezőgazdasági gépeket és eszközöket
 a legelőnyösebben szállítja

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
 a Magy. Kir. Állami Gépgyár Vezérügynöksége
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

FATTINGER és TÁRSA R.-T.
 ÁLLATI TÁPSZERGYÁR Gyártmányai: 5855
 Budapest, IX., Vágóhid-u. 10-14. **VÉRLISZT**
 TELEFON: 31-8-75 mindenemű sertés-, szarvas-
 Sürgőnycim: GLUTIN BUDAPEST marha- és baromfitakarmanynok

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT, BUDAPEST
 V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. 5230
 Szállít csépléshez, gőzsántához és házfűtőhöz
la tatali tojás- és téglabrikettet
la tatali darabos- és kockaszemet
 Felsőgallai karbidot,
 nagyszilártságu
 portland cementet,
 égetett meszet.

Tejet, tejszint, vaját
vesz
SANUS TEJÜZEM RT.
 Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13.
 Telefon: József 458-52

Lőtt nyulat, fácánt és foglyot
 legmagasabb árban vásárol az
Állatforgalmi és Husipari R.-T.
 vadértékesítő osztálya, Hódmezővásárhelyen.

DOBOS PAL gépműhelye
 Budapest, VI., Tave-utca 33. sz.
 Készít minden gyártmányu cséplőkhoz
 szalma- és tőrekrázótengelyeket a legjobban.
 Végez henger- és főtengelycsiszolásokat,
 traktor- és autójavításokat.
 MINDENT GYORSAN ÉS PONTOSAN.

MINDENŰ ET SEGÍT
 a csokoly Szemköltséggé, feltétlen megbízható,
 hosszú élettartamu
 15-25 lóerős angol **LISTER MOTOR.**
 5-50 lóerős Lister Diesel-
 motork, motoros mozdonyok,
 gyapjunyírógépek utólérhetetlenek.
 Vezérképviselet:
Südfeld Gábor
 okl. gépészmérnök,
 Budapest, VI., Szondi-u. II. szám.
 Telefon: Aut. 24-6-11
 Vidéki képviseleik kerestetnek!!!

WEISZ Á. FOGASKERÉKGYÁR
 BUDAPEST, VIII. KER., NAGYTEMPLOM-UTCA 34. SZ.
 Telefon: József 398-05 és 455-65 Távirati cím: „MODUL“ Budapest

Mindenemű fogaskerek, CORMICK-
 traktorokhoz való alkatrészek,
 gépgyártás, henger- és főtengelyköszörülés
 CORMICK-traktorokhoz való saját
 gyártmányu alkatrészeket állan-
 dóan raktáron tartok és azokat
 a legolcsóbb árban hozom forgalomba
 A traktoralkatrészesztály telefonszáma: József 373-07 • Pontos és gyors szállítás!

GANZ-JENDRASSIK MOTOROK

HAZAI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GANZ ÉS TÁRSA R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
 BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR UT. 76.

MOTOROS SZIVATTYUK

HAZAI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GANZ ÉS TÁRSA R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
 BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR UT. 76.

MOTOROS VILÁGÍTÓ
BERENDEZÉSEK

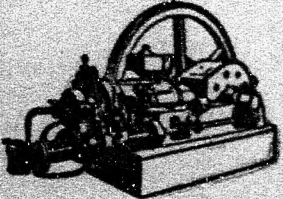
HAZAI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GANZ ÉS TÁRSA R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
 BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR UT. 76.

KUKORICASZÁRTÉPŐK

HAZAI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GANZ ÉS TÁRSA R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
 BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR UT. 76.

SZIVÓGÁZMOTOROK

HAZAI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GANZ ÉS TÁRSA R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
 BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR UT. 76.

1931
 126
 XII. é.
 Földbíró
 Iők és
 Részvény
 Egyéb ta
 OMGE pos
 A kibontakoz
 Pax hominib
 Halhatatlan
 Dolányterme
 Állattenyészt
 Vasuti fuvar
 Miért kélk
 (Rege, Kár
 A mezőgazda
 Világajudás
 Iról jutalom
 Ujabb kísérle
 A hereték
 A gazdasági
 bajok. (Sz
 Takarékos
 Szokásidő
 (Weiser Ja
 Szarvasmarha
 (Wellmann
 A fejőgéppel
 a rotakto
 A Pfeiffer se
 Termelés ad
 (Schardl J
 A tulajka
 (Stigmard
 Törvények és
 Könyvismer
 Levélcsere
 Gazdátársadal
 Karásonya
 Inflációt ker
 A termelés
 Időszere kérd
 A gazdasági
 Heredek S
 Dörschug T
 szó az árn
 piac szabá
 Az Országos
 közgyűlése.
 A Gazdasági
 naggyűlése
 Az OMGE ig
 Az OMGE kö
 Karásonyl le
 Vegyes közle
 Tőzsdé, keres
 Szerkesztői
 Melléklet: A
 34. száru
 A „K
 összevent
 eszterdöb
 jelenik m
 kívánunk
 mostani p
 „Köztelek
 következo
 kelért, hi
 gazdaközö
 Mai szö